

SITRA

TULEVAISUUSBAROMETRI 2025

PÄÄTTÄJÄRAPORTTI

Jaakko Hyry, tutkimusyhtiö Verian

Sisällysluettelo

1. Tutkimuksen toteutus, sisältö ja aineiston rakenne	3
2. Suhtautuminen tulevaisuuteen	5
3. Demokratia, valta, päätöksenteko ja tulevaisuus	30
4. Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut	58
• Yhteiskunnan yhtenäisyys	
• Hyvinvointi	
• Ympäristösuhteemme	
• Teknologian kehitys	
• Talouden kestävyys	
• Demokratian tila	

1. TUTKIMUKSEN TOTEUTUS, SISÄLTÖ JA AINEISTON RAKENNE

Tutkimuksen toteutus

- Kohderyhmä suomalaiset kunta- ja hyvinvointialuepäättäjät
  - Aineisto on satunnaisotanta kohderyhmästä
-
- 733 vastausta, vastausprosentti 10 %
  - Maakuntakohtaiset vastaajamäärät välillä 10–145 kpl, nämä maakuntien tuloksissa maakuntatulosten yhteydessä
  - Tutkimus toteutettiin internetkyselyinä Verianin ja Sitran kunta- ja aluepäättäjärekestereihin
  - Lisäksi Sitra jakoi linkkiä omien yhteystietojensa perusteella
-
- Tulosten luottamusväli on kokonaistuloksen osalta +- 3,6 %-yksikköä (50 % tulostasolla) ja maakunnittaisten tulosten osalta maakunnan vastaajamäärästä riippuen +- 7,8 %-yks. – +- 19,6 %-yksikköä, maakunnissa, joissa vastaajamäärä on alle 25 vastaajaa tulokset ovat suuntaa-antavia. Raportin viimeisellä sivulla on luottamusvälitaulukko.
  - Kyselyn tiedonkeruu toteutettiin joulukuussa 2024 ja tammikuun 2025 kolmen ensimmäisen viikon kuluessa.
  - Kysymyksiin vastaaminen kesti noin 12 minuuttia
-
- Kerätty aineisto sisältää tutkimuskysymykset ja vastaajien keskeiset sosiodemografiset tiedot
  - Kysymykset on suunnitellut Sitra yhdessä Verianin kanssa.
-
- Tämä on kokonaisraportti tuloksista, joka sisältää keskeisten kokonaistulosten tarkastelun ja taustaryhmien vertailut sekä tulosten vertailun kansalaiskyselyn tuloksiin.

2. SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

1. Kuinka usein ajattelee tulevaisuutta

Päätäjät ajattelevat tulevaisuutta paljon, heistä peräti 89 % ajattelee sitä päivittäin tai viikoittain. Vain 11 % ajattelee tulevaisuutta vain joskus tai sitä harvemmin.

Kansalaisista päivittäin tai viikoittain tulevaisuutta ajattelee 65 %. Joskus tulevaisuutta ajattelee 29 %. Niiden osuus, jotka ajattelevat asiaa harvoin tai ei koskaan on 5 %.

Päätäjät tulevaisuuteen kohdistuvista ajatuksista 88 % liittyy Suomeen ja suomalaiseen yhteiskuntaan, kansalaisilla vastaava osuus on 66 %, siis selvästi pienempi.

Seuraavaksi yleisin aihe päättäjillä on maailma ja globaalit kysymykset (75 %), kansalaisilla vastaavasti 62 %.

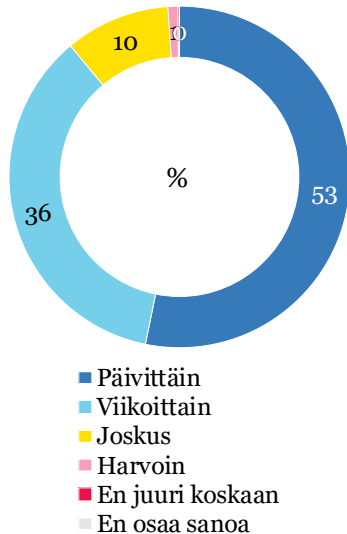
Omaan arkeen liittyviä ajatuksia on päättäjillä 74 %, kansalaiset ajattelevat omaa arkeaan vielä enemmän (87 %). Omaan asuinympäristöön päättäjistä ajattelee 59 % ja töitä tai opiskelua 40 %, vastaavat luvut ovat kansalaisilla 49 % ja 56 %.

Päättäjien tulevaisuusajattelua estää tärkeimpänä sama syy kuin kansalaisilla, nimittäin se, että nykyisyydessäkin arvioidaan olevan jo tarpeeksi (57 % / 56 %).

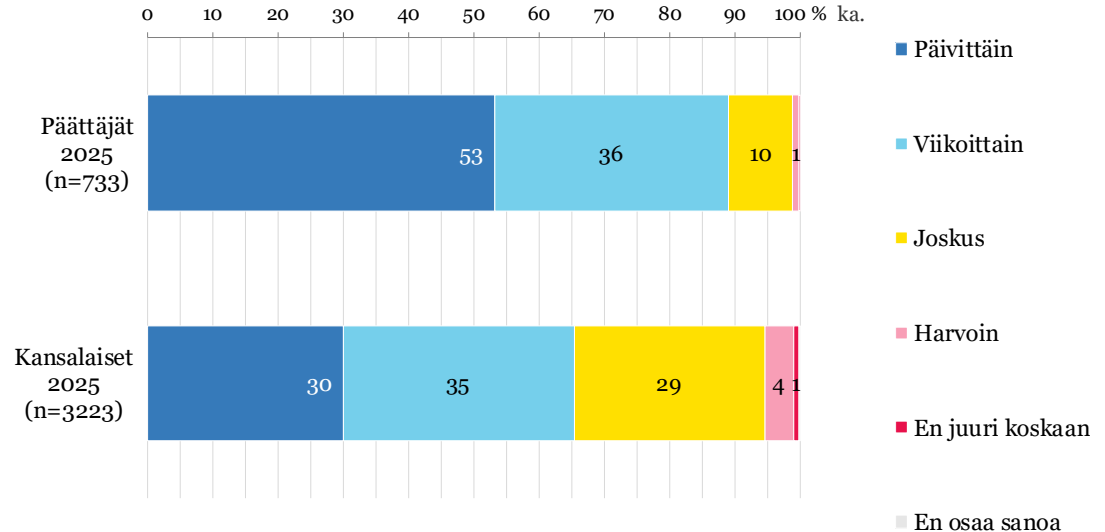
Päättäjistä 17 % ei koe asiaa olennaiseksi (kansalaisista 30 %) ja 12 % sanoo, ettei tulevaisuuden ajatteluun liikene aikaa (kansalaisista 4 %).

Kuinka usein ajattelee tulevaisuutta

Kuinka usein ajattelet tulevaisuutta?
Tulevaisuudella tarkoitetaan kyselyssä noin 10-20
vuoden aikajänteellä tapahtuvia asioita.
Päättäjät 2025 (n=733)

Kuinka usein ajattelet tulevaisuutta?
Tulevaisuudella tarkoitetaan kyselyssä noin 10-20 vuoden aikajänteellä tapahtuvia asioita.

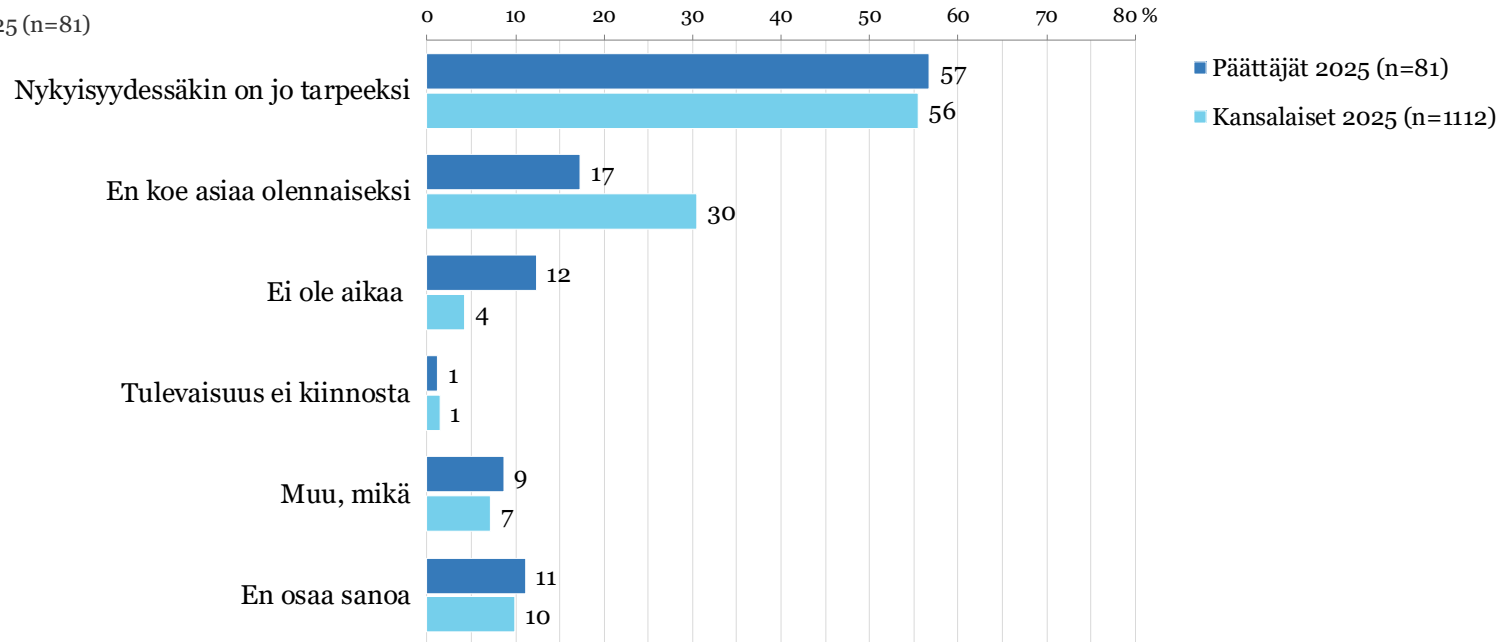

Kaikki vastaajat

Mikä estää ajattelemasta tulevaisuutta

Mikä estää sinua ajattelemasta tulevaisuutta?
(jos ajattelee harvemmin kuin viikoittain)

Päättäjät 2025 (n=81)

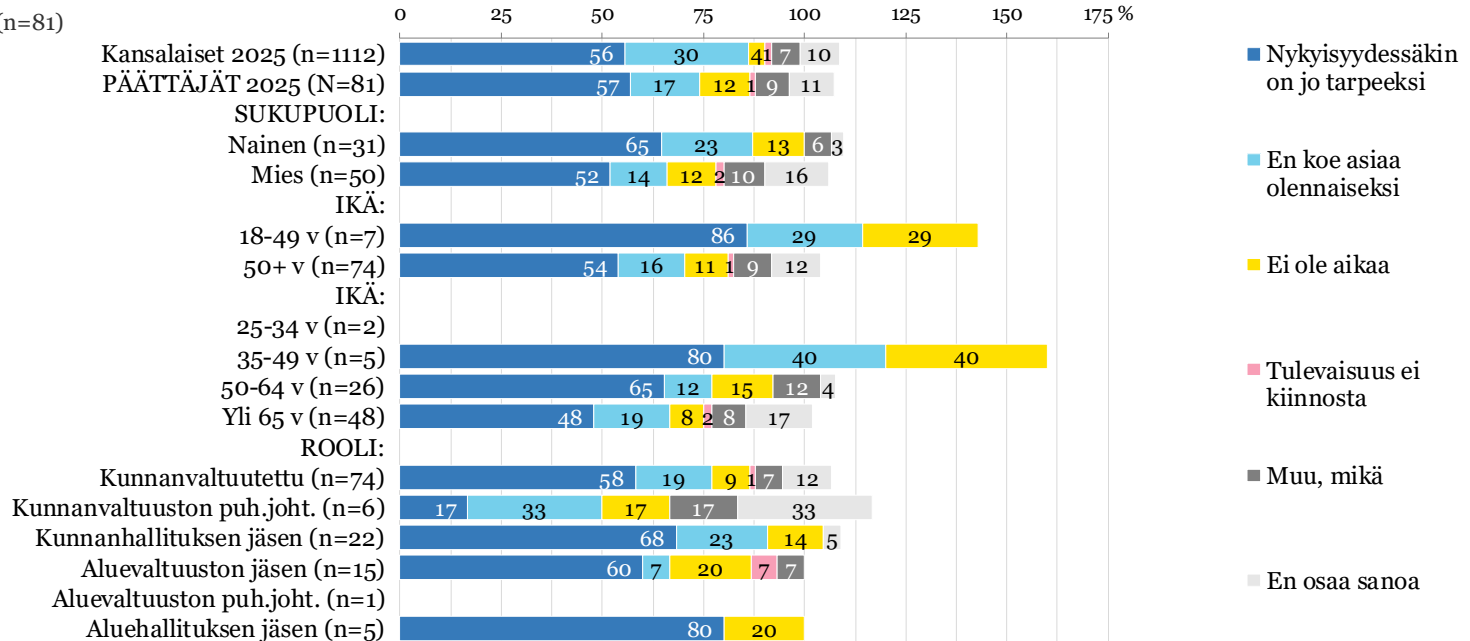
N= jos ajattelee tulevaisuutta harvemmin kuin viikoittain

Mikä estää ajattelemasta tulevaisuutta (1/3)

Mikä estää sinua ajattelemasta tulevaisuutta?
(jos ajattelee harvemmin kuin viikoittain)

Päättäjät 2025 (n=81)

N= jos ajattelee tulevaisuutta harvemmin kuin viikoittain

2. Yleinen tulevaisuusorientaatio

- 1) Käytännössä kaikki päättäjät (98 %) pitävät tulevaisuutta kiinnostavana, kansalaisista (85 %).
- 2) Päättäjistä 89 % arvioi, että meidän on mahdollista vaikuttaa tulevaisuuteen, 7 % on eri mieltä asiasta, kansalaisista arvioi vastaavasti 75 % / 12 %.
- 3) Päättäjistä 90 % ajattelee voivansa itse vaikuttaa omaan tulevaisuutensa, kansalaisista 80 %, erimielisten osuudet ovat 5 % / 8 %.
- 4) Päättäjistä 84 % arvioi tietävänsä, millä keinolla voi itse vaikuttaa tulevaisuuteen, vain 6 % on eri mieltä asiasta, vastaavat luvut kansalaisilla 61 % / 13 %.

Tulevaisuus kiinnostaa päättäjiä lähes yhtä paljon riippumatta sukupuolesta, iästä, työroolista tai maantieteellisestä sijainnista.

Nuorimmat, 18-49-vuotiaat päättäjät arvioivat muita vahvemmin, että meillä on mahdollisuus vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu. Tämä ajatus korostuu myös kunnanvaltuuston puheenjohtajien ja aluevaltuuston puheenjohtajien arvioissa ja jossain määrin myös pääkaupunkiseudulla.

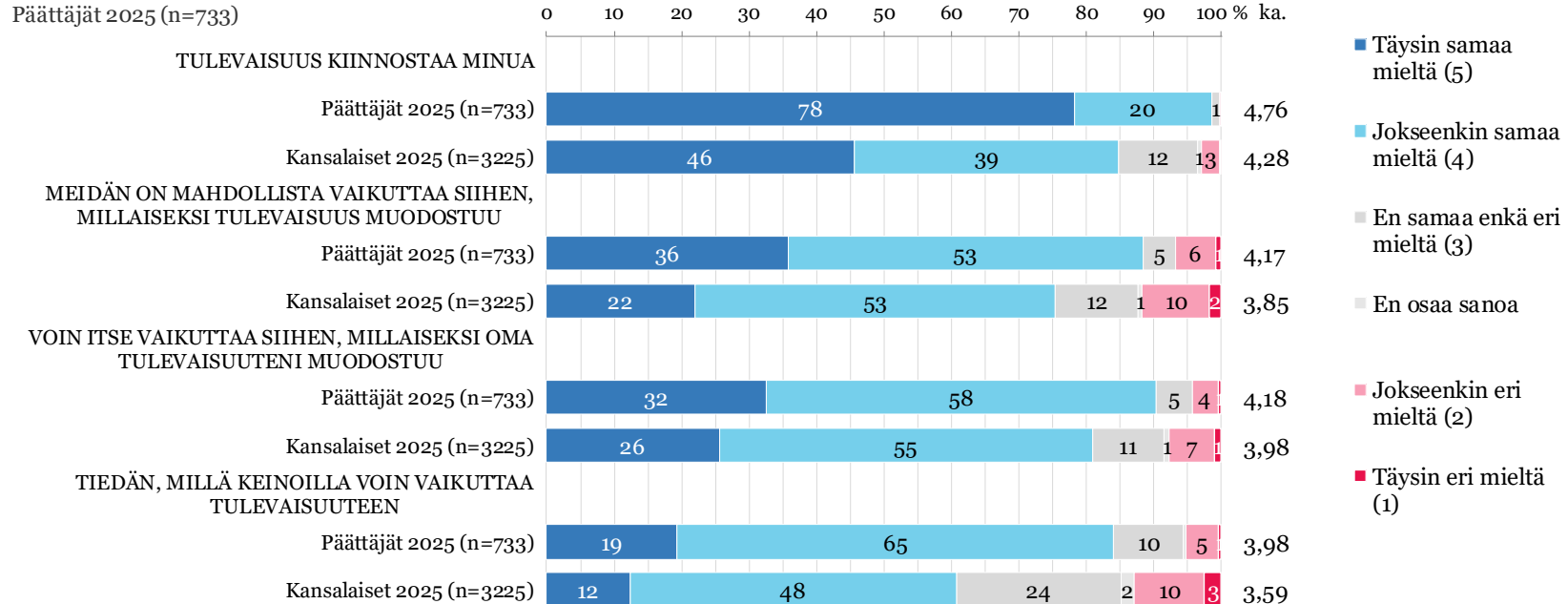
Kunnan- ja aluevaltuuston puheenjohtajilla on myös muita päättäjiä vahvempi ajatus siitä, että he voivat itse vaikuttaa siihen, millaiseksi oma tulevaisuus muodostuu.

Yleinen tulevaisuusorientaatio 2025

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Päättäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

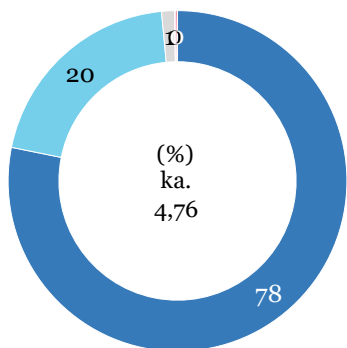
- Tulevaisuus kiinnostaa minua

SUHTAUTUMINEN
TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Tulevaisuus kiinnostaa minua

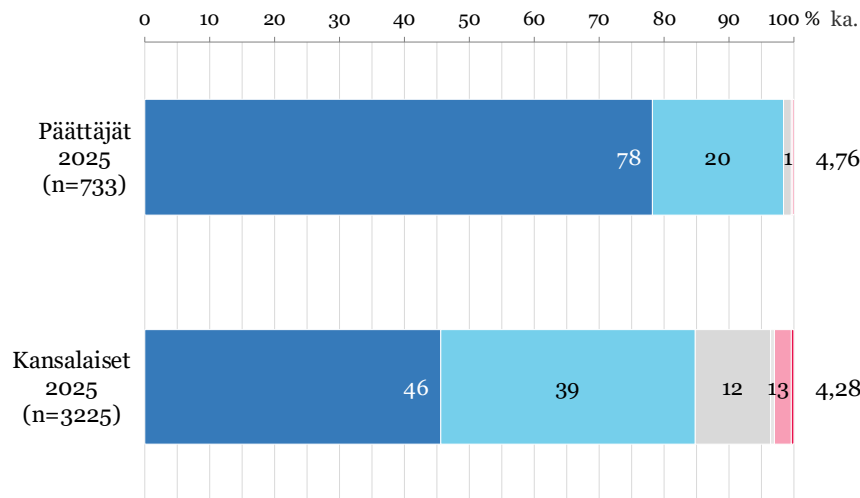
Päättäjät 2025 (n=733)

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Tulevaisuus kiinnostaa minua

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

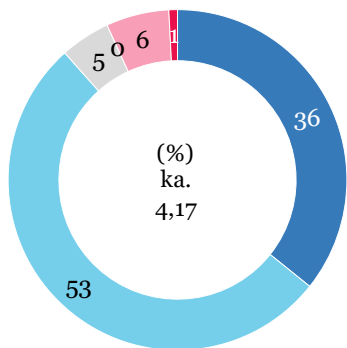
- Meidän on mahdollista vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu

SUHTAUTUMINEN
TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Meidän on mahdollista vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu

Päättäjät 2025 (n=733)

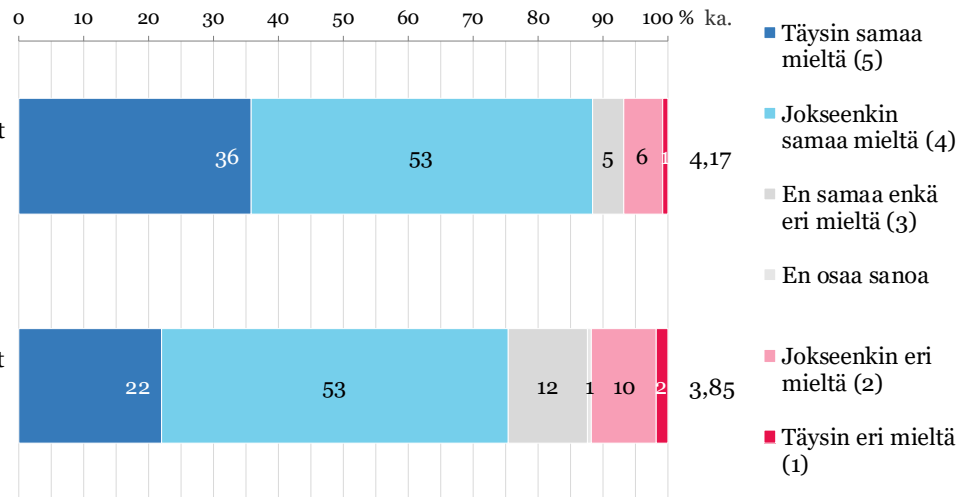

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Meidän on mahdollista vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu

Päättäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

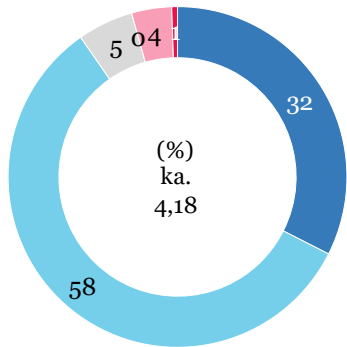
- Voin itse vaikuttaa siihen, millaiseksi oma tulevaisuuteni muodostuu

SUHTAUTUMINEN
TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Voin itse vaikuttaa siihen, millaiseksi oma tulevaisuuteni muodostuu

Päättäjät 2025 (n=733)

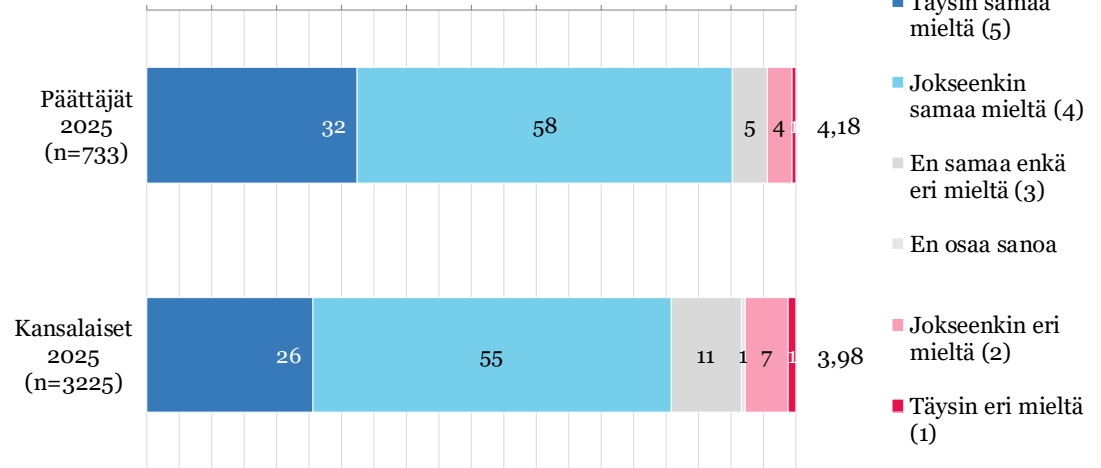

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Voin itse vaikuttaa siihen, millaiseksi oma tulevaisuuteni muodostuu

Päättäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

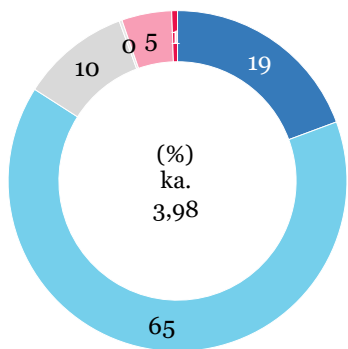
-Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa tulevaisuuteen

SUHTAUTUMINEN
TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa tulevaisuuteen

Päättäjät 2025 (n=733)

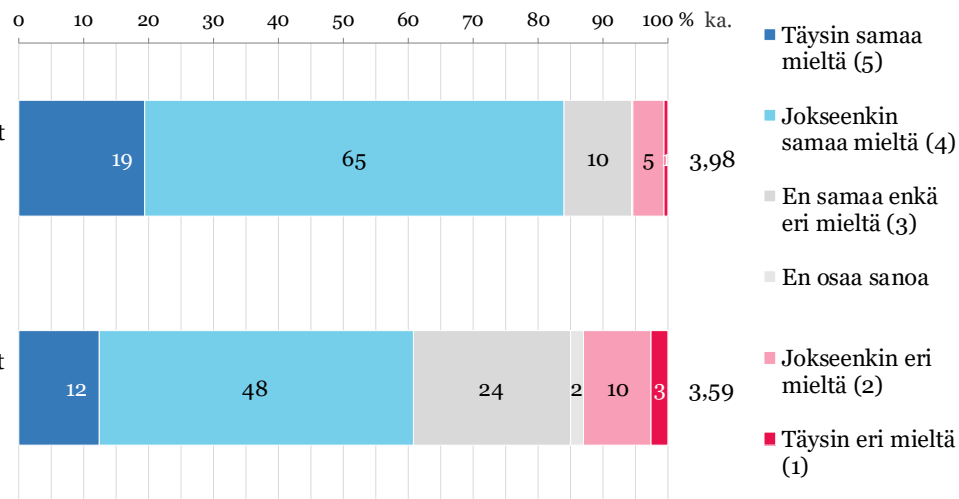

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa tulevaisuuteen

Päättäjät 2025 (n=733)

Kansalaiset
2025
(n=3225)

Kaikki vastaajat

3. Millaisena näkee tulevaisuuden

Päättäjistä 19 % odottaa innolla tulevaisuutta ja näkee siellä paljon mahdollisuuksia. Kansalaisista 14 % ajattelee vastaavasti.

Päättäjistä 57 % arvioi, että välillä tulevaisuus pelottaa ja välillä sitä odottaa innolla (kansalaisista 54 %).

Tulevaisuus pelottaa ja siellä nähdään paljon uhkakuvia 21 %:a päättäjistä (kansalaisista 18 %:a).

Päättäjistä naiset suhtautuvat selvästi varauksellisemmin tulevaisuuteen kuin miehet. Sen sijaan alle ja yli 50-vuotiaat päättäjät näkevät tulevaisuuden lähes samoin.

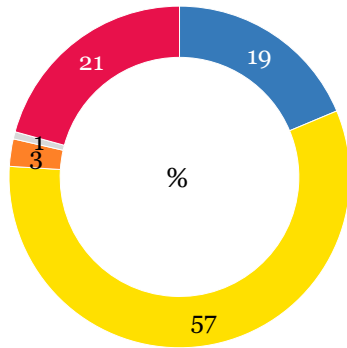
Tulevaisuus pelottaa ja siellä nähdään paljon uhkakuvia muita enemmän pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan alueella. Muilla alueilla arviot ovat keskenään saman suuruisia.

Millaisena näkee tulevaisuuden

Millaisena näet tulevaisuuden? Valitse parhaiten omaa näkemystäsi kuvaava vaihtoehto.

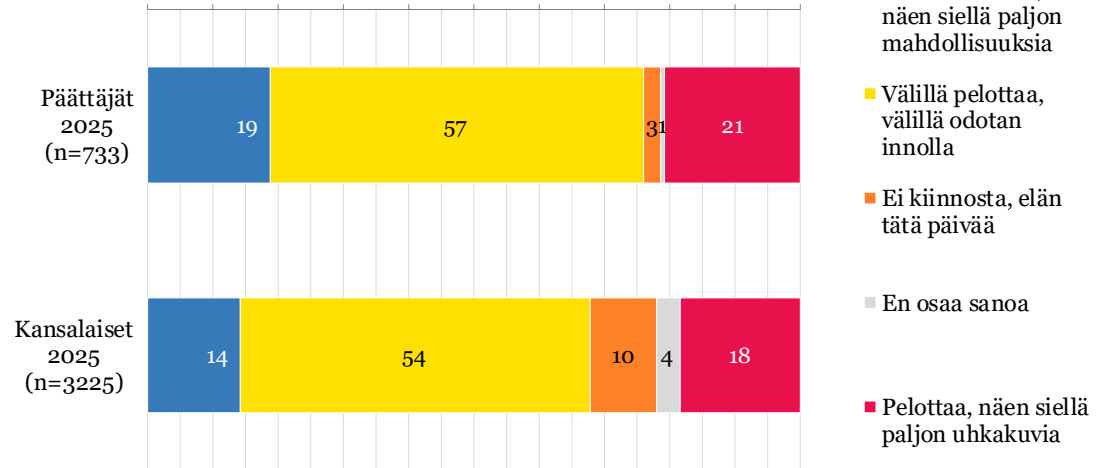
Päättäjät 2025 (n=733)

- Odotan innolla, näen siellä paljon mahdollisuuksia
- Välillä pelottaa, välillä odotan innolla
- Ei kiinnostusta, elän tätä päivää
- En osaa sanoa
- Pelottaa, näen siellä paljon uhkakuvia

Millaisena näet tulevaisuuden? Valitse parhaiten omaa näkemystäsi kuvaava vaihtoehto.

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 %

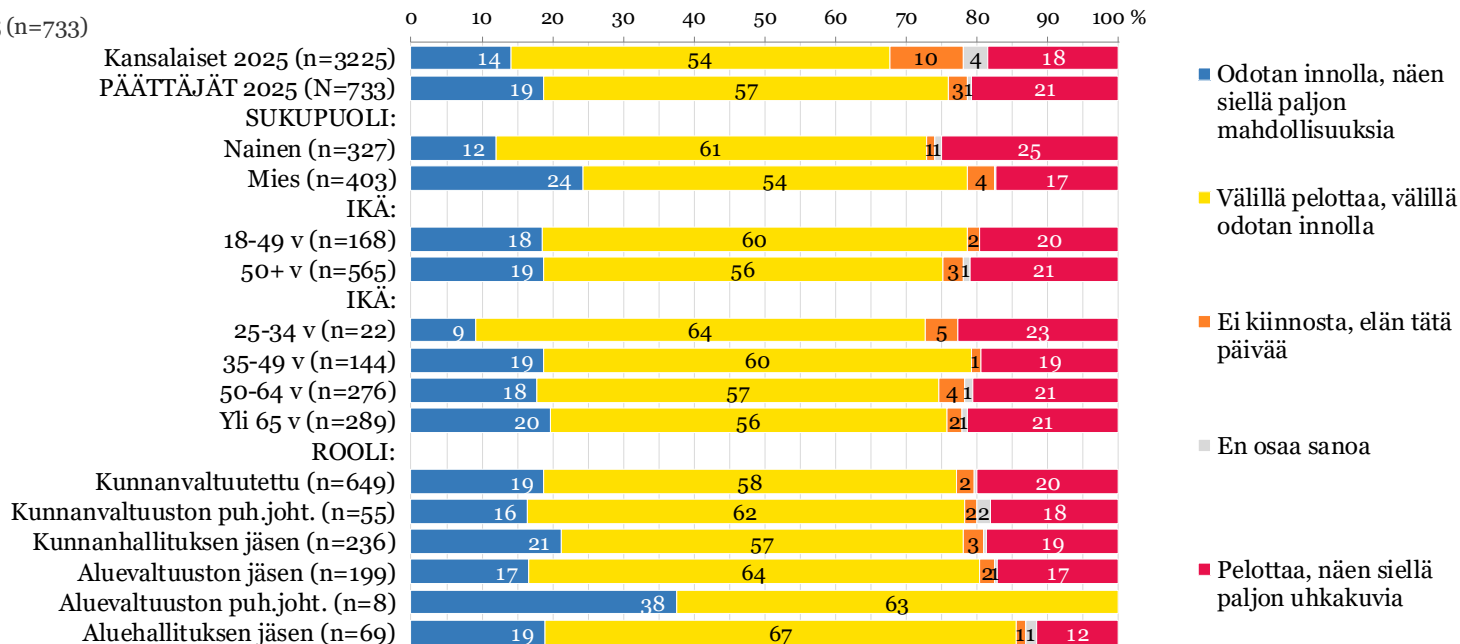
Kaikki vastaajat

Millaisena näkee tulevaisuuden (1/3)

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Millaisena näet tulevaisuuden? Valitse parhaiten omaa näkemystäsi kuvaava vaihtoehto.

Päättäjät 2025 (n=733)

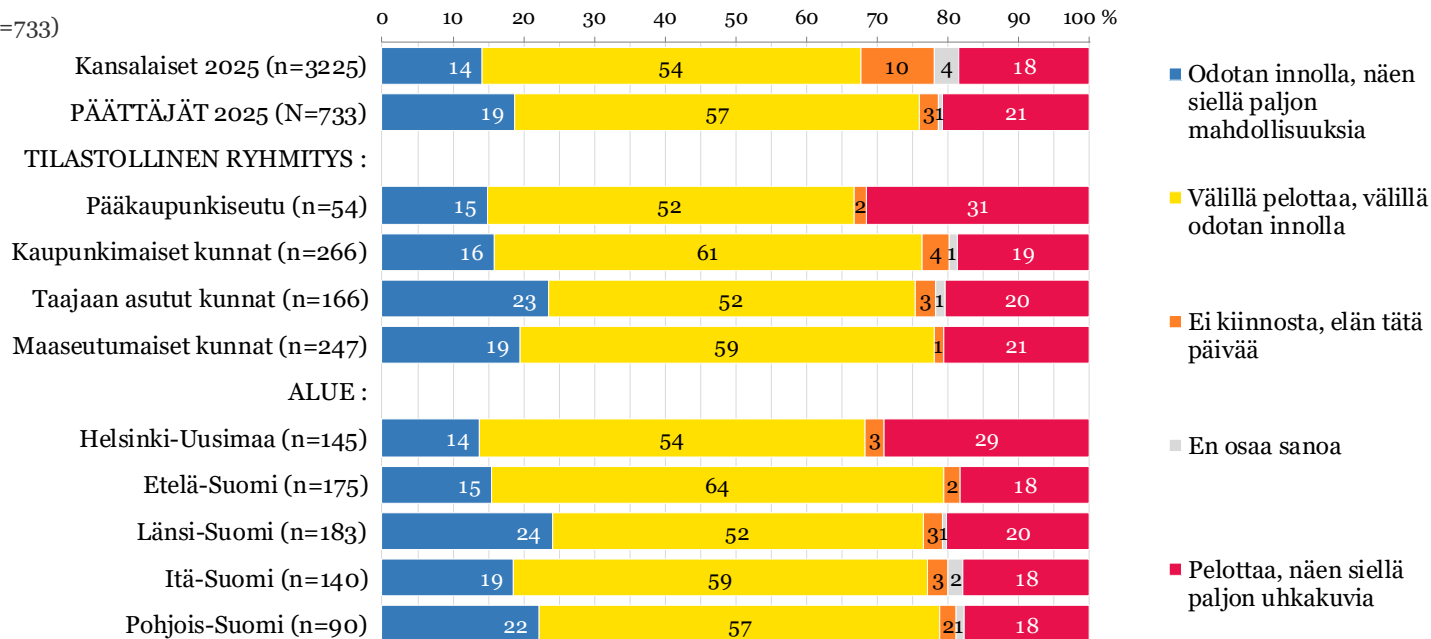
Kaikki vastaajat

Millaisena näkee tulevaisuuden (2/3)

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Millaisena näet tulevaisuuden? Valitse parhaiten omaa näkemystäsi kuvaava vaihtoehto.

Päättäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

4. Mikä tulevaisuudessa pelottaa tai huolettaa päättäjiä?

Tiivistelmä vastaajien omasanaisista vastauksista

Geopoliittinen tilanne: Maailma muistuttaa ruutitynnyriä, suurvaltojen johtajat ovat arvaamattomia. Venäjän uhka ja globaalit konfliktit aiheuttavat huolta.

Sote-uudistus ja sosiaaliturva: Sote-uudistuksen alkuperäinen tarkoitus ei toteudu, ja sosiaaliturvan leikkaukset lisäävät yhteiskunnan eriarvoisuutta.

Toimeentulo ja työllisyys: Nykyisen hallituksen toimet uhkaavat kasvattaa eriarvoisuutta ja heikentää toimeentuloa ja työllisyyttä.

Ilmastonmuutos ja ympäristö: Ilmastonmuutos, luontokato ja ympäristön tuhoaminen aiheuttavat huolta.

Demokratian heikkeneminen: Demokratian heikkeneminen, ääriliikkeet ja diktaattorit ovat kasvavia huolenaiheita.

Eriarvoistuminen: Eriarvoisuuden kasvu, tuloerojen kasvu ja köyhyys ovat merkittäviä huolenaiheita.

Maailmanpoliittinen tilanne: Epävakaa maailmantilanne, polarisaatio ja kyvyttömyys toimia yhteiseksi parhaaksi.

Sodat ja konfliktit: Maailmansodan mahdollisuus ja globaalit konfliktit aiheuttavat pelkoa.

Taloudellinen tilanne: Hiipuva talous, valtiontalous ja kansantalous ovat huolenaiheita.

Yhteiskunnan arvot: Arvojen ja toimintatapojen koveneminen, empatian puute ja itsekeskeisyys.

5. Mikä päättäjiä innostaa tulevaisuudessa? (1/2)

Tiivistelmä vastaajien omasanasista vastauksista

Lasten ja lastenlasten elämä: Lasten ja lastenlasten kasvun ja kehityksen seuraaminen.

Omat harrastukset: Mahdollisuus nauttia omista harrastuksista ja vapaa-ajasta.

Aikuisiän vapaus: Vapaus suunnitella omaa aikaa ja tehdä mitä haluaa.

Mahdollisuudet: Uudet keksinnöt, teknologian kehitys, ja yhteiskunnan kehittyminen.

Ympäristön suojele: Ympäristöasioiden parantaminen ja luonnon säilyttäminen tuleville sukupolville.

Elämä haasteineen: Elämän jatkuminen, uteliaisuus, ja itsensä kehittäminen.

Hyvinvointi ja terveys: Eläkkeelle jääminen ja mahdollisuus panostaa omaan hyvinvointiin.

Yhteiskunnan kehittäminen: Vaikuttaminen päätöksentekoon ja paremman yhteiskunnan rakentaminen.

Innovaatiot: Uusien innovaatioiden ja teknisten ratkaisujen tuomat mahdollisuudet.

Uudet mahdollisuudet: Tulevaisuus tarjoaa rajattomasti mahdollisuuksia teknologian, tieteen ja innovaatioiden kehittymisen myötä.

Kaikki uusi: Kaikki uudet ja vielä kokemattomat asiat tuovat jännitystä ja innostusta elämään.

Oma kehittyminen: Mahdollisuus kehittyä ja oppia uutta kaikilla elämän osa-alueilla.

Maakunnan, maan ja maailman kehittyminen: Seurataan maakunnan, maan ja maailman kehittymistä ja edistystä eri aloilla.

Uralla eteneminen: Mahdollisuus edetä uralla ja kehittää omaa osaamistaan.

Ystävyysuhteet ja harrastukset: Ystävyysuhteiden säilyminen ja mahdollisuus nauttia harrastuksista.

Globaali yhteistyö: Mahdollisuus globaaliin yhteistyöhön ja yhteisiin saavutuksiin.

Oma työ ja ura: Uusia haasteita ja työmahdollisuuksia sekä oman työn vaikutusmahdollisuudet.

Oma elämä ja vapaus: Eläkkeelle jäämisen myötä avautuvat uudet mahdollisuudet, oman arjen uudelleen järjestäminen ja vapaus.

Perhe ja läheiset: Lasten tulevaisuuden suunnitelmat ja yhteinen aika perheen kanssa.

Luonnon ja ympäristön tila: Luonnon tilan parantuminen paikallisesti, ympäristöongelmien ratkaisut ja puhdas luonto.

5. Mikä päättäjiä innostaa tulevaisuudessa? (2/2)

Tiivistelmä vastaajien omasanasista vastauksista

Teknologian ja tieteen kehitys: Tekoälyn mahdollisuudet ja tieteen edistysaskeleet.

Positiiviset muutokset: Yhteiskunnan ja maailman kehitys, orastava yhteisöllisyys.

Ihmisten selviytymiskyky: Ihmiset ovat ennenkin selviytyneet vaikeista tilanteista ja löytäneet toimivia ratkaisuja.

Rauhan rakentaminen: On mahdollista rakentaa rauhaa ja hyödyntää tekoälyn myönteisiä mahdollisuuksia ihmiskunnan palveluksessa.

Yhteiskunnan vakaus ja tasa-arvo: Tulevaisuudessa yhteiskunnan vakaus voi olla luja, ja tasa-arvo parantunut.

Tiede ja innovaatiot: Uusia mahdollisuuksia ja parannuksia elämänlaatuun.

Toivo: Asiat kääntyvät parempaan suuntaan ja tulevaisuudessa on vähemmän huolta herättäviä tekijöitä.

Hyvä elämä: Hyvä asuminen, työmahdollisuudet, koulutus, puhdas luonto ja turvallinen ympäristö.

Oman hyvinvoinnin ylläpito: Oman terveyden ylläpito, omasta hyvinvoinnista huolehtiminen, harrastukset ja matkustelu.

Uudet haasteet: Uusien asioiden oppiminen, uuden rakentaminen ja ratkaisujen etsiminen.

Vapaus: Mahdollisuus tehdä mitä haluaa ja rakentaa omaa elämäänsä vapaasti.

Maailman pelastaminen: Mahdollisuus pelastaa maailma ja tehdä siitä parempi paikka kaikille.

Tuntemattomat mahdollisuudet: Uusien ja vielä tuntemattomien mahdollisuuksien odotus.

Vihreä siirtymä: Elinvoiman lisääminen ja ympäristön parantaminen.

Yhteisöllisyys: Yhteisön ja yhteistyön merkitys sekä yhteenkuuluvuus.

Yllätyksellisyys: Tulevaisuuden yllätykset ja mahdollisuudet oppia ja kokea uutta.

Ympäristöteknologia: Ympäristöteknologian kehittyminen ja sen mahdollisuudet.

Henkinen ja fyysinen hyvinvointi: Itsensä pitäminen kunnossa ja aktiivisena.

Yrittäjäyys: Yrittäjyyden merkitys yhteiskunnalle ja sen tuomat mahdollisuudet.

6. Päätäjien arviot tulevaisuudesta

Päätäjien arvio omasta, henkilökohtaisesta tulevaisuudesta verrattuna nykyhetkeen on kansalaisten tapaan enemmän positiivinen kuin negatiivinen. Vastaajista 35 % arvioi tulevaisuuden paremmaksi kuin huonommaksi (13 %). Kansalaisten vastaavat arviot ovat 40 % ja 14 %.

Päätäjien näkemykset oman asuinkunnan tulevaisuudesta ovat hieman edellistä kriittisemmät, 39 % arvioi sen nykyhetkeä paremmaksi (kansalaisista 27 %) ja 30 % huonommaksi (kansalaisista 30 %).

Arviot Suomen tulevaisuudesta painuvat alemmaksi. Parempana Suomen tulevaisuutta pitää päättäjistä 26 % (kansalaisista 18 %) ja huonompana 39 % (kansalaisista 47 %) verrattuna nykyhetkeen.

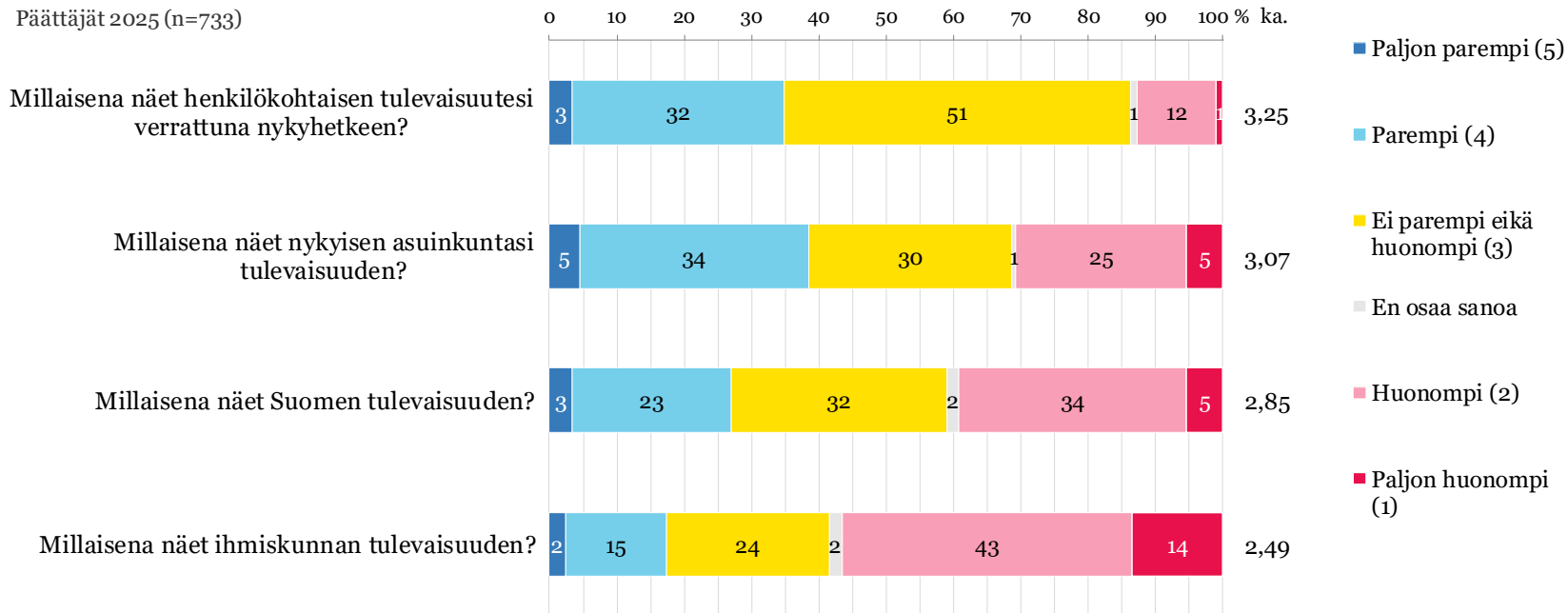
Synkin on näkemys ihmiskunnan tulevaisuudesta, 17 % pitää sitä nykyhetkeä parempana (kansalaisista 11 %) ja 57 % huonompana (kansalaisista 61 %).

Selkeimmin päätäjien ja kansalaisten käsitykset eroavat arvioitaessa Suomen tulevaisuutta, siinä päätäjien tulevaisuudenusko on vahvempaa kuin kansalaisilla.

Päätäjät: Millaisena näkee tulevaisuuden 2025 (1/2)

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

Päättäjät: Millaisena näkee tulevaisuuden 2025 (2/2)

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Päättäjät 2025 (n=733)

MILLAISENA NÄET HENKILÖKOHTAISEN
TULEVAISUUTESI VERRATTUNA NYKYHETKEEN?

Päättäjät 2025 (n=733) 3 32 51 1 12 3,25

Kansalaiset 2025 (n=3226) 8 32 42 4 11 3,32

MILLAISENA NÄET NYKYISEN ASUINKUNTASI
TULEVAISUUDEN?

Päättäjät 2025 (n=733) 5 34 30 1 25 3,07

Kansalaiset 2025 (n=3226) 5 22 39 4 23 2,94

MILLAISENA NÄET SUOMEN TULEVAISUUDEN?

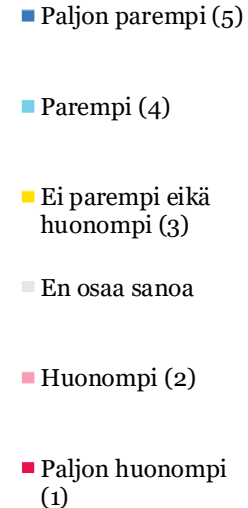
Päättäjät 2025 (n=733) 3 23 32 2 34 2,85

Kansalaiset 2025 (n=3226) 3 15 30 5 34 2,59

MILLAISENA NÄET IHMISKUNNAN
TULEVAISUUDEN?

Päättäjät 2025 (n=733) 2 15 24 2 43 2,49

Kansalaiset 2025 (n=3226) 2 9 22 5 41 2,27

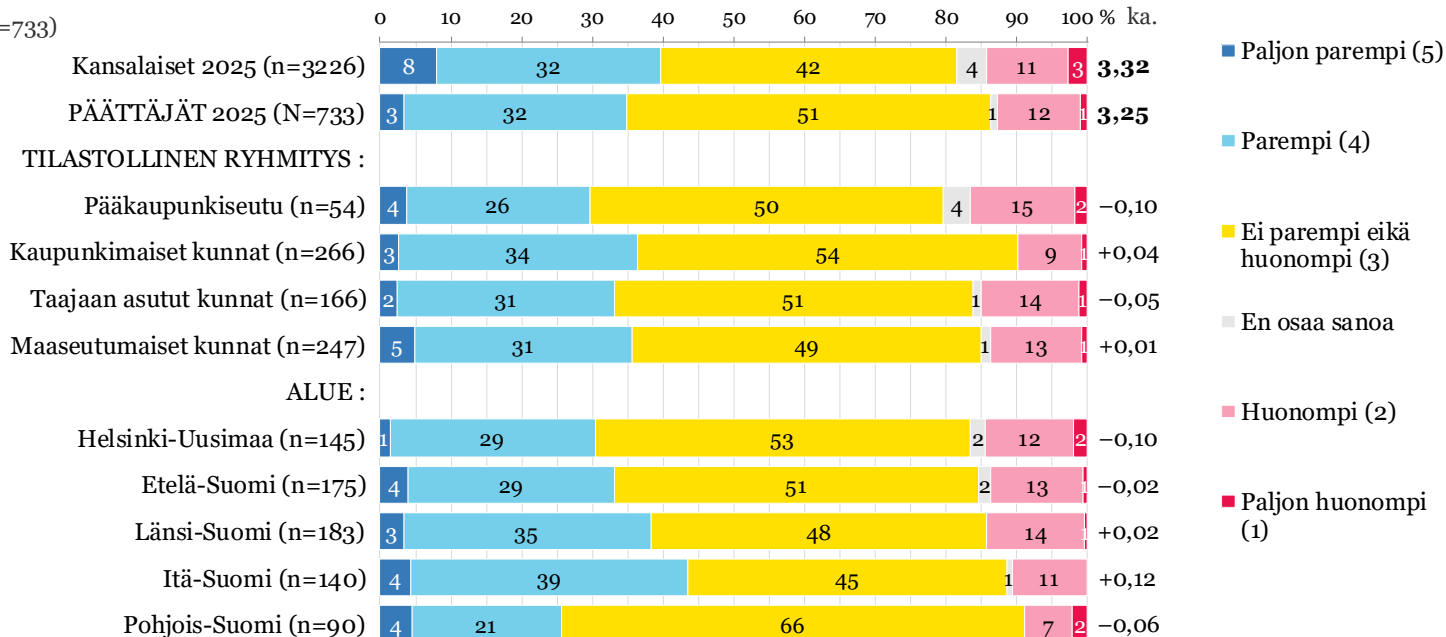
Kaikki vastaajat

Päätäjät: Millaisena näkee henkilökohtaisen tulevaisuutensa (2/3)

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet henkilökohtaisen tulevaisuutesi verrattuna nykyhetkeen?

Päätäjät 2025 (n=733)

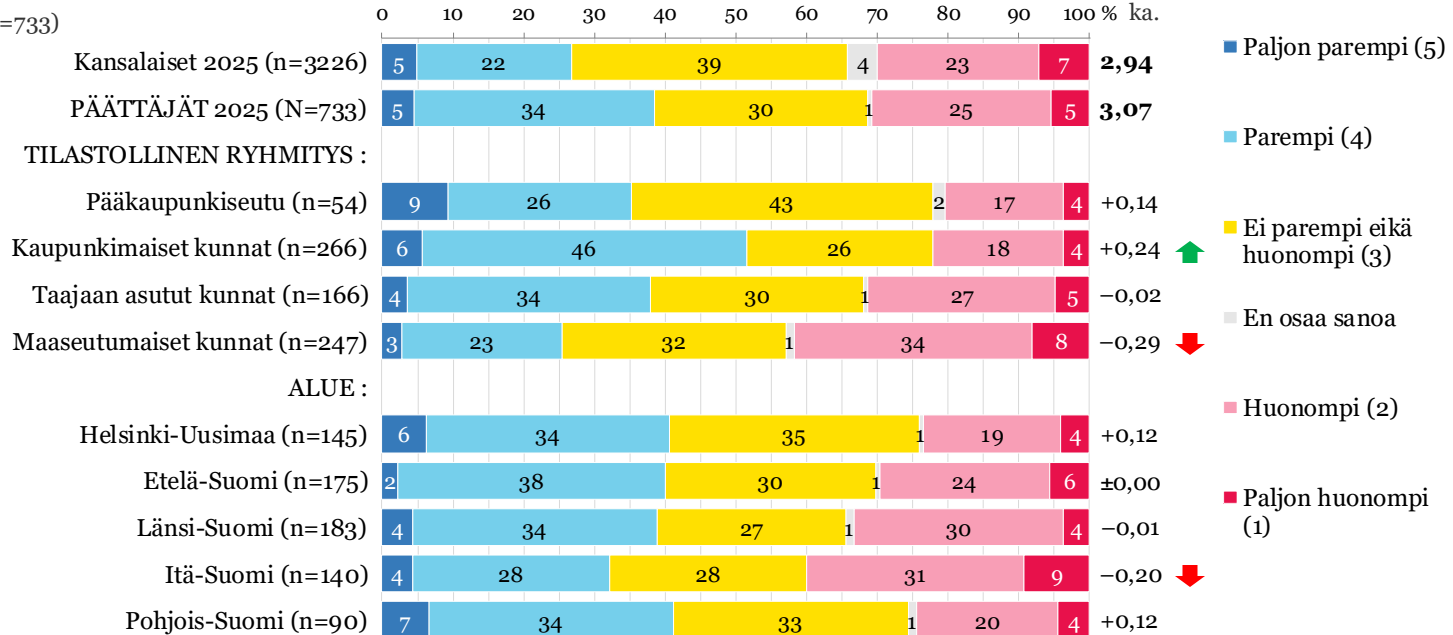
Kaikki vastaajat

Päätäjät: Millaisena näkee asuinkuntansa tulevaisuuden (2/3)

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet nykyisen asuinkuntasi tulevaisuuden?

Päätäjät 2025 (n=733)

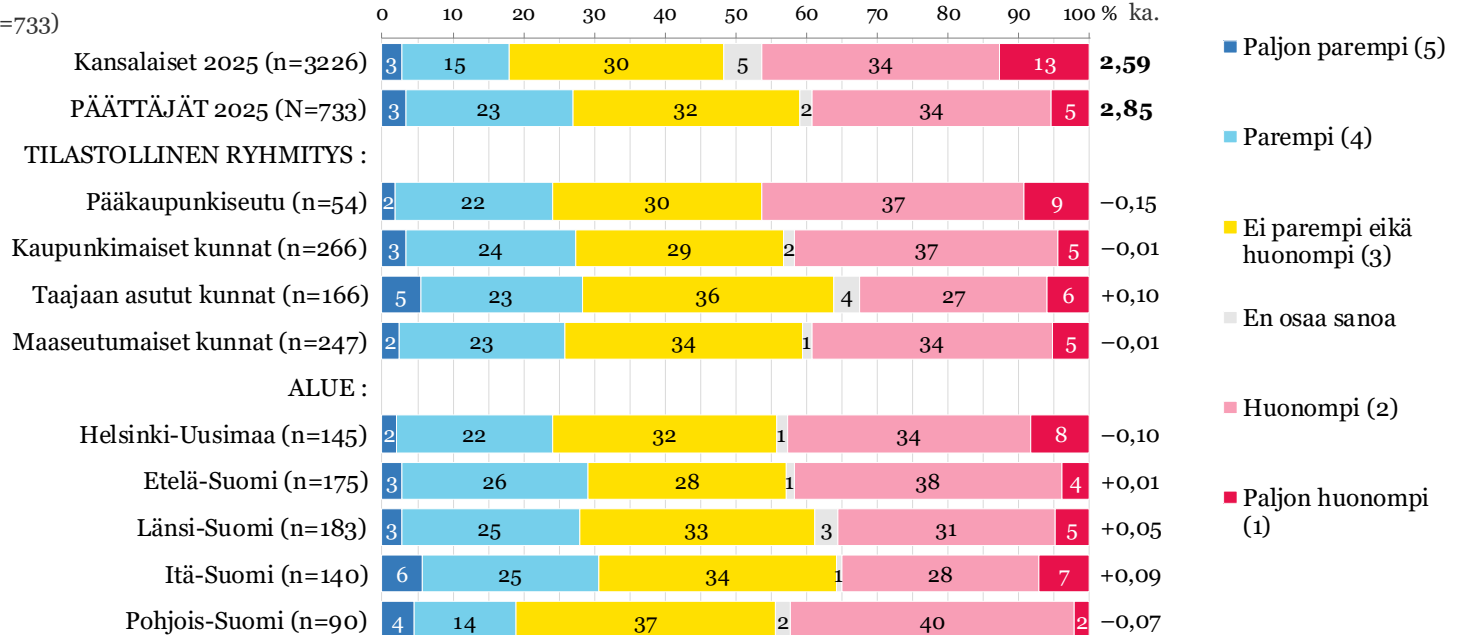
Kaikki vastaajat

Päätäjät: Millaisena näkee Suomen tulevaisuuden (2/3)

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet Suomen tulevaisuuden?

Päätäjät 2025 (n=733)

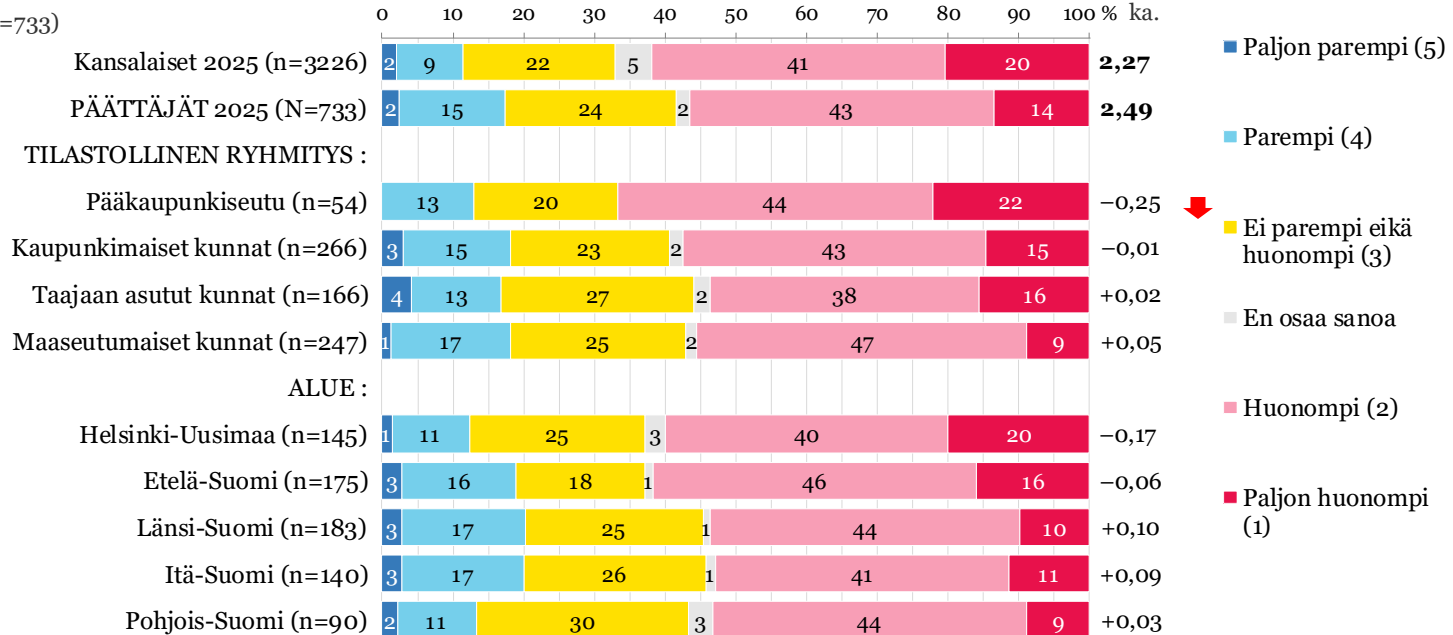
Kaikki vastaajat

Päätäjät: Millaisena näkee ihmiskunnan tulevaisuuden (2/3)

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet ihmiskunnan tulevaisuuden?

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

3. DEMOKRATIA, VALTA, PÄÄTÖKSENTEKO JA TULEVAISUUS

7. Mielipiteet väittämistä

Suuri enemmistö päättäjistä (81 %) arvioi tietävänsä, millä keinoilla voi vaikuttaa oman asuinkunnan tulevaisuuteen.

Enemmistö päättäjistä (55 %) on samaa mieltä myös siitä, että päättäjillä on innostavia visioita oman asuinkunnan tulevaisuudesta. Eri mieltä asiasta on kuitenkin lähes kolmannes (31 %).

Alle puolet (43 %) arvioi tietävänsä, millä keinolla voi vaikuttaa oman hyvinvointialueensa tulevaisuuteen. Asiasta eri mieltä olevien päättäjien osuus on 38 %.

Lähes joka neljäs (24 %) arvioi, että kansalaisten näkemyksiä tulevaisuudesta huomioidaan riittävästi päätöksenteossa. Eri mieltä asiasta on yli puolet (54 %).

Vain 18 % on samaa mieltä siitä, että päättäjillä on innostavia visioita oman hyvinvointialueensa tulevaisuudesta. Vastakkaista kantaa edustaa 60 % päättäjistä.

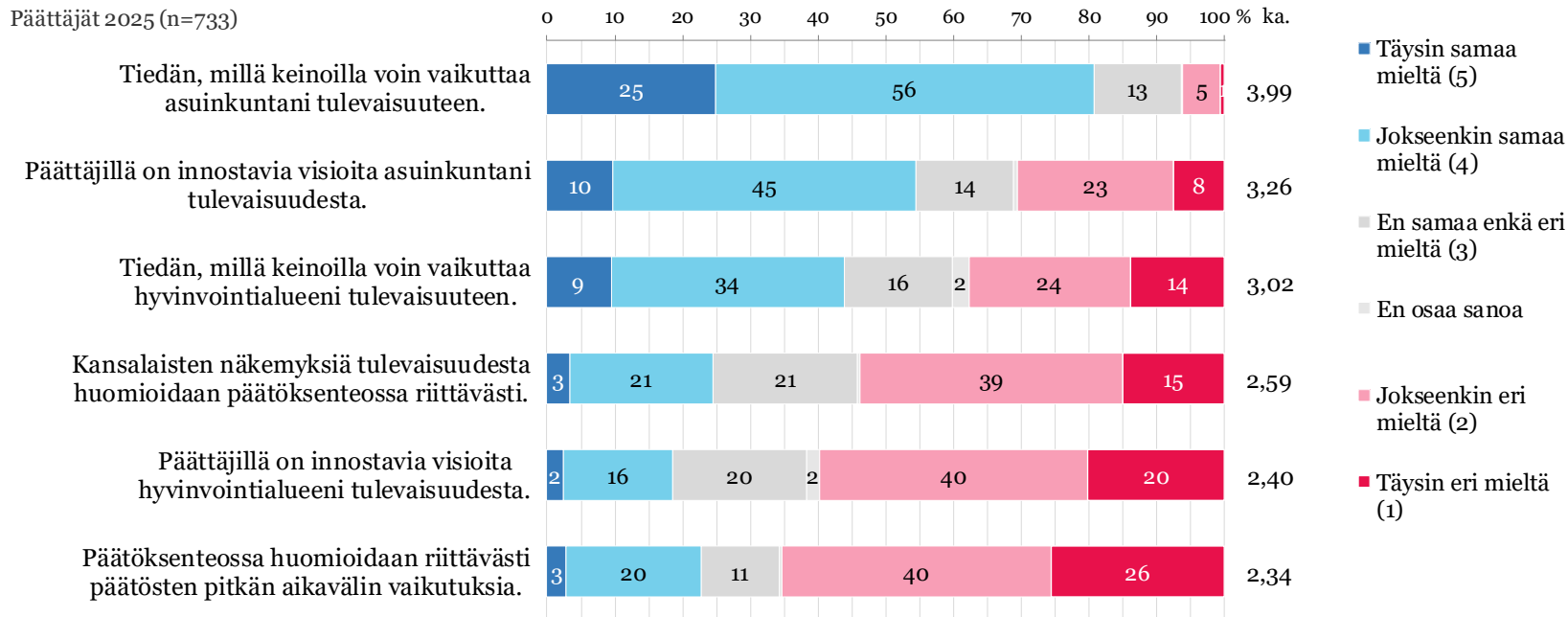
Lisäksi vain 23 % päättäjistä arvioi, että päätöksenteossa huomioidaan riittävästi päätösten pitkän aikavälin vaikutuksia. Vastakkaisen kannan ottaa 66 % päättäjistä.

Kansalaisten arvioivat omasta näkökulmastaan kaikkia edellä olleita asioita kriittisemmin kuin päättäjät. Erityisen iso ero on siinä, arvioidaanko päättäjillä olevan innostavia visioita oman asuinkunnan tulevaisuudesta.

Päättäjät: Mielenpitemet väittämistä (1/2)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päättäjät 2025 (n=733)

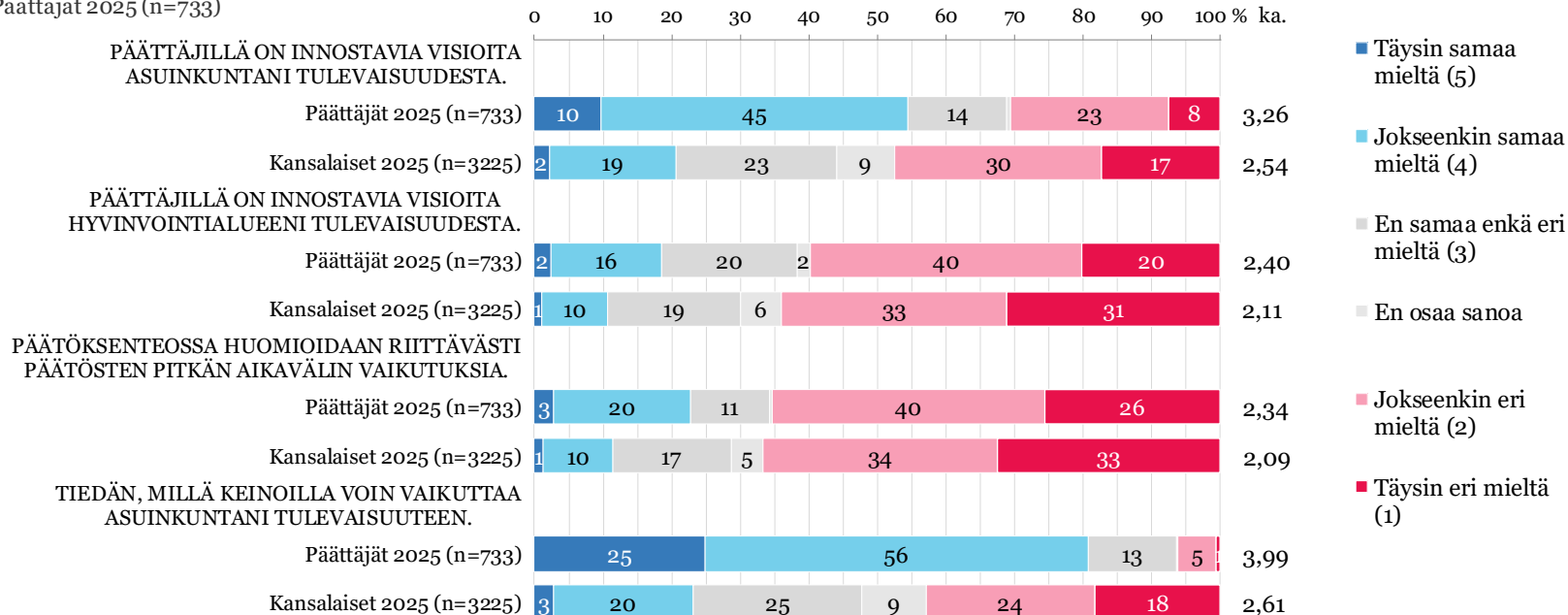
Kaikki vastaajat

Päätäjät: Mielenpiteet väittämistä (2/2)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

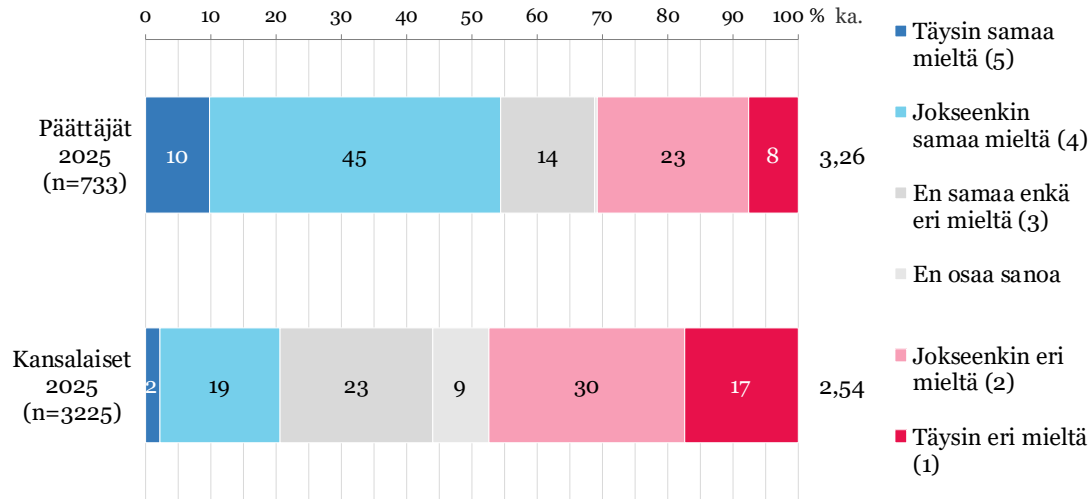
Mielipiteet väittämistä (1/6)

- Päättäjillä on innostavia visioita asuinkuntani tulevaisuudesta.

**MIELIPITEET
VÄITTÄMISTÄ**

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päättäjillä on innostavia visioita asuinkuntani tulevaisuudesta.

Kaikki vastaajat

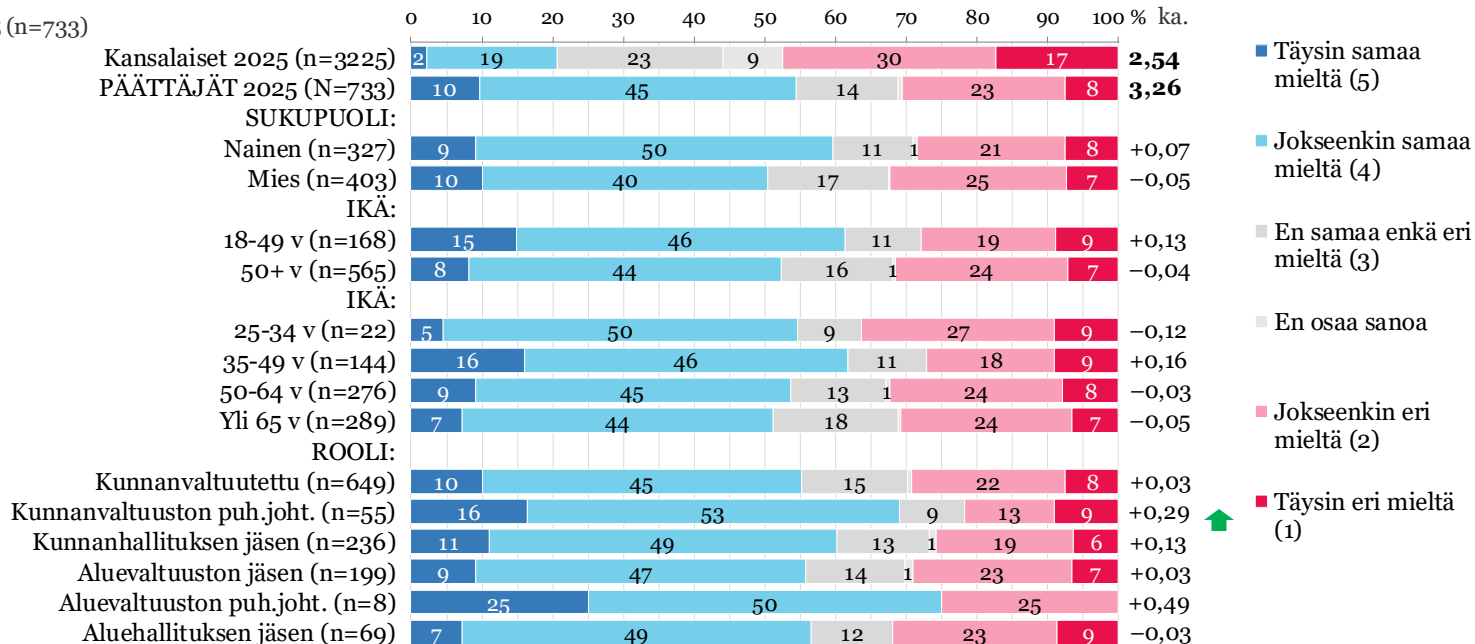
Päätäjät: Mielipiteet väittämistä (1/6)

- Päätäjillä on innostavia visioita asuinkuntani tulevaisuudesta. (1/3)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päätäjillä on innostavia visioita asuinkuntani tulevaisuudesta.

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

Päätäjät: Mielipiteet väittämistä (1/6)

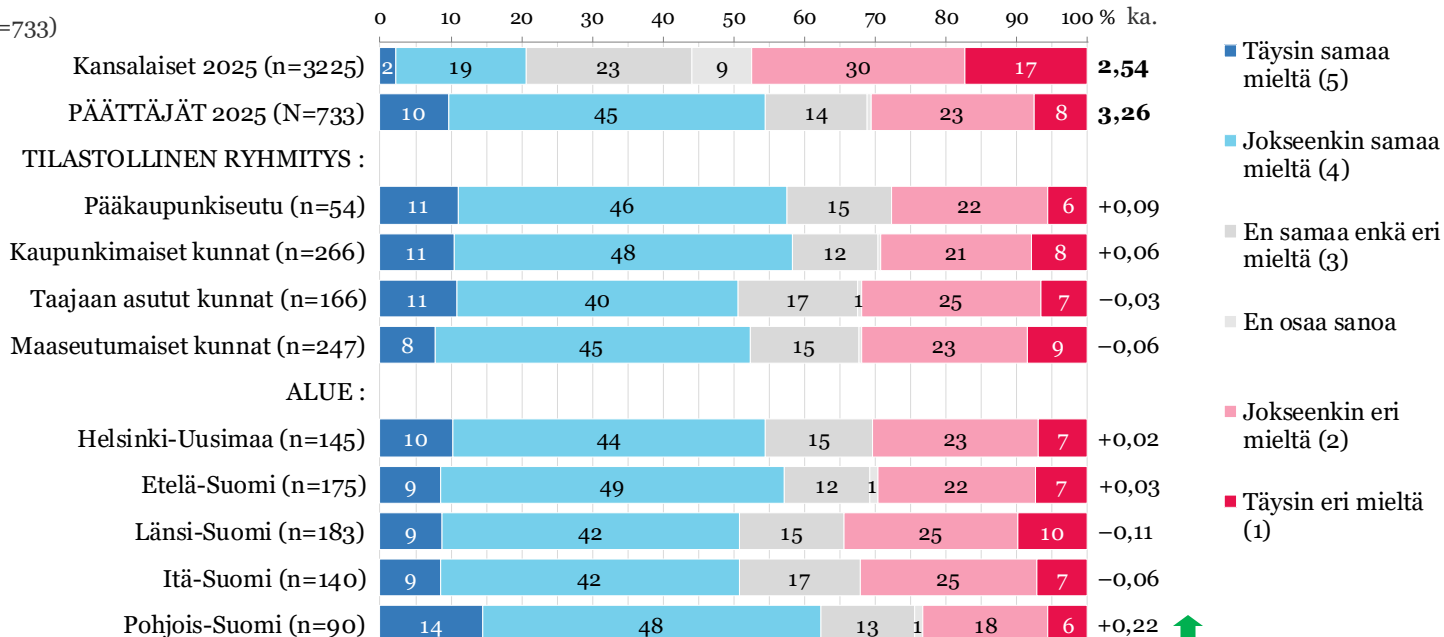
- Päätäjillä on innostavia visioita asuinkuntani tulevaisuudesta. (2/3)

**MIELIPITEET
VÄITTÄMISTÄ**

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päätäjillä on innostavia visioita asuinkuntani tulevaisuudesta.

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

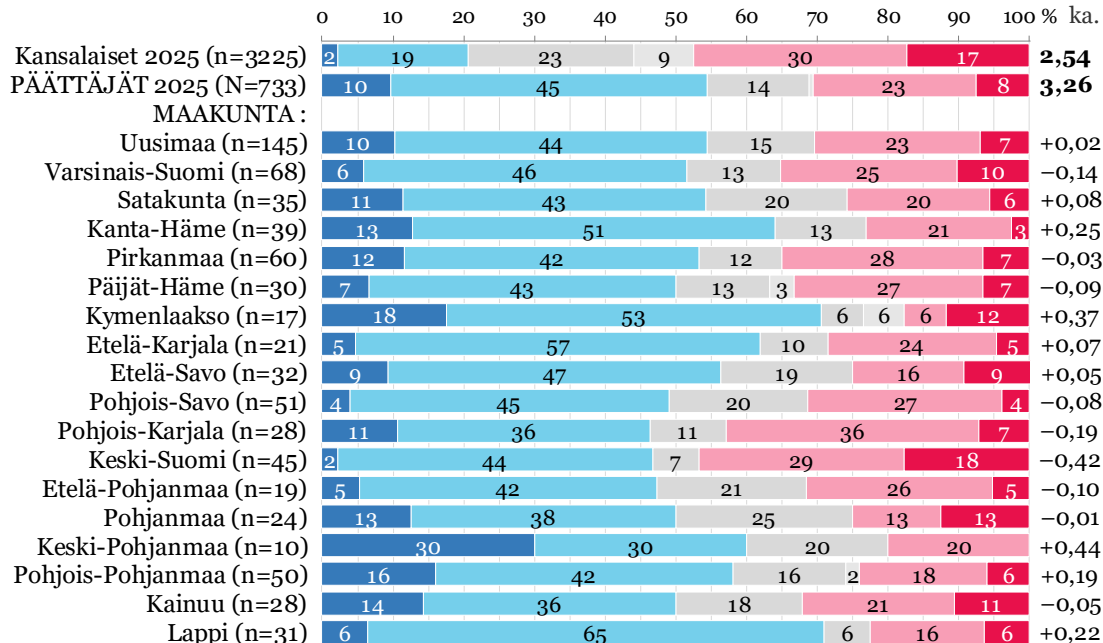
Päätäjät: Mielipiteet väittämistä (1/6)

- Päätäjillä on innostavia visioita asuinkuntani tulevaisuudesta. (3/3)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päätäjillä on innostavia visioita asuinkuntani tulevaisuudesta.

Päätäjät 2025 (n=733)

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kaikki vastaajat

Jos vastaajamäärä on alle 25 tulos on suuntaa-antava

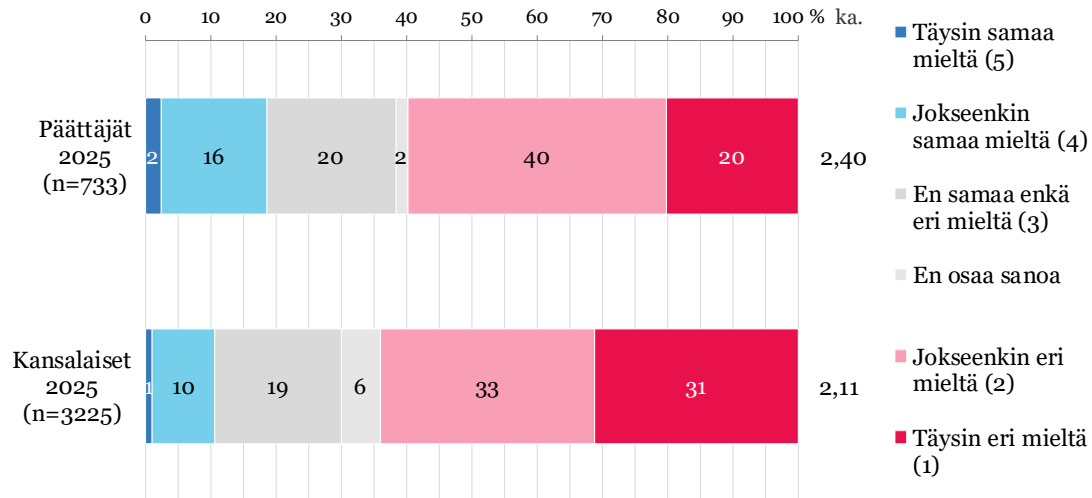
Jos ero kokonaistulokseen on +- 0,20 asteikkoarvoa tai enemmän, on ero merkittävä

Päätäjät: Mielenpiteet väittämistä (2/6)

- Päätäjillä on innostavia visioita hyvinvointialueeni tulevaisuudesta.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päätäjillä on innostavia visioita hyvinvointialueeni tulevaisuudesta.

Kaikki vastaajat

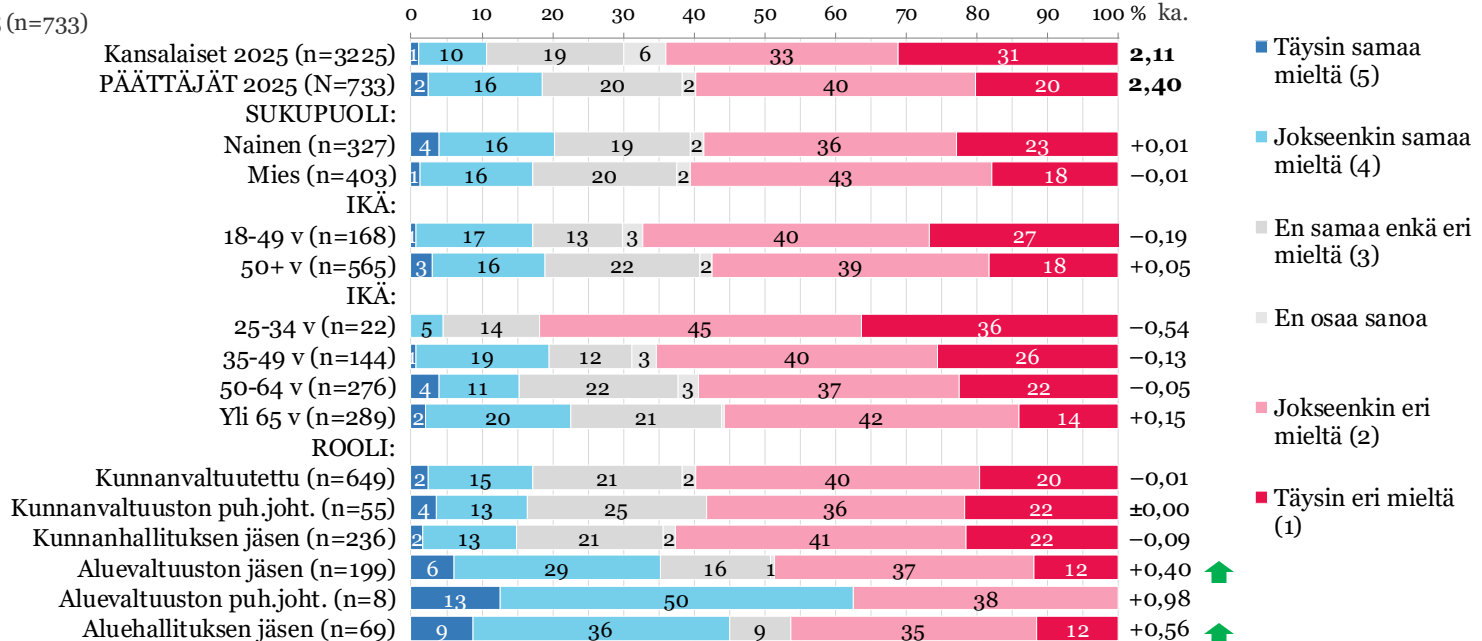
Päätäjät: Mielipiteet väittämistä (2/6)

- Päätäjillä on innostavia visioita hyvinvointialueeni tulevaisuudesta. (1/3)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päätäjillä on innostavia visioita hyvinvointialueeni tulevaisuudesta.

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

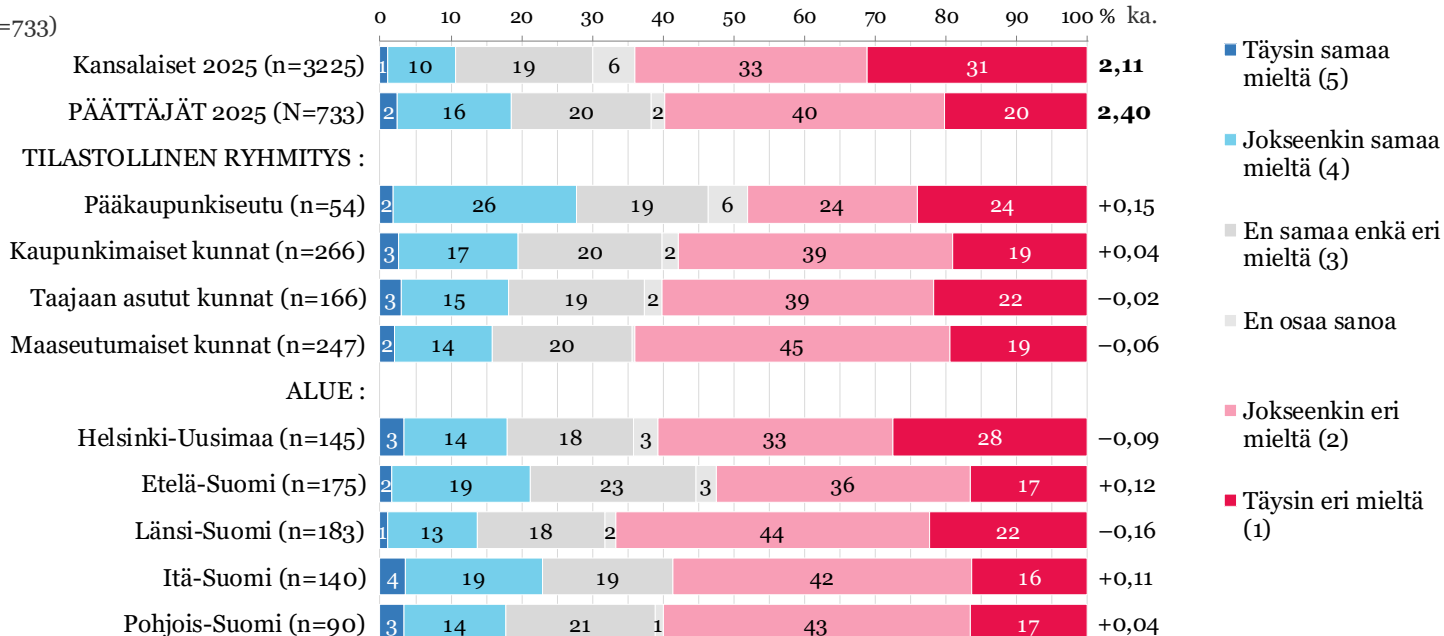
Päätäjät: Mielenpiteet väittämistä (2/6)

- Päätäjillä on innostavia visioita hyvinvointialueeni tulevaisuudesta. (2/3)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päätäjillä on innostavia visioita hyvinvointialueeni tulevaisuudesta.

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

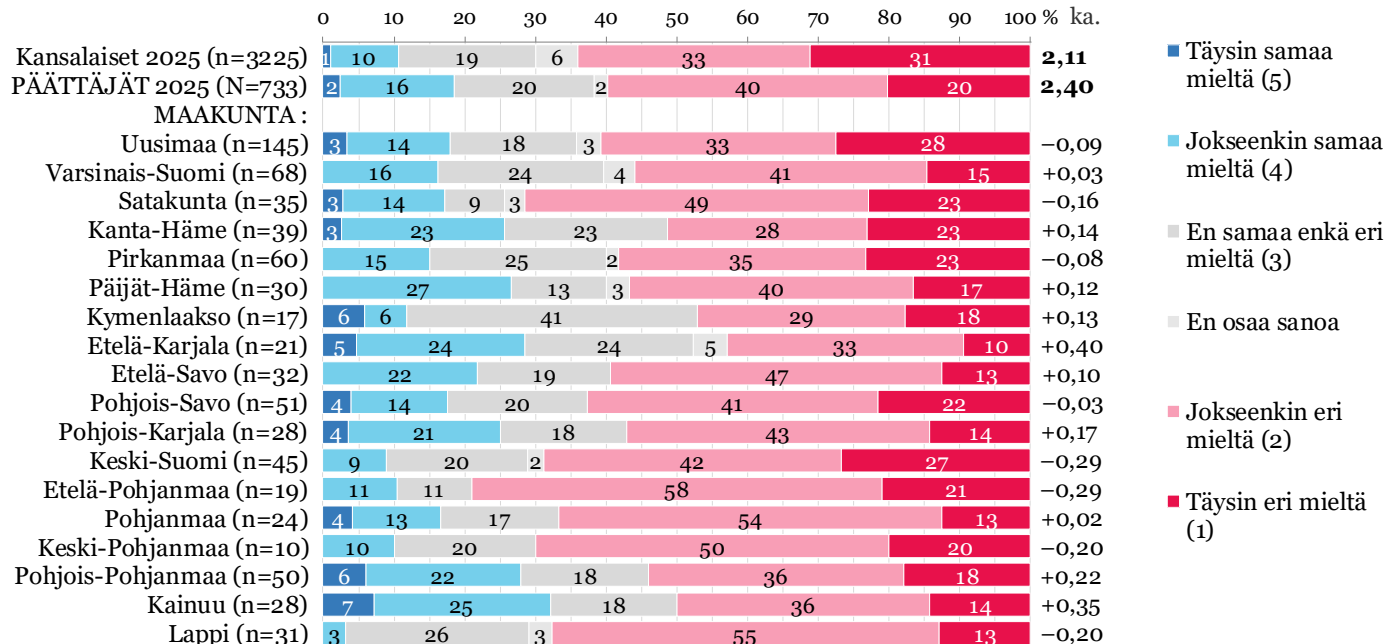
Päätäjät: Mielipiteet väittämistä (2/6)

- Päätäjillä on innostavia visioita hyvinvointialueeni tulevaisuudesta. (3/3)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päätäjillä on innostavia visioita hyvinvointialueeni tulevaisuudesta.

Päätäjät 2025 (n=733)

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kaikki vastaajat

Jos vastaajamäärä on alle 25 tulos on suuntaa-antava

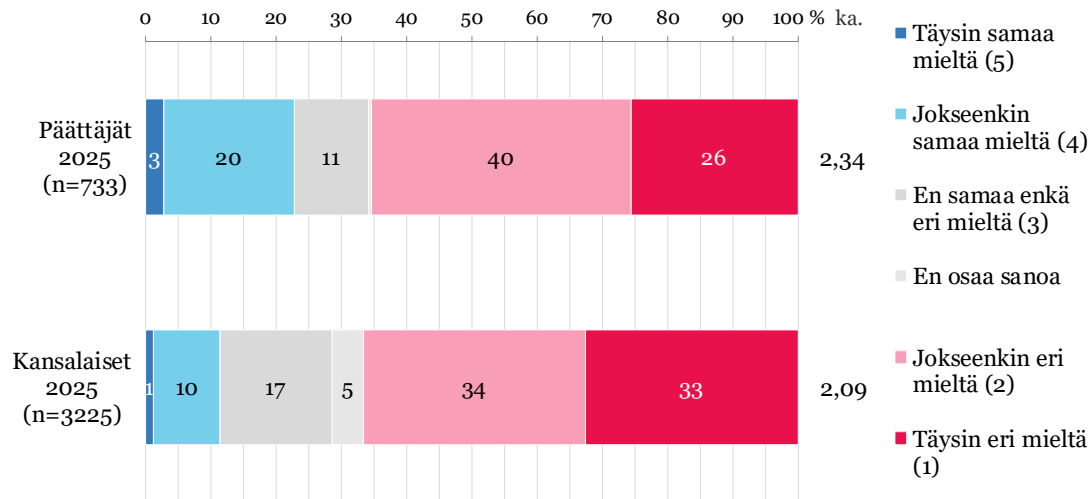
Jos ero kokonaistulokseen on +- 0,20 asteikkoarvoa tai enemmän, on ero merkittävä

Päätäjät: Mielenpiteet väittämistä (3/6)

- Päätöksenteossa huomioidaan riittävästi päätösten pitkän aikavälin vaikutuksia.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päätöksenteossa huomioidaan riittävästi päätösten pitkän aikavälin vaikutuksia.

Kaikki vastaajat

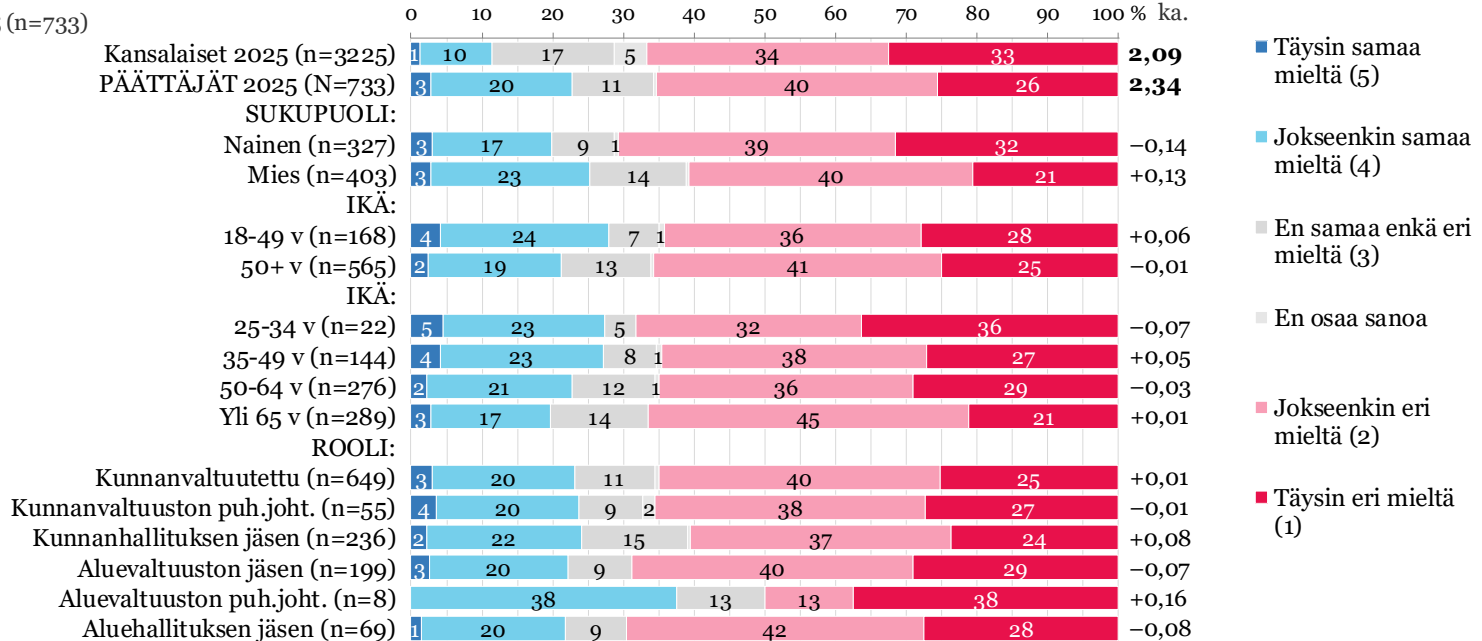
Päätäjät: Mielenpiteet väittämistä (3/6)

- Päätöksenteossa huomioidaan riittävästi päätösten pitkän aikavälin vaikutuksia. (1/3)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päätöksenteossa huomioidaan riittävästi päätösten pitkän aikavälin vaikutuksia.

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

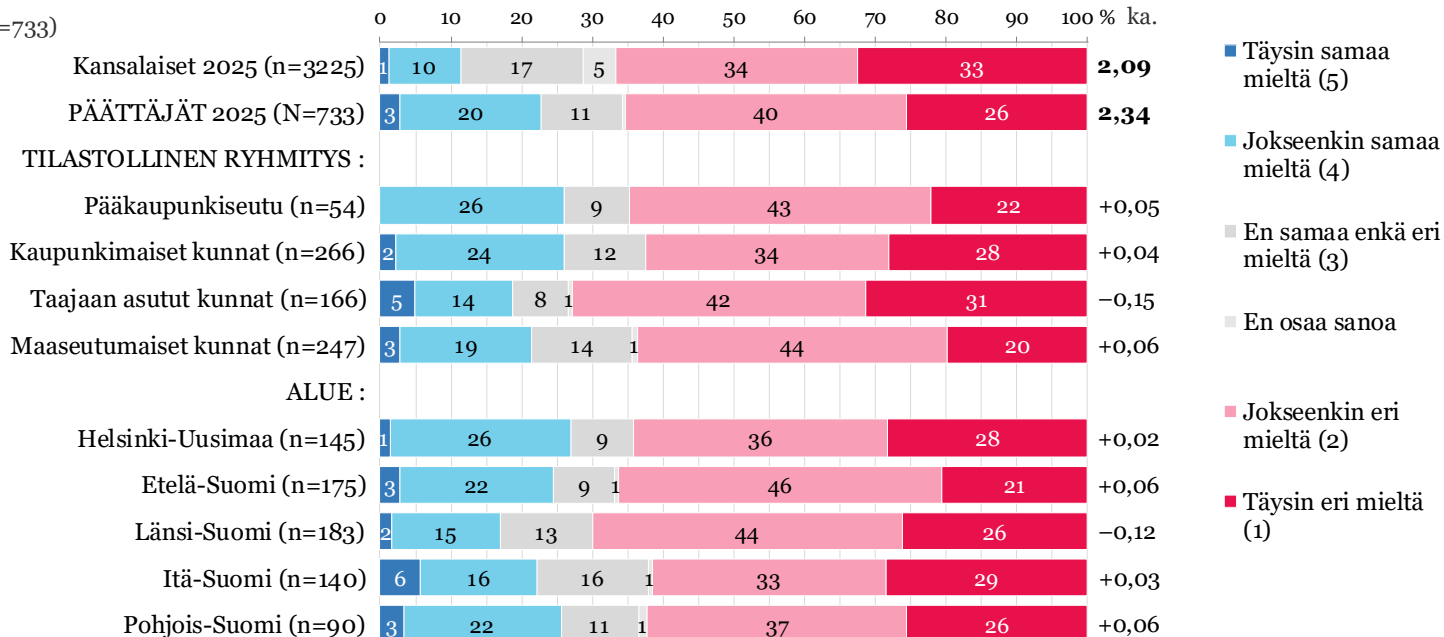
Päätäjät: Mielenpiteet väittämistä (3/6)

- Päätöksenteossa huomioidaan riittävästi päätösten pitkän aikavälin vaikutuksia. (2/3)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päätöksenteossa huomioidaan riittävästi päätösten pitkän aikavälin vaikutuksia.

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

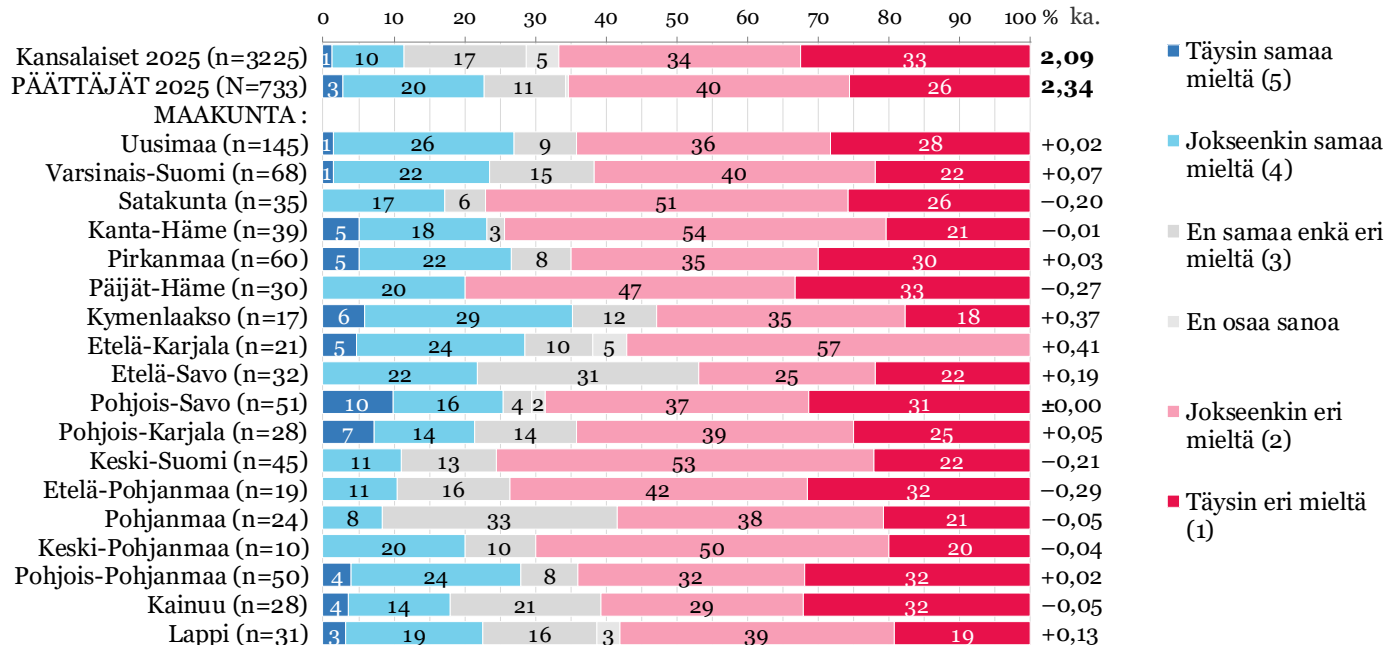
Päätäjät: Mielenpiteet väittämistä (3/6)

- Päätöksenteossa huomioidaan riittävästi päätösten pitkän aikavälin vaikutuksia. (3/3)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päätöksenteossa huomioidaan riittävästi päätösten pitkän aikavälin vaikutuksia.

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

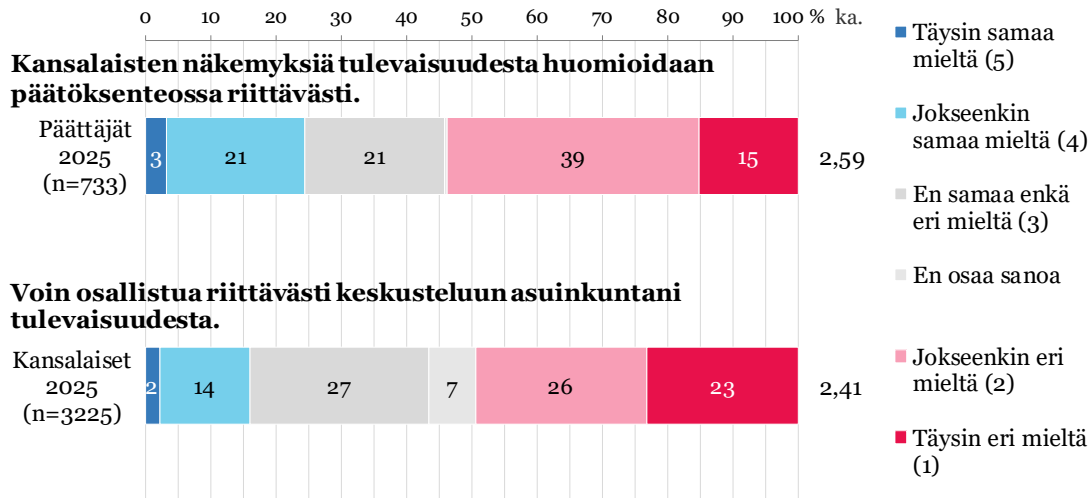
Jos vastaajamäärä on alle 25 tulos on suuntaa-antava

Jos ero kokonaistulokseen on +- 0,20 asteikkoarvoa tai enemmän, on ero merkittävä

Päätäjät: Mielenpiteet väittämistä (4/6)

- Kansalaisten näkemyksiä tulevaisuudesta huomioidaan päätöksenteossa riittävästi.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

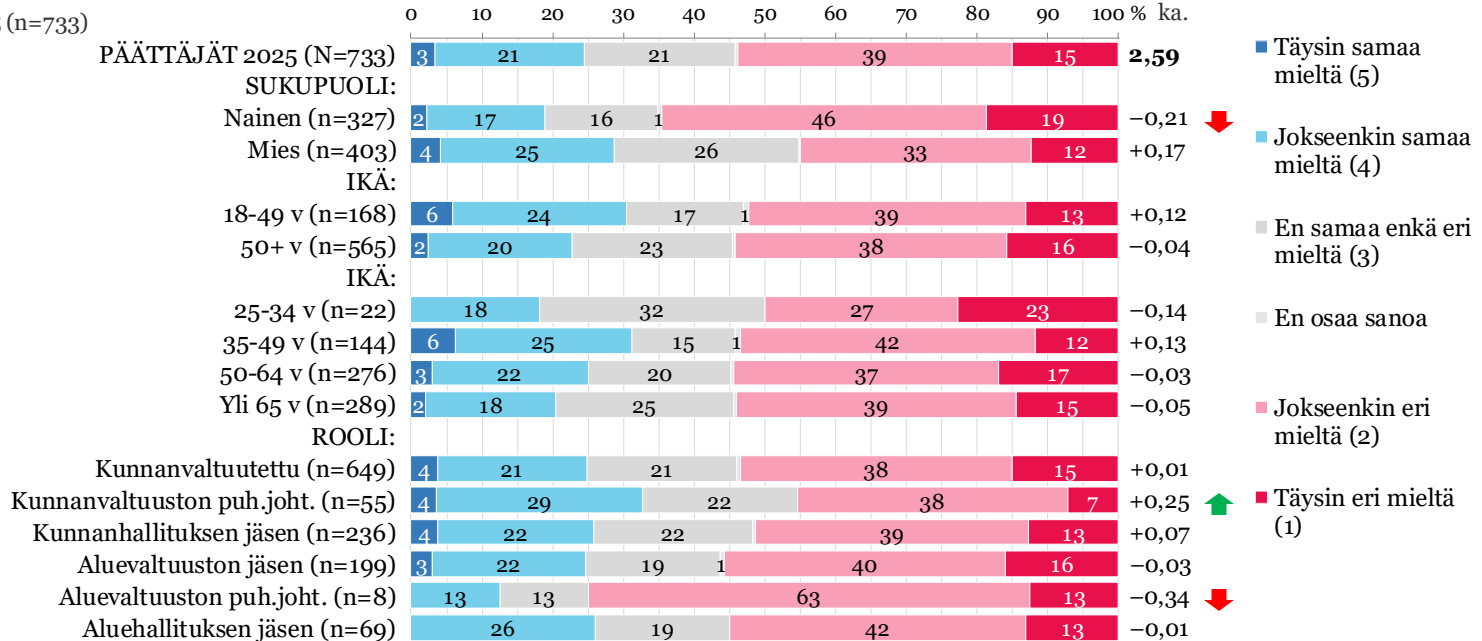
Päätäjät: Mielipiteet väittämistä (4/6)

- Kansalaisten näkemyksiä tulevaisuudesta huomioidaan päätöksenteossa riittävästi. (1/3)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Kansalaisten näkemyksiä tulevaisuudesta huomioidaan päätöksenteossa riittävästi.

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

Päätäjät: Mielipiteet väittämistä (4/6)

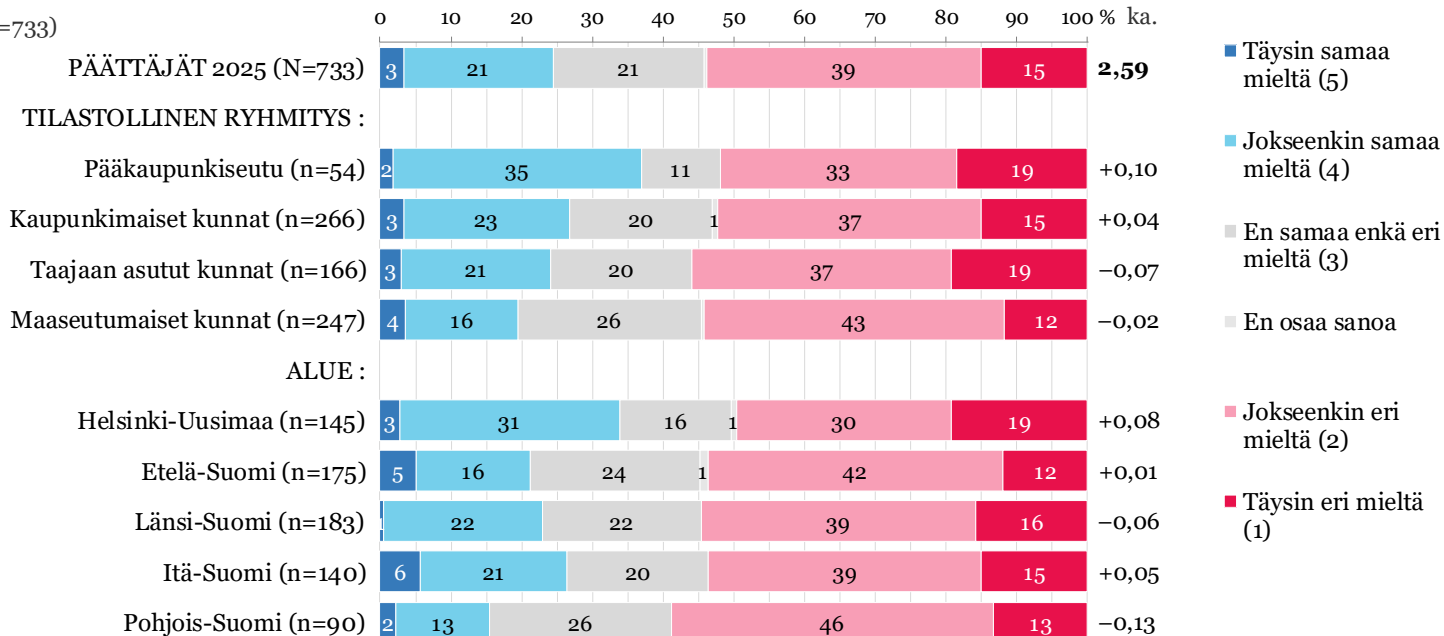
- Kansalaisten näkemyksiä tulevaisuudesta huomioidaan päätöksenteossa riittävästi. (2/3)

**MIELIPITEET
VÄITTÄMISTÄ**

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Kansalaisten näkemyksiä tulevaisuudesta huomioidaan päätöksenteossa riittävästi.

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

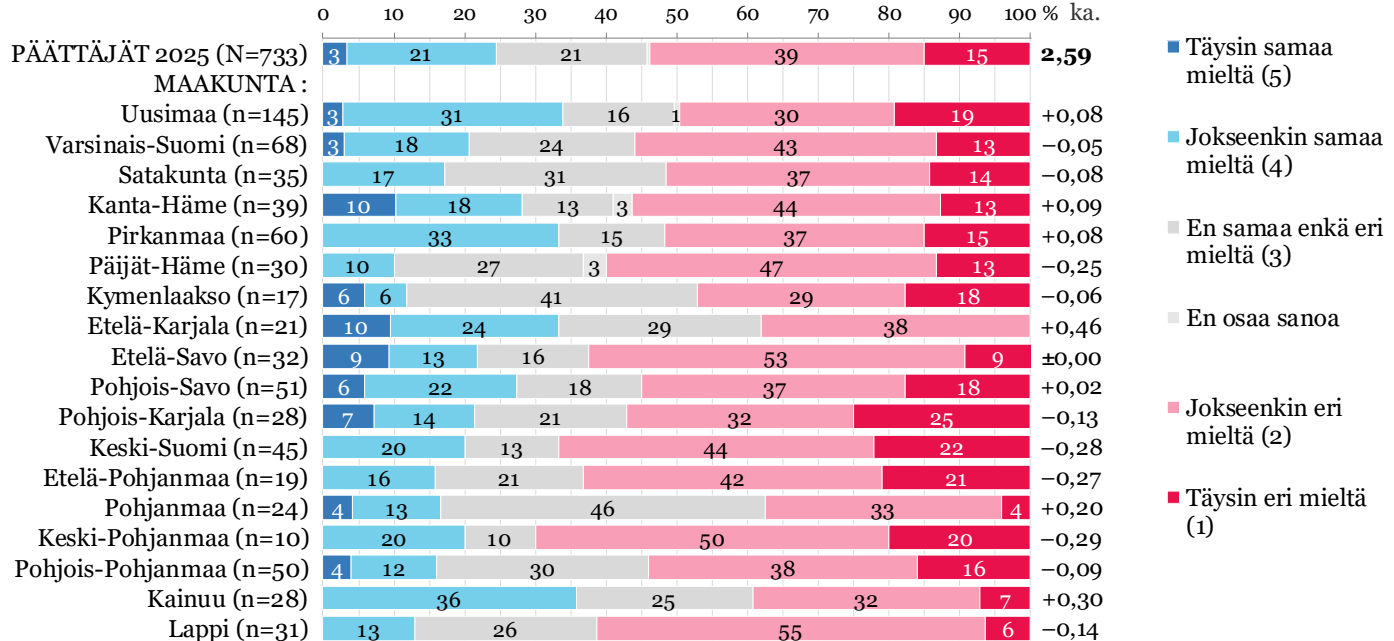
Päätäjät: Mielipiteet väittämistä (4/6)

- Kansalaisten näkemyksiä tulevaisuudesta huomioidaan päätöksenteossa riittävästi. (3/3)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Kansalaisten näkemyksiä tulevaisuudesta huomioidaan päätöksenteossa riittävästi.

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

Jos vastaajamäärä on alle 25 tulos on suuntaa-antava

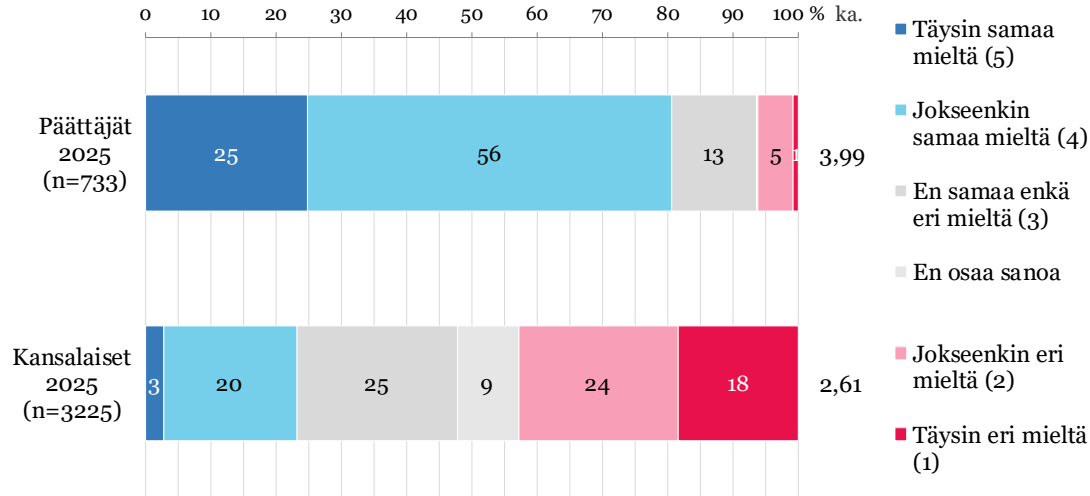
Jos ero kokonaistulokseen on +/- 0,20 asteikkoarvoa tai enemmän, on ero merkittävä

Päättäjät: Mielenpiteet väittämistä (5/6)

- Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa asuinkuntani tulevaisuuteen.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa asuinkuntani tulevaisuuteen.

Kaikki vastaajat

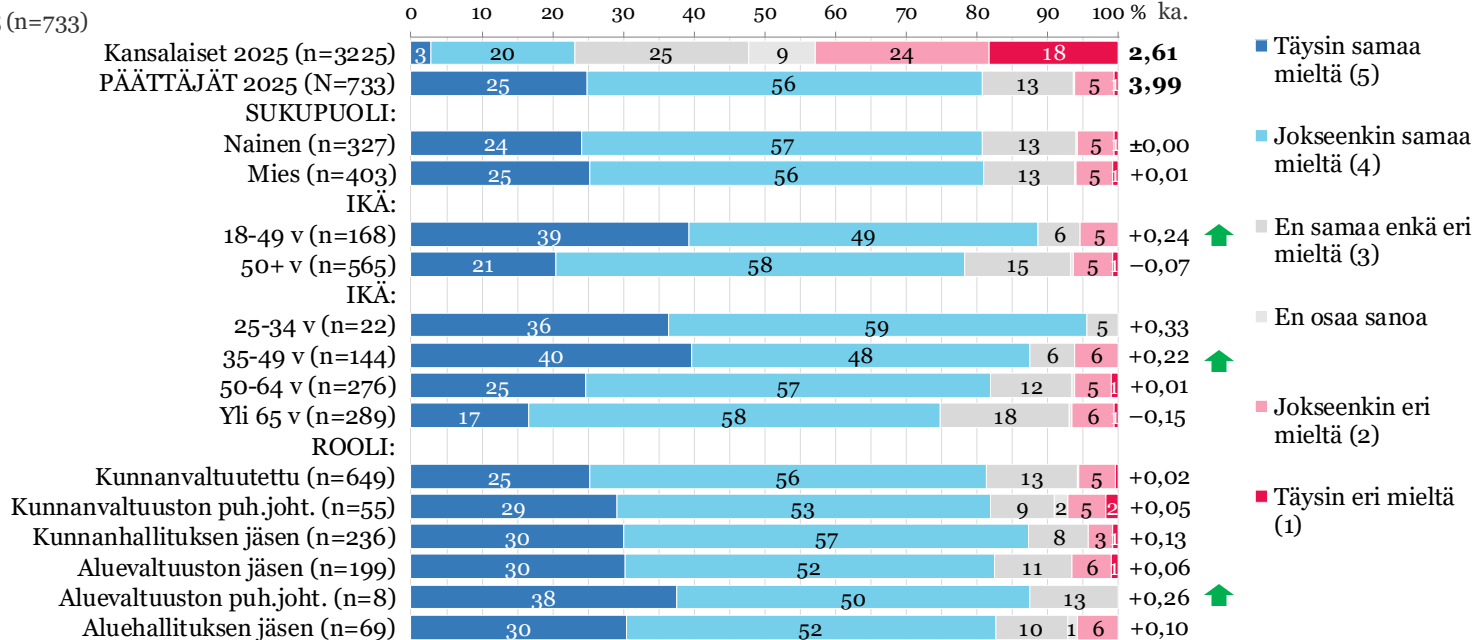
Päätäjät: Mielipiteet väittämistä (5/6)

- Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa asuinkuntani tulevaisuuteen. (1/3)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa asuinkuntani tulevaisuuteen.

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

Päättäjät: Mielenpiteet väittämistä (5/6)

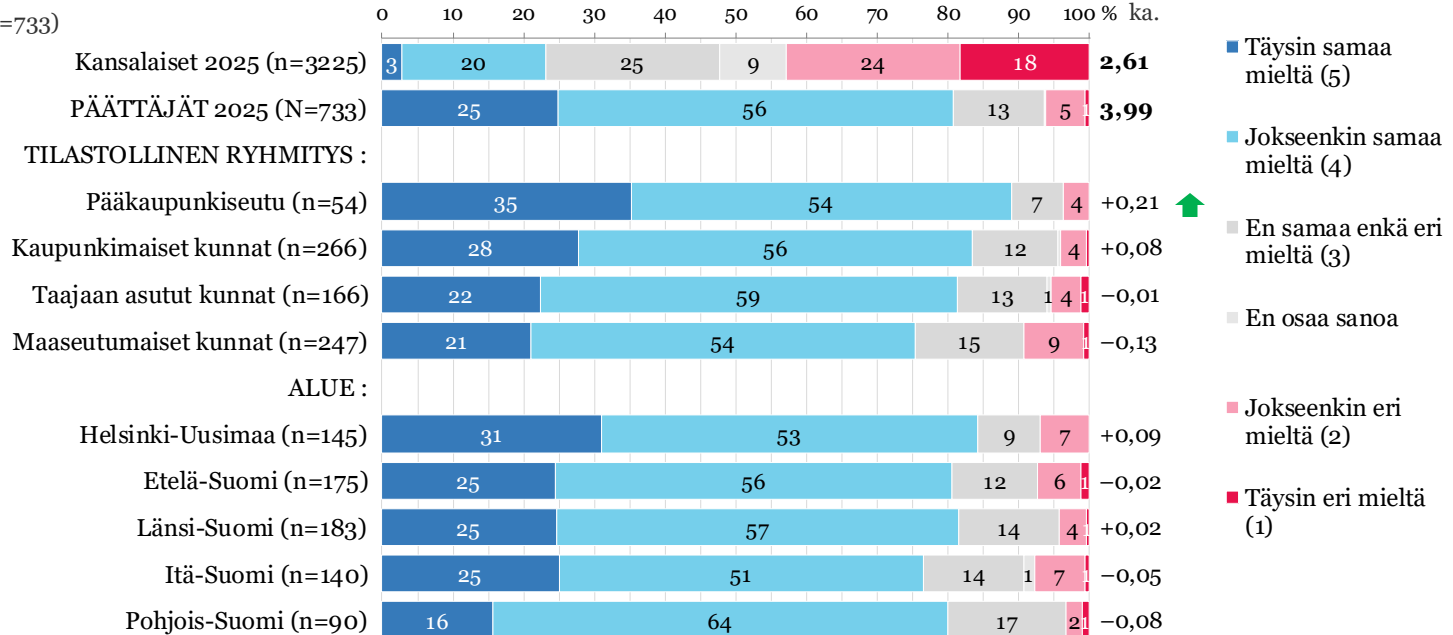
**MIELIPITEET
VÄITTÄMISTÄ**

- Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa asuinkuntani tulevaisuuteen. (2/3)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa asuinkuntani tulevaisuuteen.

Päättäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

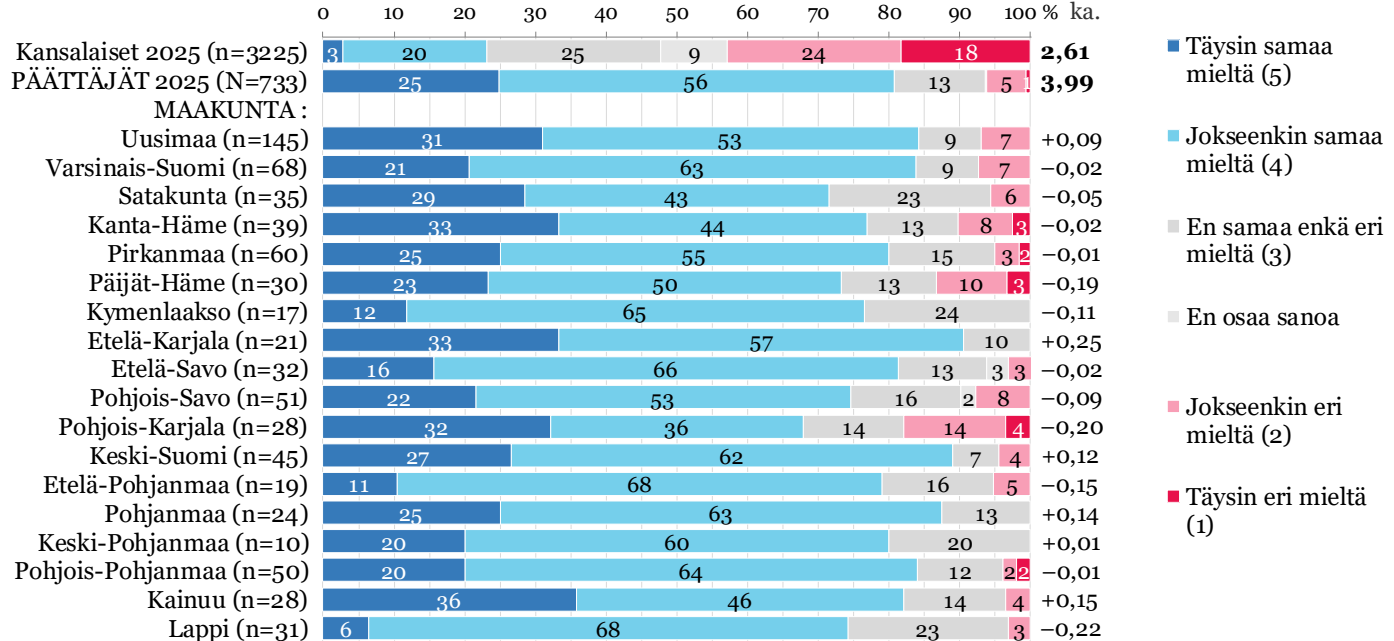
Päätäjät: Mielipiteet väittämistä (5/6)

- Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa asuinkuntani tulevaisuuteen. (3/3)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa asuinkuntani tulevaisuuteen.

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

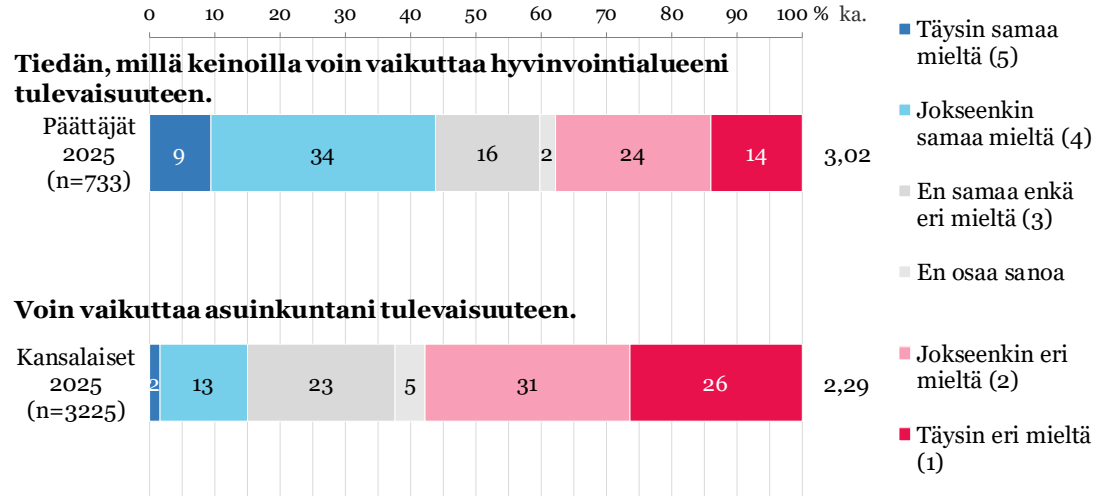
Jos vastaajamäärä on alle 25 tulos on suuntaa-antava

Jos ero kokonaistulokseen on +- 0,20 asteikkoarvoa tai enemmän, on ero merkittävä

Päättäjät: Mielenpiteet väittämistä (6/6)

- Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa hyvinvointialueeni tulevaisuuteen.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Kaikki vastaajat

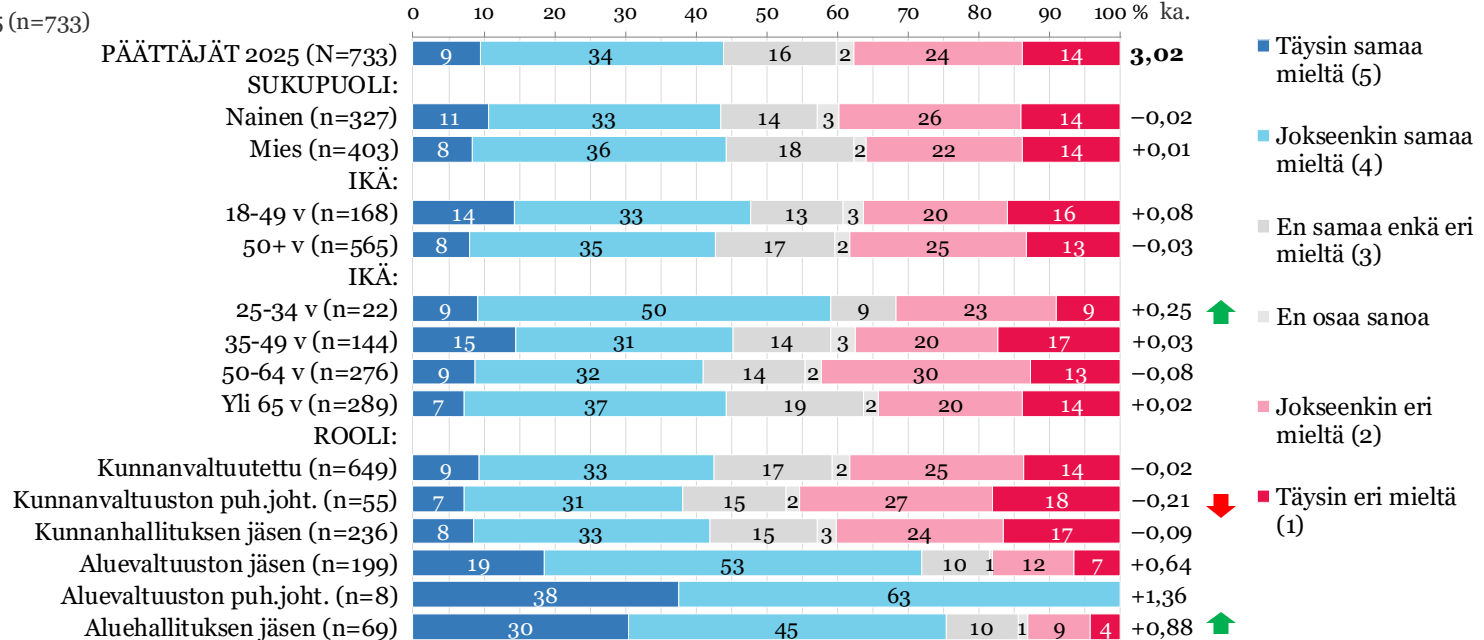
Päätäjät: Mielenpiteet väittämistä (6/6)

- Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa hyvinvointialueeni tulevaisuuteen. (1/3)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa hyvinvointialueeni tulevaisuuteen.

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

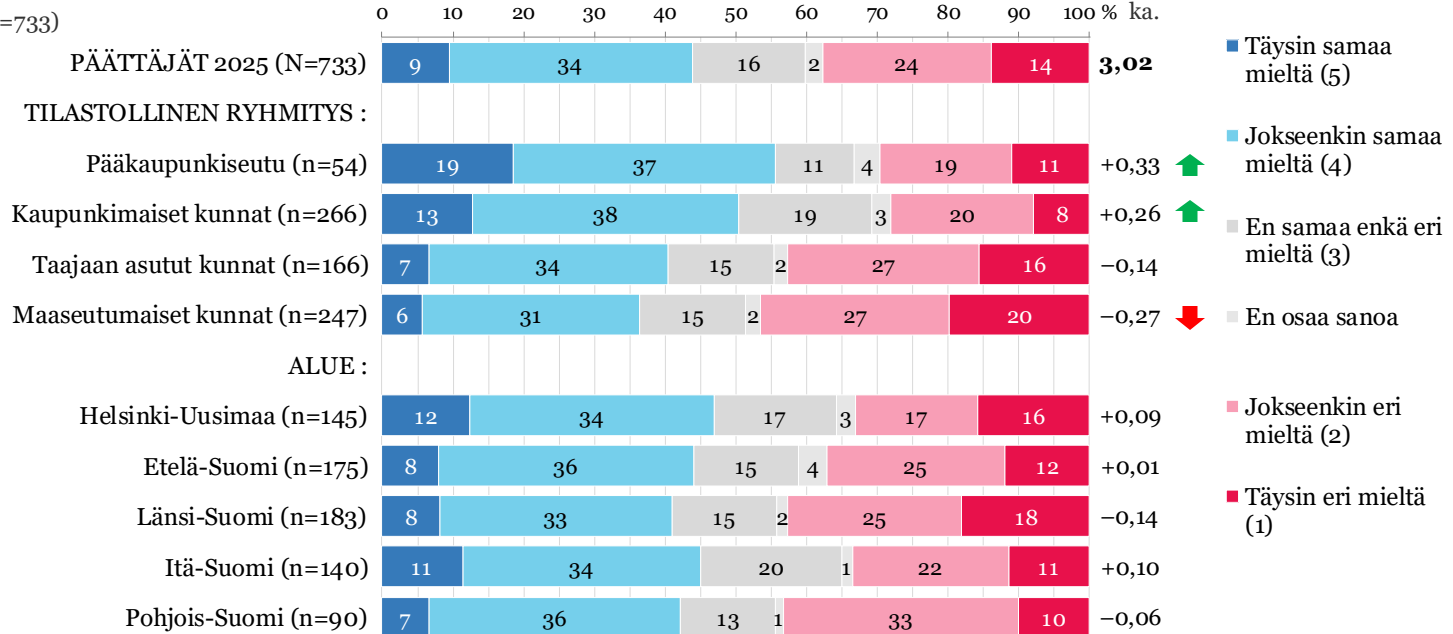
Päätäjät: Mielipiteet väittämistä (6/6)

- Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa hyvinvointialueeni tulevaisuuteen. (2/3)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa hyvinvointialueeni tulevaisuuteen.

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

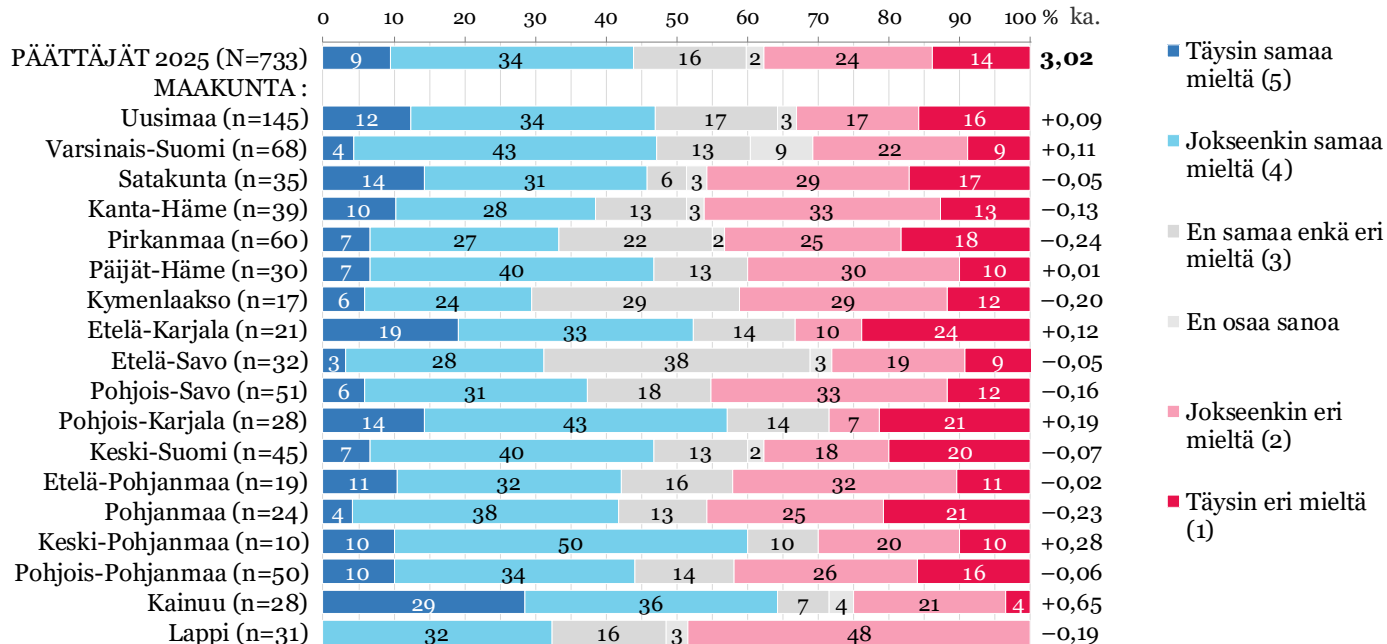
Päätäjät: Mielipiteet väittämistä (6/6)

- Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa hyvinvointialueeni tulevaisuuteen. (3/3)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa hyvinvointialueeni tulevaisuuteen.

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

Jos vastaajamäärä on alle 25 tulos on suuntaa-antava

Jos ero kokonaistulokseen on +- 0,20 asteikkoarvoa tai enemmän, on ero merkittävä

4. TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

Yhteiskunnan yhtenäisyys

Hyvinvointi

Ympäristösuhteemme

Teknologian kehitys

Talouden kestävyys

Demokratian tila

8. Yhteiskunnan yhtenäisyyden vaikutus oman kunnan/alueen hyvinvoinnin edellytyksiin 10 vuoden aikajänteellä

YHTEENVETO
TULOKSISTA

Syntyvyyden väheneminen Suomessa arvioidaan kielteisimmin hyvinvoinnin edellytyksiin oman kunnan/alueen näkökulmasta. Peräti 92 % päättäjistä arvioi asian vaikuttavan 10 v. aikajänteellä erittäin tai jossain määrin kielteisesti.

Seuraavaksi vaikutuksen kielteisyydessä arvioissa nousevat alueellisten erojen kasvaminen (89 %), ihmisten välisen eriarvoisuuden kasvaminen (82 %) ja väestön keskittyminen kasvukeskuksiin (77 %).

Arvio väestön muuttumisesta monikulttuurisemmaksi on päättäjien arvioissa vaikutukseltaan enemmän positiivinen (57 %) kuin negatiivinen asia (24 %).

Päättäjät ovat arvioissaan selvästi kriittisempiä kuin kansalaiset. Vain väestön muuttuminen monikulttuurisemmaksi arvioidaan kansalaisten keskuudessa kielteisemmäksi kuin päättäjien keskuudessa.

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

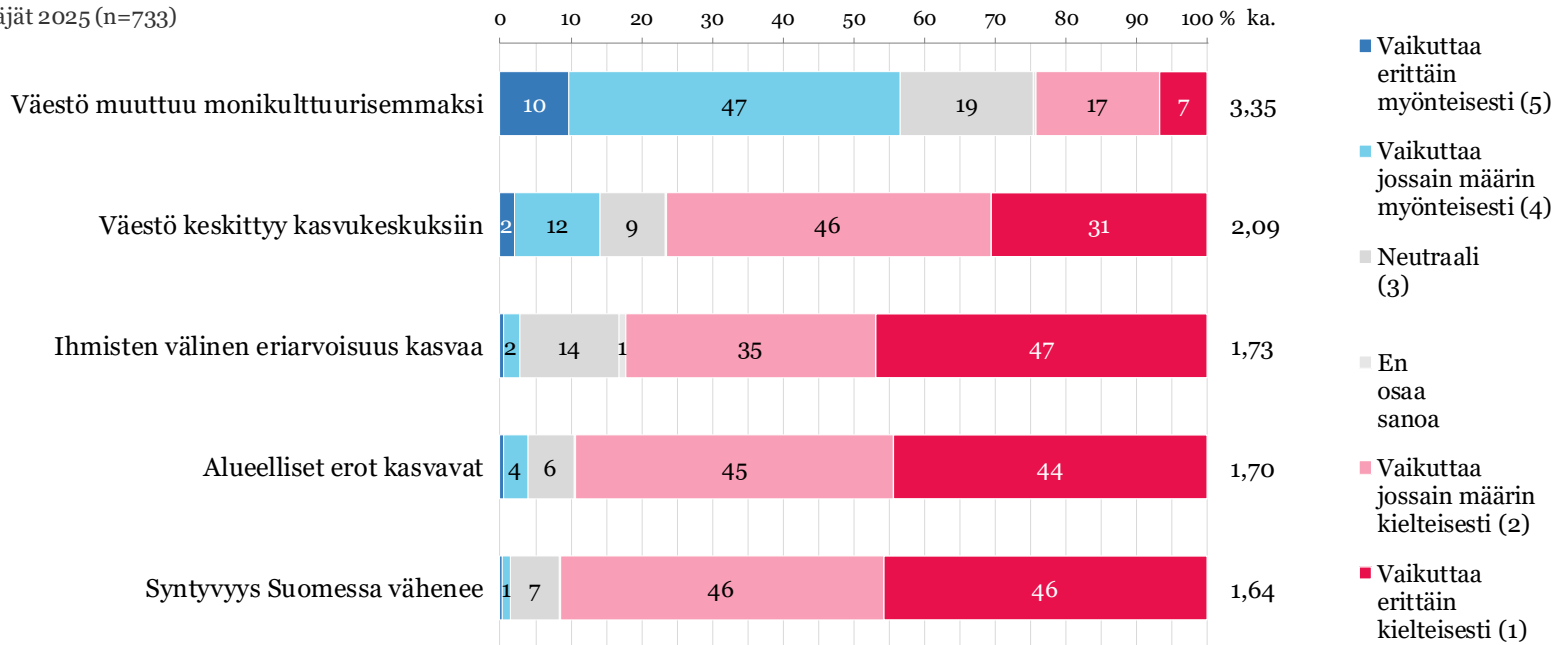
Yhteiskunnan yhtenäisyys (1/2)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä?

Päättäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

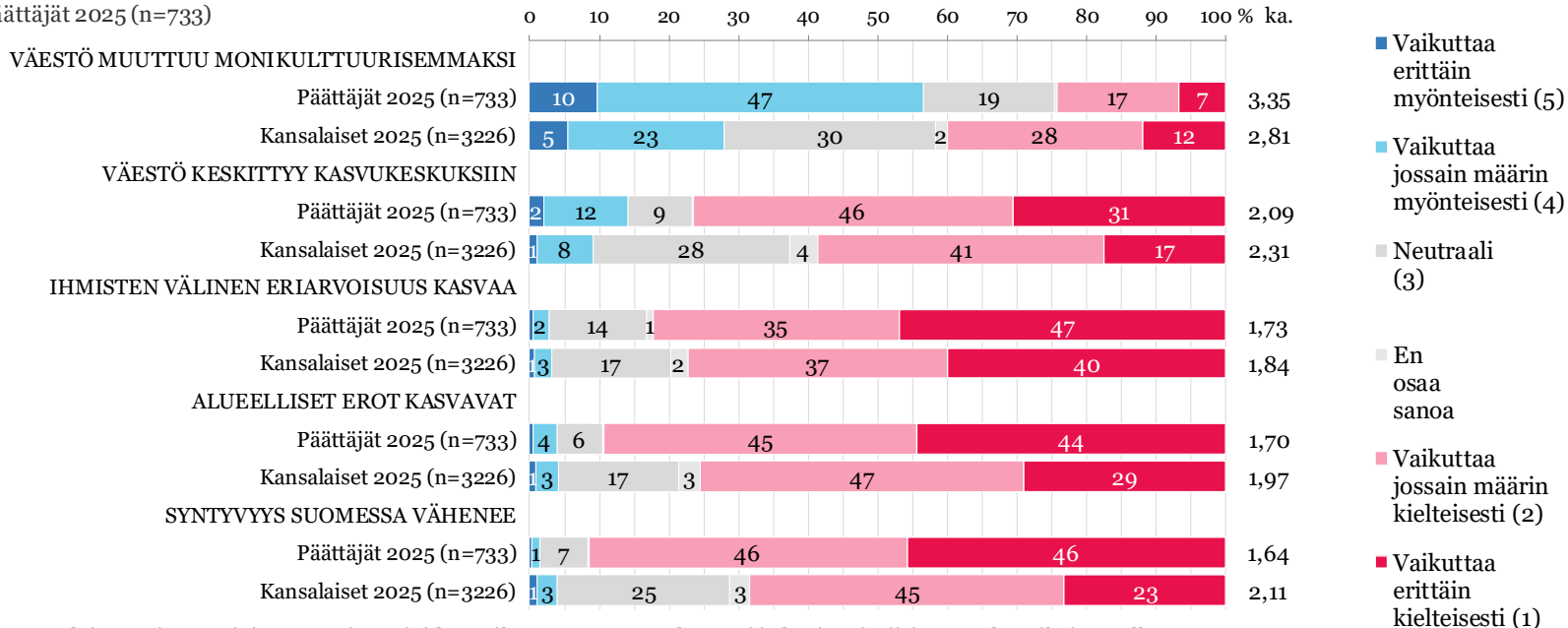
Yhteiskunnan yhtenäisyys (2/2)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämään ja hyvinvointiin 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Yhteiskunnan yhtenäisyys (1/5)

- Väestö muuttuu monikulttuurisemmaksi

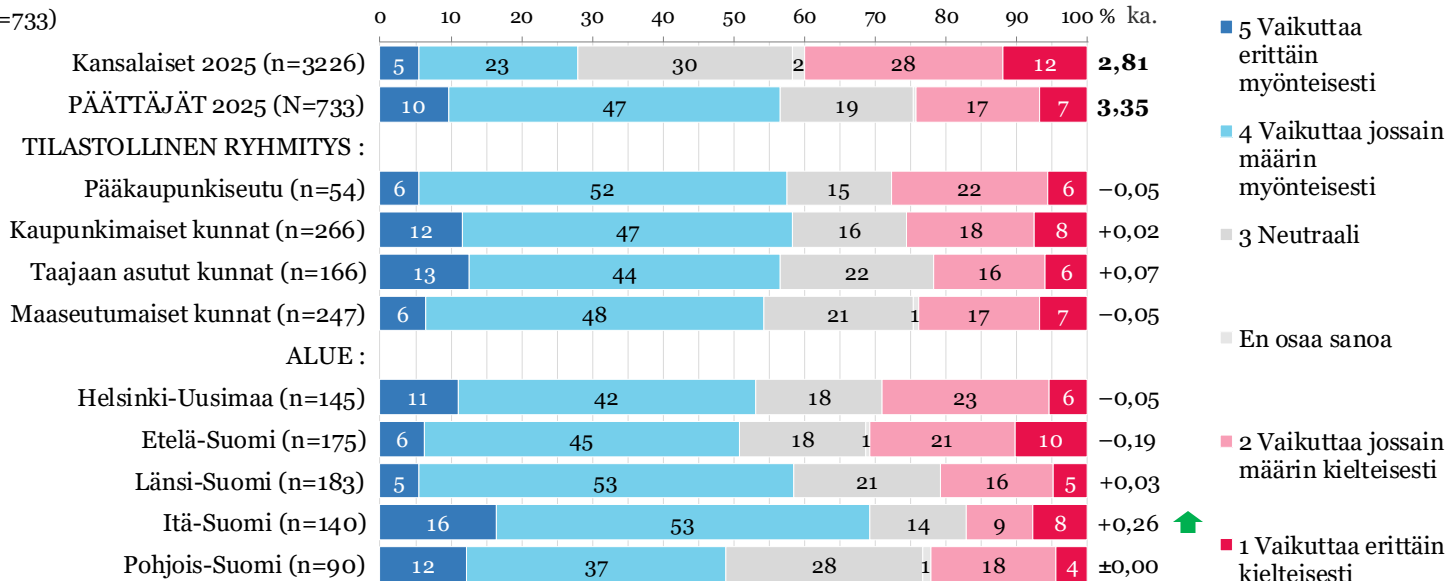
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Väestö muuttuu monikulttuurisemmaksi

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Yhteiskunnan yhtenäisyys (2/5)

- Syntyvyys Suomessa vähenee

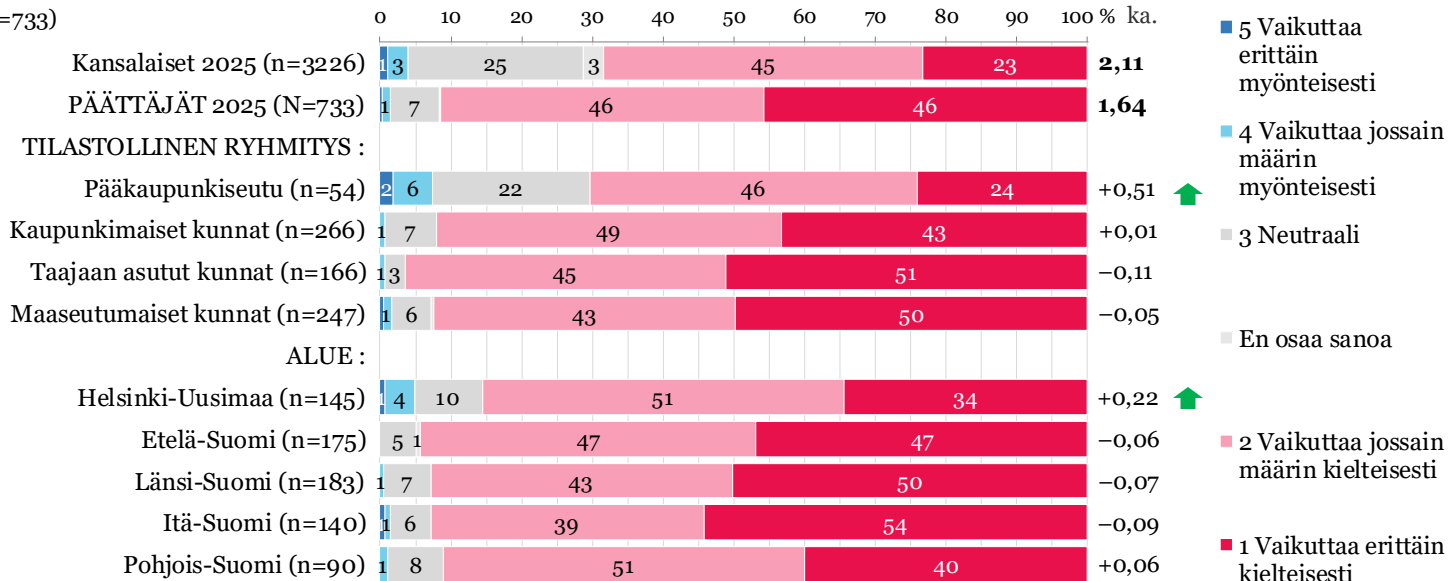
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYKS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Syntyvyys Suomessa vähenee

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Yhteiskunnan yhtenäisyys (3/5)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

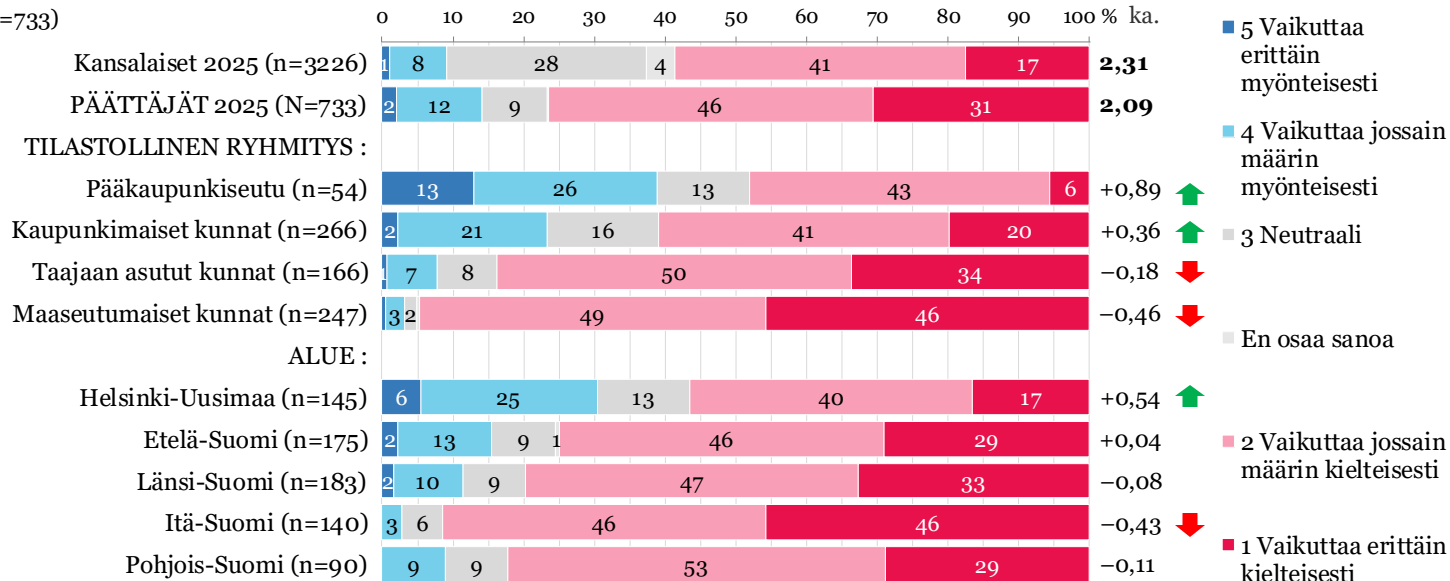
- Väestö keskittyy kasvukeskuksiin

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Väestö keskittyy kasvukeskuksiin

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Yhteiskunnan yhtenäisyys (4/5)

- Ihmisten välinen eriarvoisuus kasvaa

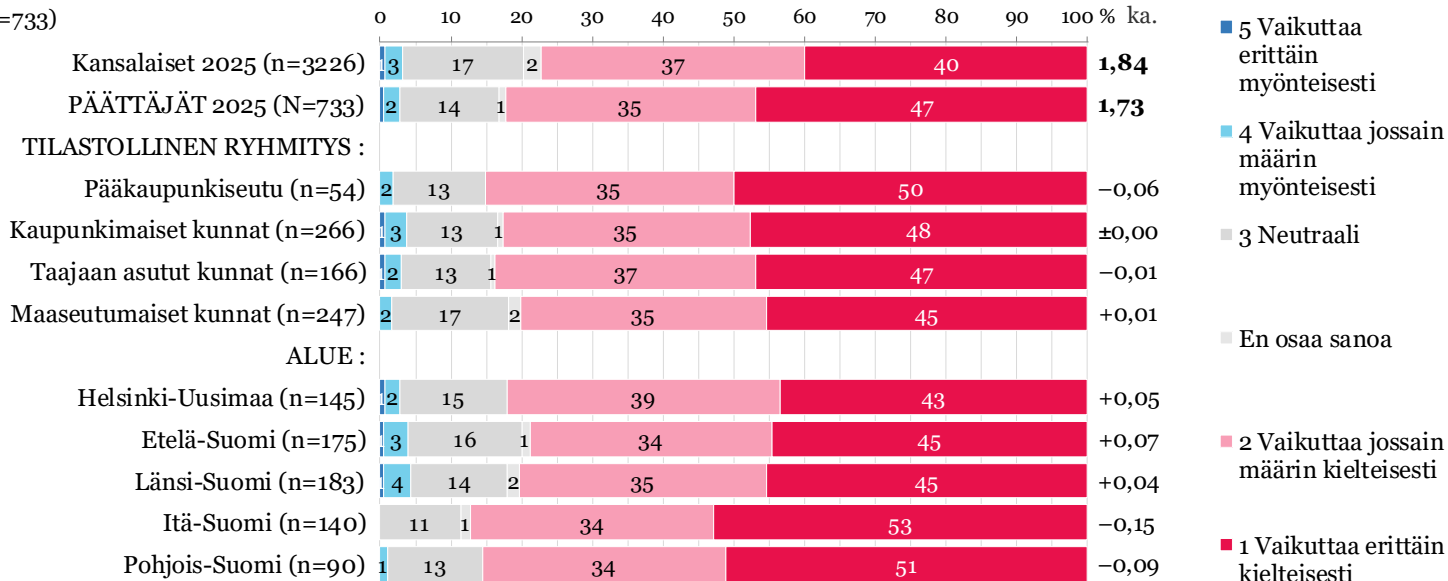
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Ihmisten välinen eriarvoisuus kasvaa

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Yhteiskunnan yhtenäisyys (5/5)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

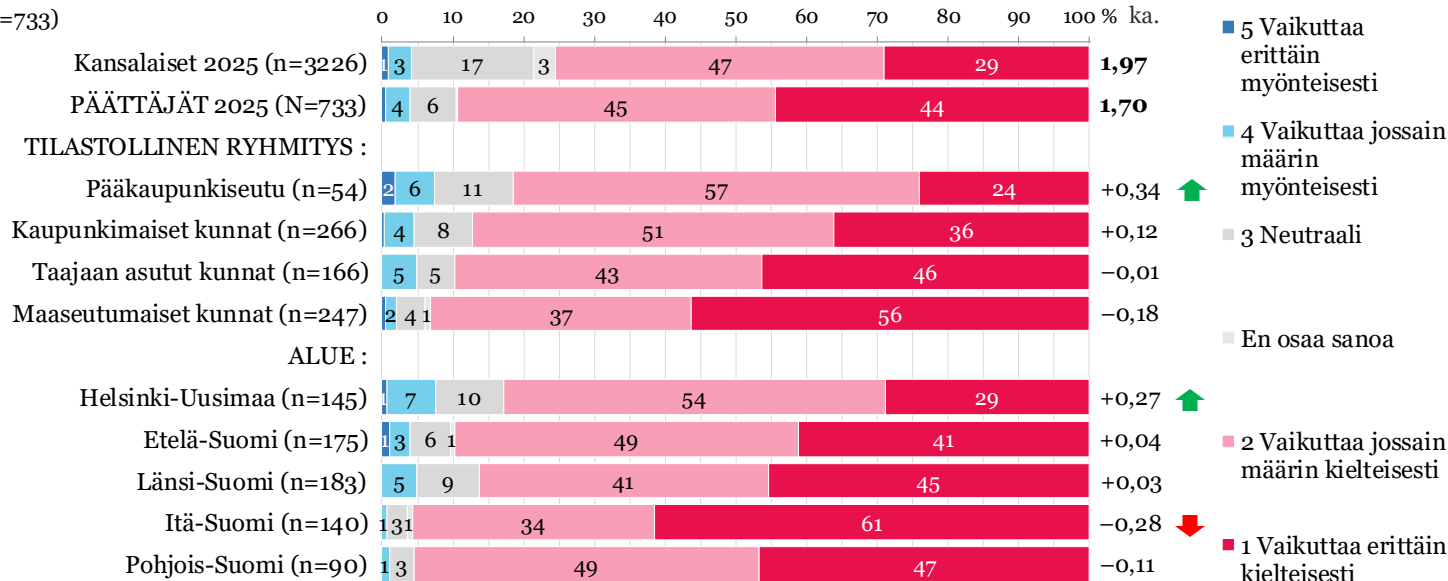
- Alueelliset erot kasvavat

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Alueelliset erot kasvavat

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Hyvinvoinnin vaikutus oman kunnan/alueen hyvinvoinnin edellytyksiin 10 vuoden aikajänteellä

Päätäjät arvioivat oman kunnan / lähialueen kannalta positiivisemmaksi kehityskulukuksi sen, että luonnon merkitys hyvinvoinnille ymmärretään entistä paremmin. Päätäjistä 82 % arvioi tämän vaikuttavan erittäin tai jossain määrin myönteisesti.

Kielteisimmäksi kehityskulukuksi arvioidaan väestön ikääntyminen ja Suomen ikärakenteen muuttuminen, 87 % arvioi vaikutuksen erittäin tai melko kielteiseksi. Vaikutukseltaan erittäin kielteiseksi arvioidaan myös julkisiin palveluihin käytettävissä olevan rahan väheneminen (82 %).

Julkisten palvelujen digitalisoituminen jakaa päättäjien arvioita, 50 % arvioi tämän vaikutuksen erittäin tai jossain määrin myönteiseksi ja 32 % erittäin tai jossain määrin kielteiseksi.

Päätäjät arvioivat luonnon merkityksen paremman ymmärtämisen positiivisemmin kuin kansalaiset, joskin molempien ryhmien arvioissa vaikutuksen arvioidaan olevan erittäin positiivisen. Myös palvelujen digitalisoituminen saa päättäjiltä positiivisemmän arvion kuin kansalaisilta.

Väestön ikääntymisen osalta kansalaisten arviot ovat positiivisemmat kuin päättäjillä, mutta molempien ryhmien arviot ovat asiasta synkät.

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

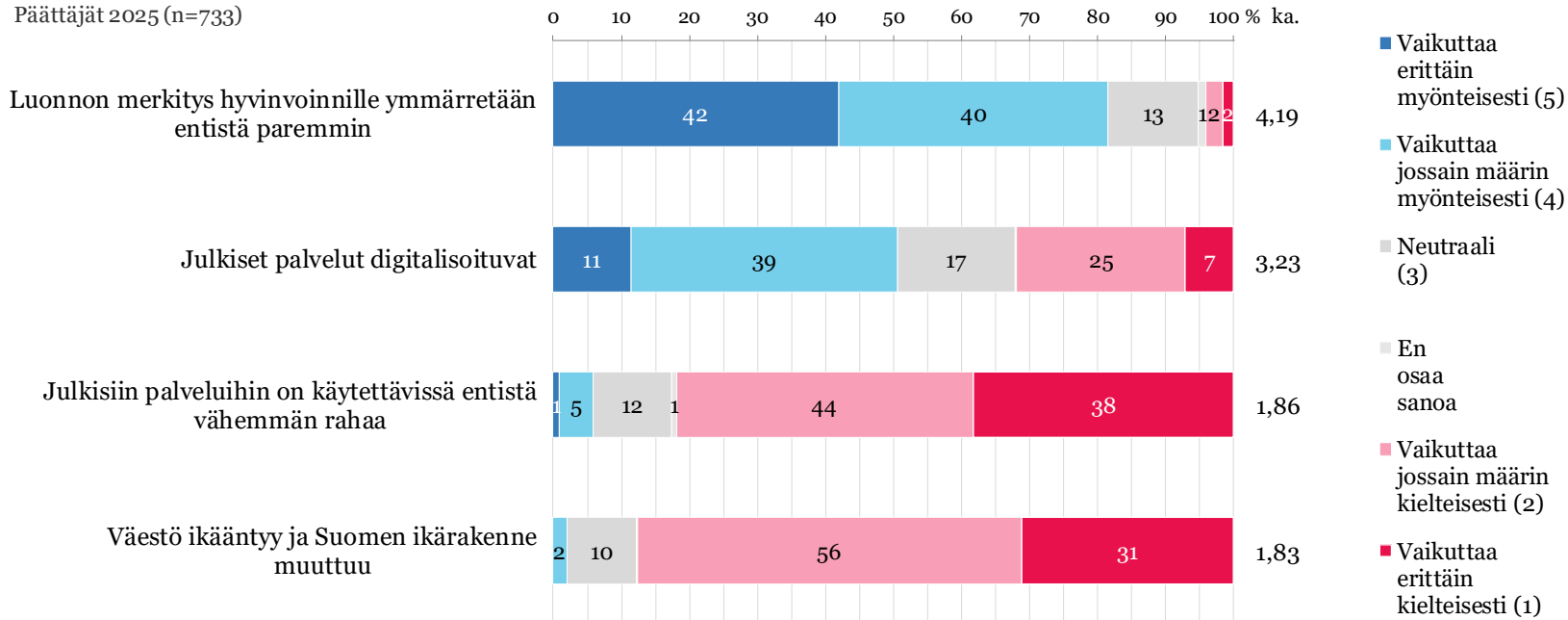
Hyvinvointi (1/2)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

HYVINVOINTI

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä?

Päättäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

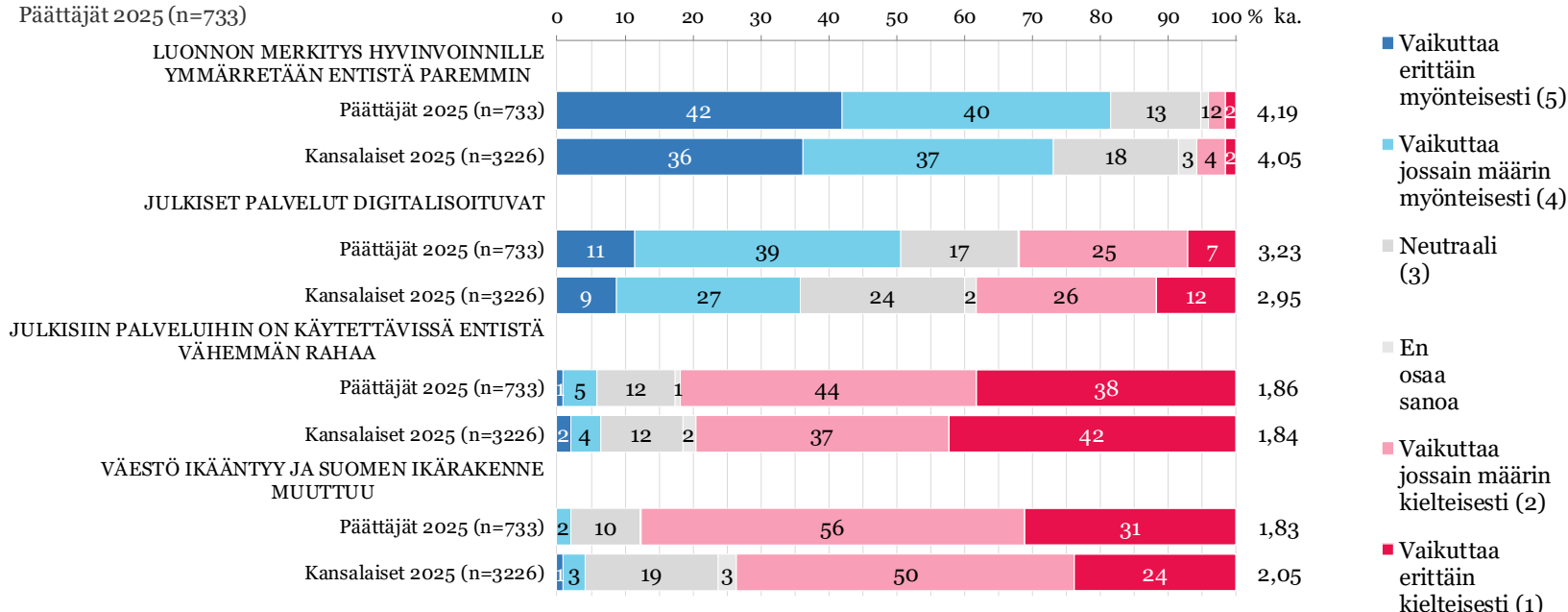
Hyvinvointi (2/2)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

HYVINVOINTI

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Hyvinvointi (1/4)

- Väestö ikääntyy ja Suomen ikärakenne muuttuu

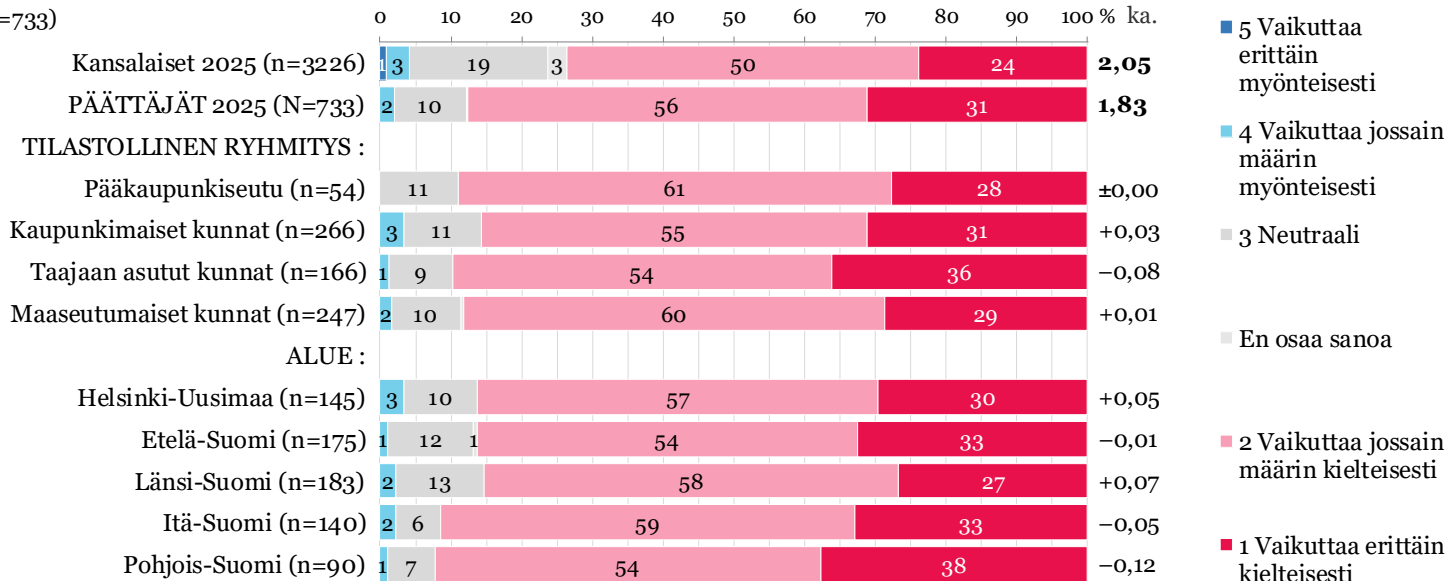
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

HYVINVOINTI

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Väestö ikääntyy ja Suomen ikärakenne muuttuu

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Hyvinvointi (2/4)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

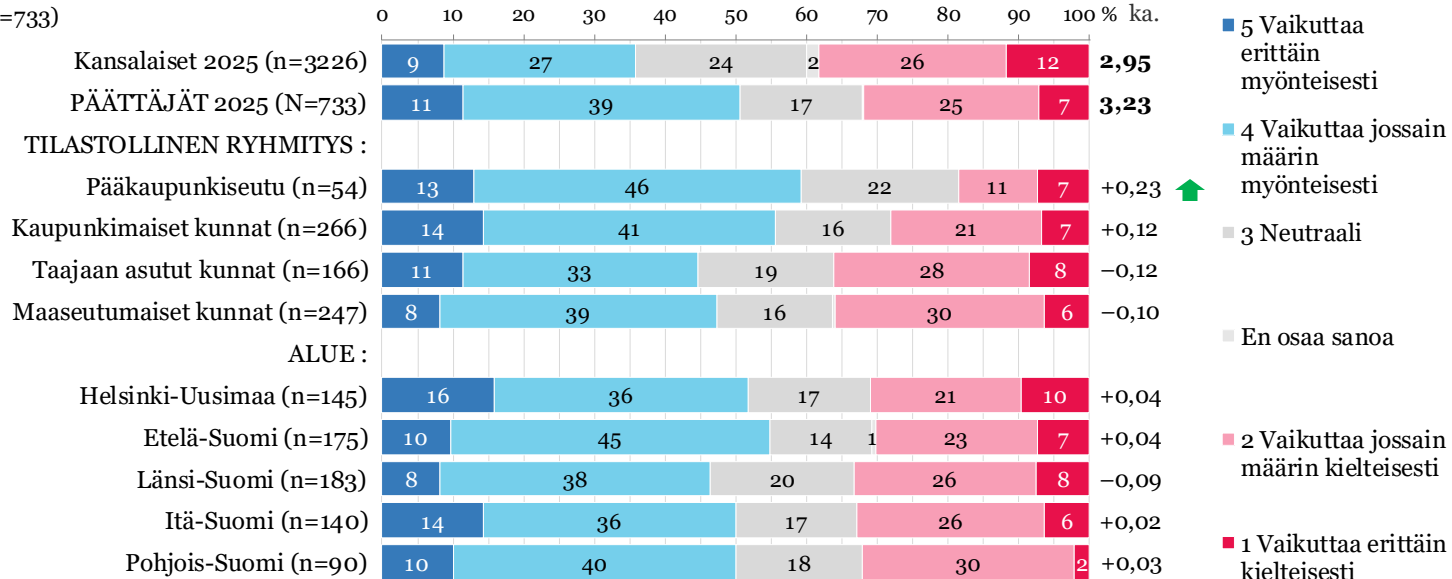
- Julkiset palvelut digitalisoituvat

HYVINVOINTI

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Julkinen palvelut digitalisoituvat

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Hyvinvointi (3/4)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

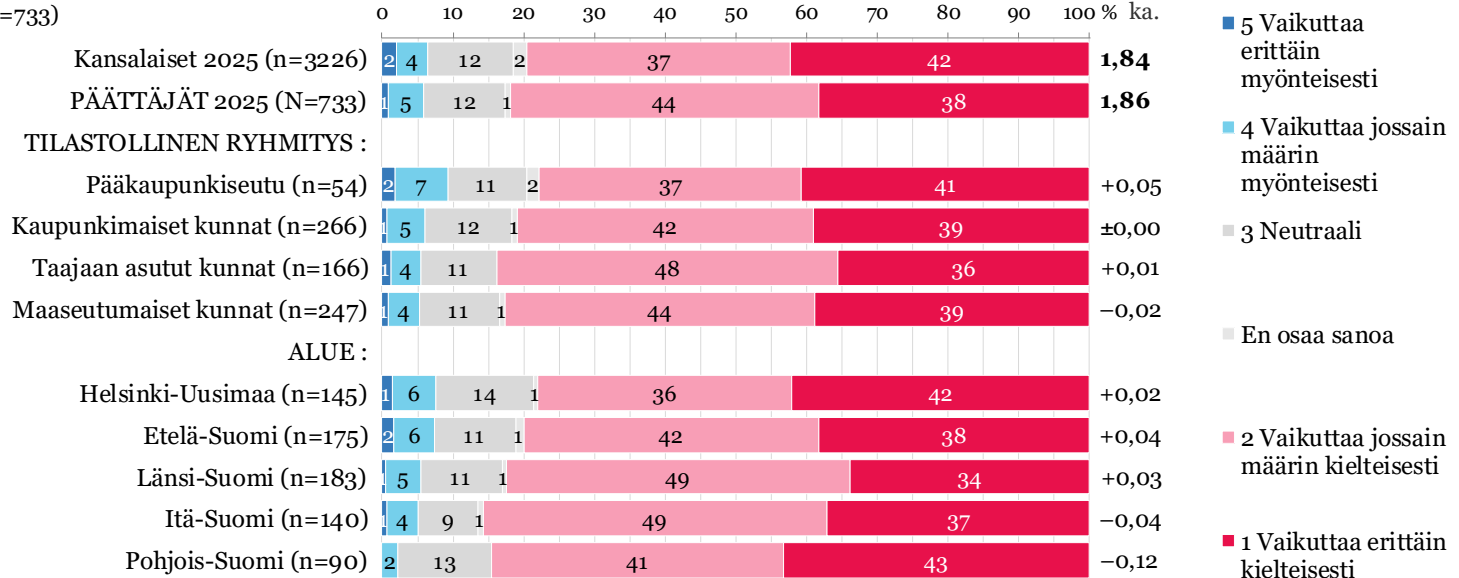
- Julkisiin palveluihin on käytettävissä entistä vähemmän rahaa

HYVINVOINTI

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Julkisiin palveluihin on käytettävissä entistä vähemmän rahaa

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Hyvinvointi (4/4)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

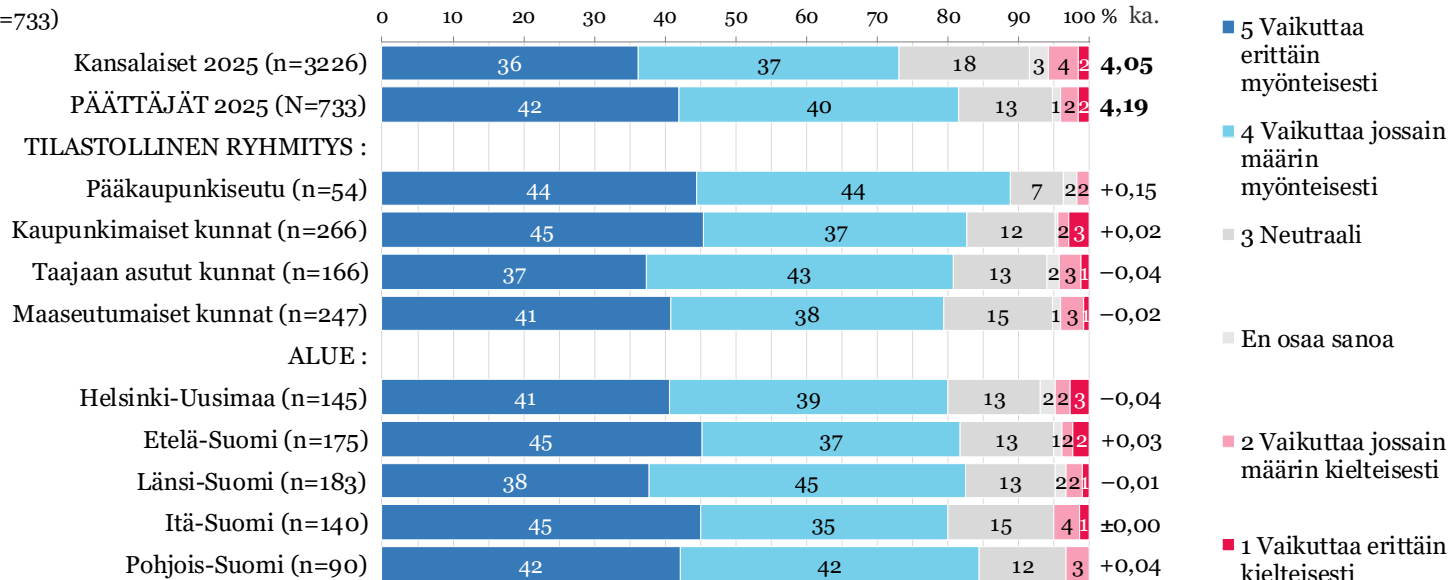
- Luonnon merkitys hyvinvoinnille ymmärretään entistä paremmin

HYVINVOINTI

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Luonnon merkitys hyvinvoinnille ymmärretään entistä paremmin

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

8. Ympäristösuhteemme vaikutus oman kunnan/ alueen hyvinvoinnin edellytyksiin 10 vuoden aikajänteellä

**YHTEENVETO
TULOKSISTA**

Päätäjät arvioivat oman kunnan / lähialueen kannalta positiivisimmaksi kehityskuluksi 10 vuoden aikajänteellä sen, että luonnonvaroja opitaan käyttämään vastuullisesti tuotteissa ja palveluissa. Päätäjistä 84 % arvioi tämän vaikuttavan erittäin tai jossain määrin myönteisesti.

Lähes yhtä myönteiseksi (76 %) arvioidaan se, että yhdyskuntasuunnittelussa huomioidaan luontoympäristöjen säilyttäminen.

Sekä ilmaston kuumeneminen ja äärisäiden yleistyminen että luonnon monimuotoisuuden väheneminen arvioidaan lähes yksimielisesti vaikutuksiltaan kielteisiksi. Näissä kielteisten arvioiden määrä on 80 % ja 79 %.

Kansalaisten arviot luonnon monimuotoisuuden vähenemisen sekä ilmaston kuumenemisen ja äärisäiden yleistymisen vaikutuksista ovat yhtä kielteisen ja samalla tasolla kuin päättäjien arviot.

Päätäjien arviot luonnonvarojen vastuullisemman käytön oppimisen vaikutuksista ovat sen sijaan positiivisemmat kuin kansalaisten arviot.

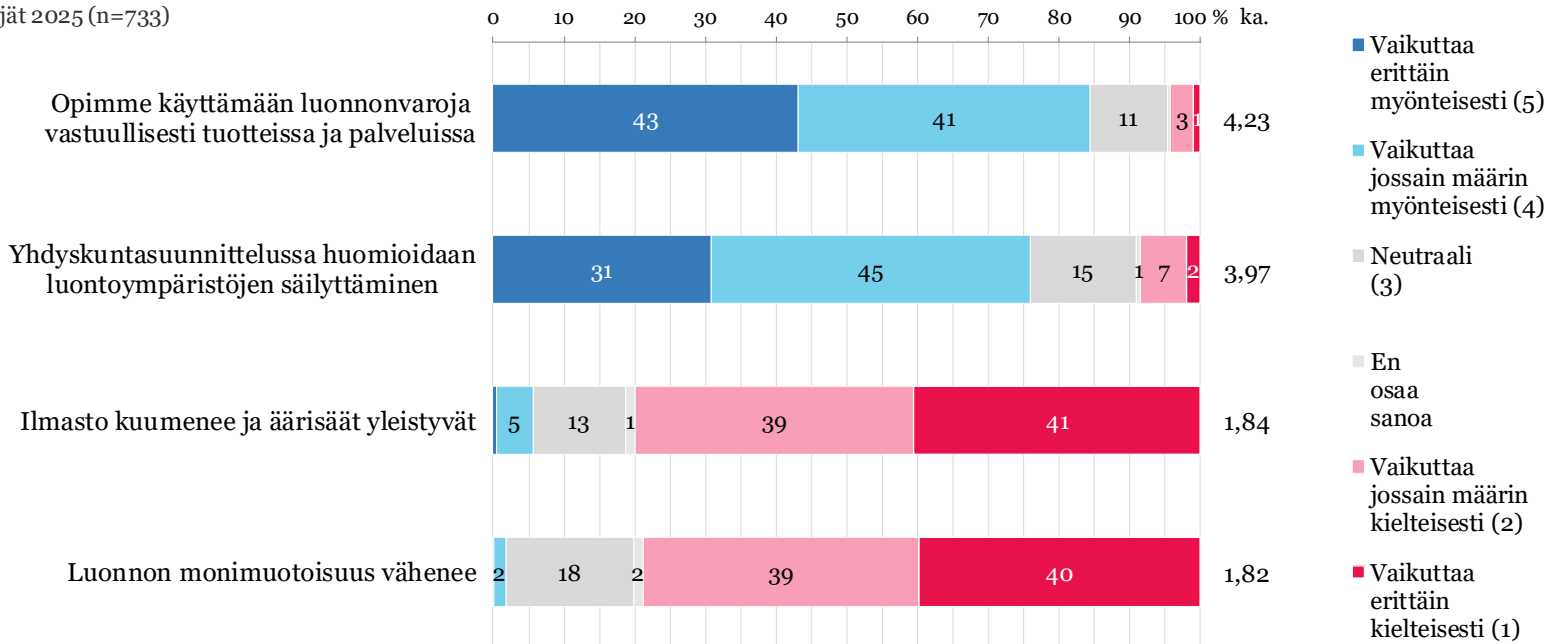
Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut Suhteemme ympäristöön (1/2)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

SUHTEEMME YMPÄRISTÖÖN

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä?

Päättäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Suhteemme ympäristöön (2/2)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

SUHTEEMME YMPÄRISTÖÖN

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Päättäjät 2025 (n=733)

OPIMME KÄYTTÄMÄÄN LUONNONVAROJA
VASTUULLISESTI TUOTTEISSA JA PALVELUISSA

Päättäjät 2025 (n=733)

Kansalaiset 2025 (n=3226)

YHDYSKUNTASUUNNITELUSSA HUOMIOIDAAN
LUONTOYMPÄRISTÖJEN SÄILYTTÄMINEN

Päättäjät 2025 (n=733)

Kansalaiset 2025 (n=3226)

ILMASTO KUUMENEE JA ÄÄRISÄÄT YLEISTYVÄT

Päättäjät 2025 (n=733)

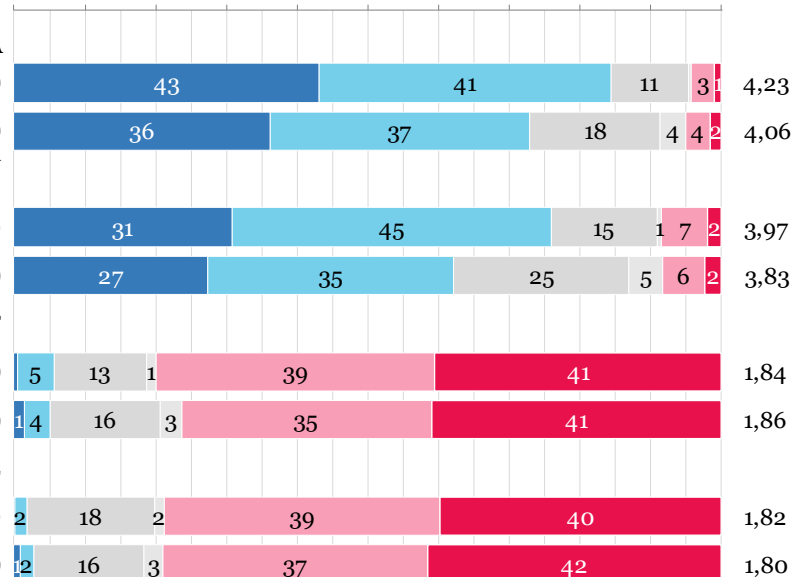
Kansalaiset 2025 (n=3226)

LUONNON MONIMUOTOISUUS VÄHENEE

Päättäjät 2025 (n=733)

Kansalaiset 2025 (n=3226)

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 % ka.

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Suhteemme ympäristöön (1/4)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

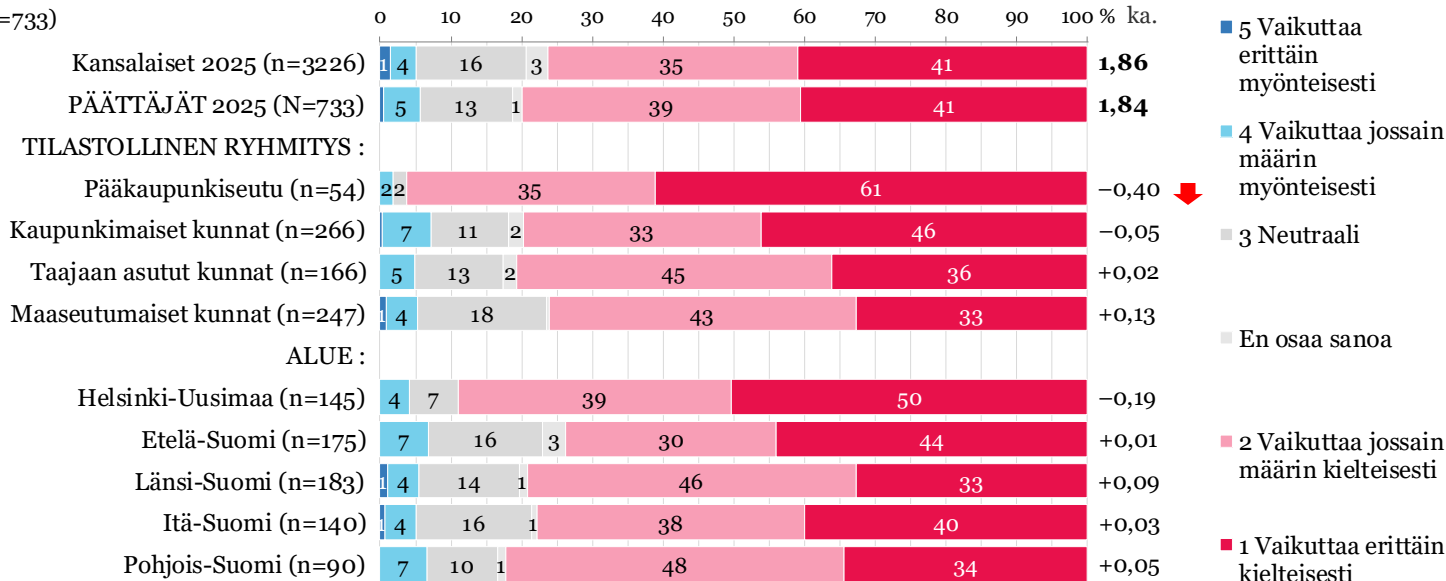
- Ilmasto kuumenee ja äärisääät yleistyvät

SUHTEEMME YMPÄRISTÖÖN

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Ilmasto kuumenee ja äärisääät yleistyvät

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Suhteemme ympäristöön (2/4)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

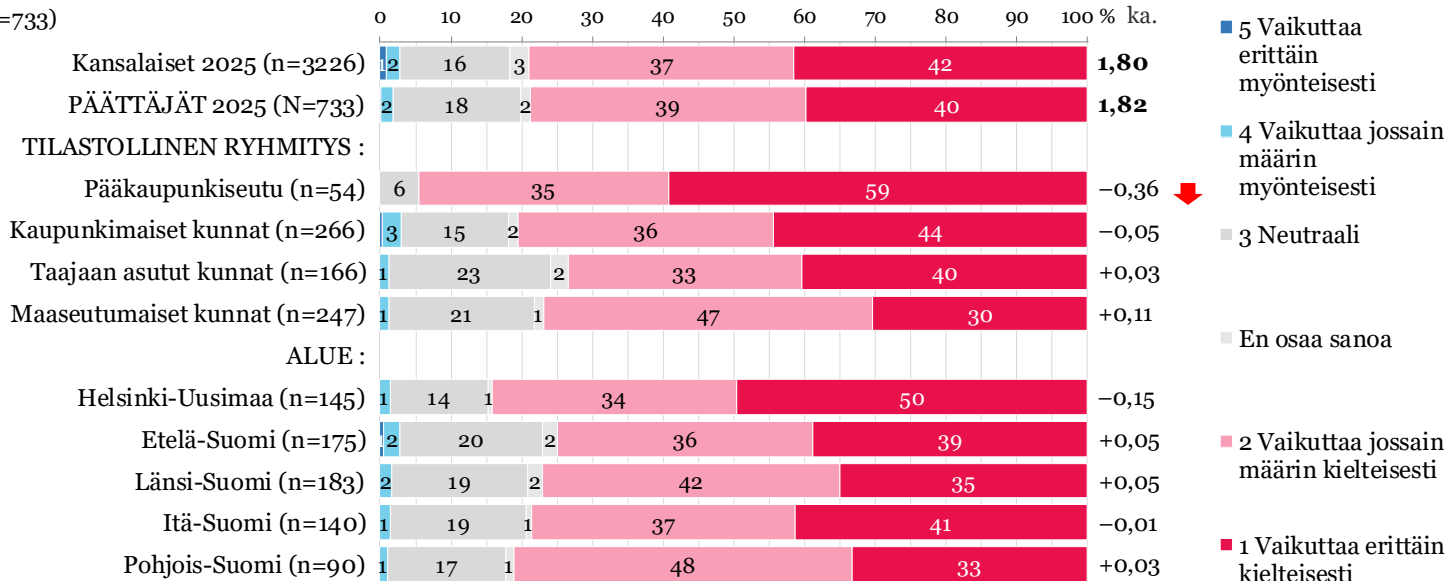
- Luonnon monimuotoisuus vähenee

SUHTEEMME YMPÄRISTÖÖN

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Luonnon monimuotoisuus vähenee

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Suhteemme ympäristöön (3/4)

- Yhdyskuntasuunnittelussa huomioidaan luontoympäristöjen säilyttäminen

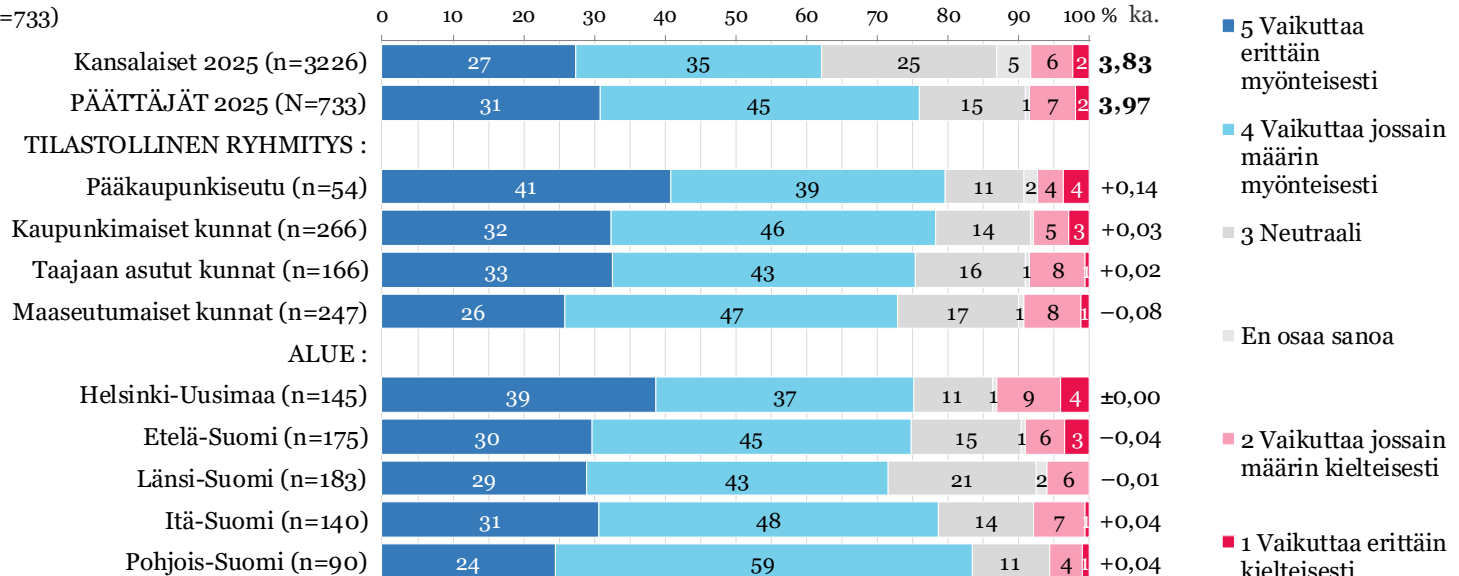
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

SUHTEEMME YMPÄRISTÖÖN

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Yhdyskuntasuunnittelussa huomioidaan luontoympäristöjen säilyttäminen

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Suhteemme ympäristöön (4/4)

- Opimme käyttämään luonnonvaroja vastuullisesti tuotteissa ja palveluissa

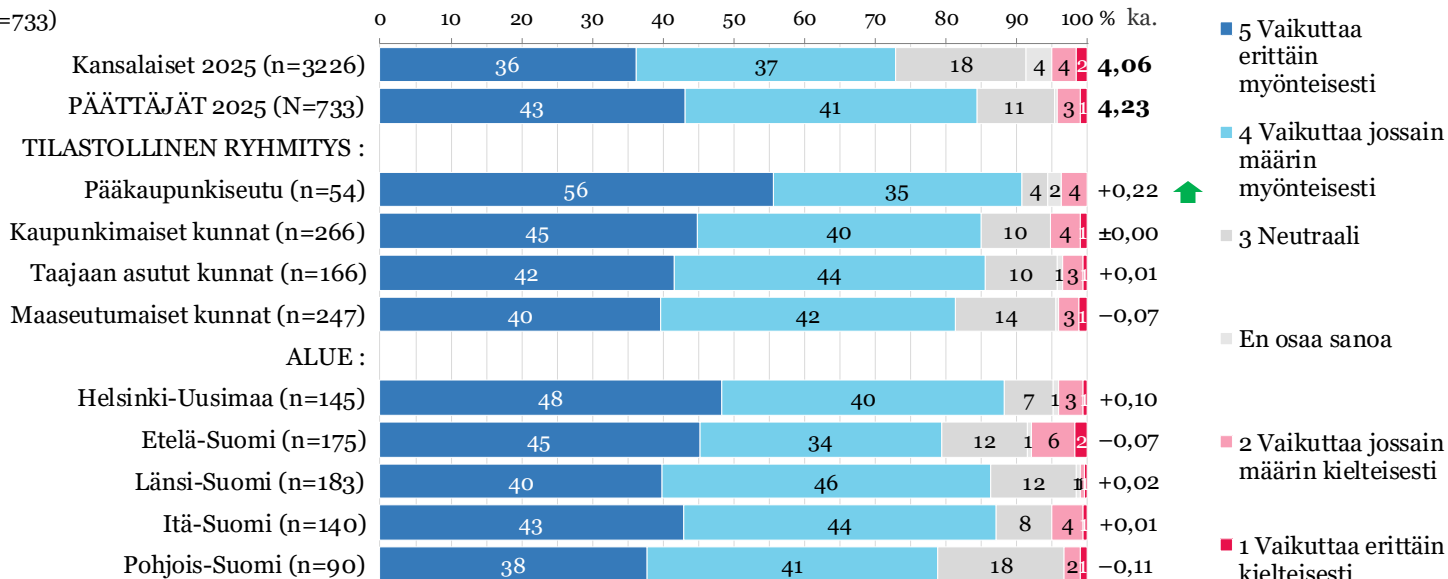
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

SUHTEEMME YMPÄRISTÖÖN

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Opimme käyttämään luonnonvaroja vastuullisesti tuotteissa ja palveluissa

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

8. Teknologian kehityksen oman kunnan/alueen hyvinvoinnin edellytyksiin 10 vuoden aikajänteellä

Päätäjät arvioivat oman kunnan / lähialueen kannalta positiivisimmaksi kehityskuluksi sen, että terveysteknologiat tukevat ennakoivaa terveydenhoitoa. Päätäjistä 82 % arvioi tämän vaikuttavan erittäin tai jossain määrin myönteisesti.

Yli puolet päätäjistä (52 %) arvioi myönteiseksi asiaksi kehityksen, jossa tekoälystä tulee arkea. Kielteisten arvioiden osuus asiassa on kuitenkin varsin suuri (27 %).

Alle puolet (46 %) pitää myönteisenä kehityskulkuna tekoälyn osaamistarpeita muuttavaa vaikutusta työelämässä (46 %). Eri mieltä vaikutuksen suunnasta on 30 % päätäjistä.

Lisääntyvän datan keräämisen vaikutus jakaa päätäjien arvioita, 28 % pitää vaikutuksia myönteisinä ja 46 % kielteisinä.

Päätäjien arviot teknologian kehityksen vaikutuksista oman kunnan/alueen näkökulmasta ovat kaikkien esitettyjen kehityskulkujen osalta selvästi positiivisempia kuin kansalaisten arviot.

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

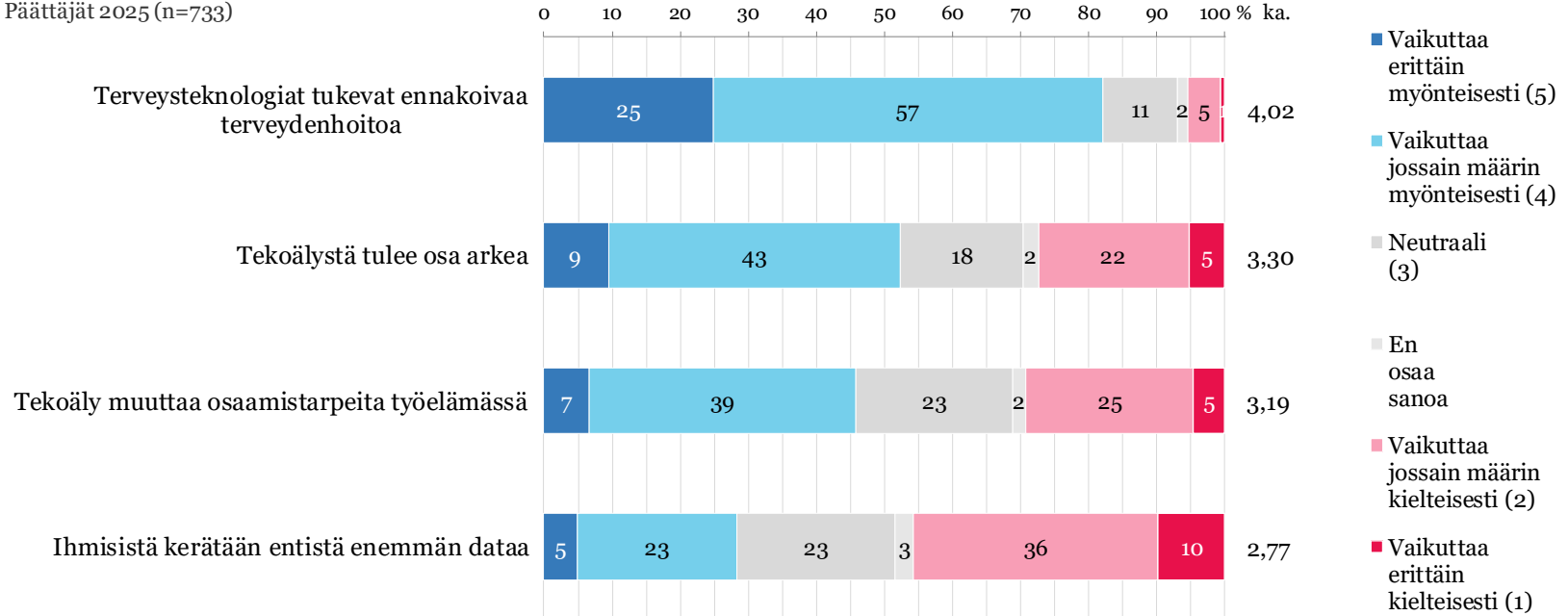
Teknologian kehitys (1/2)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TEKNOLOGIAN KEHITYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä?

Päättäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

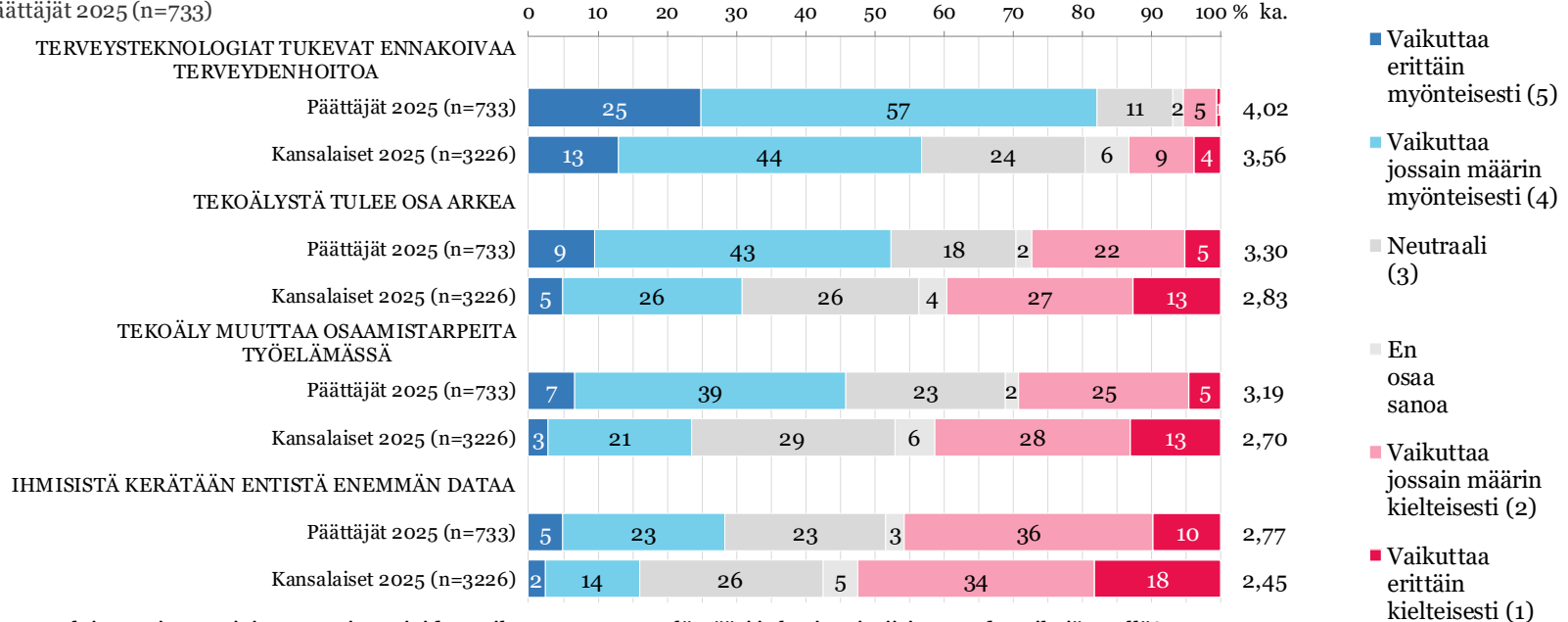
Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut Teknologian kehitys (2/2)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TEKNOLOGIAN KEHITYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

*Jos vastaajamäärä on alle 25
tulokset on suuntaa-antava*

*Jos ero kokonaistulokseen on +- 0,20
asteikkoarvoa tai enemmän, on ero merkittävä*

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Teknologian kehitys (1/4)

- Tekoälystä tulee osa arkea

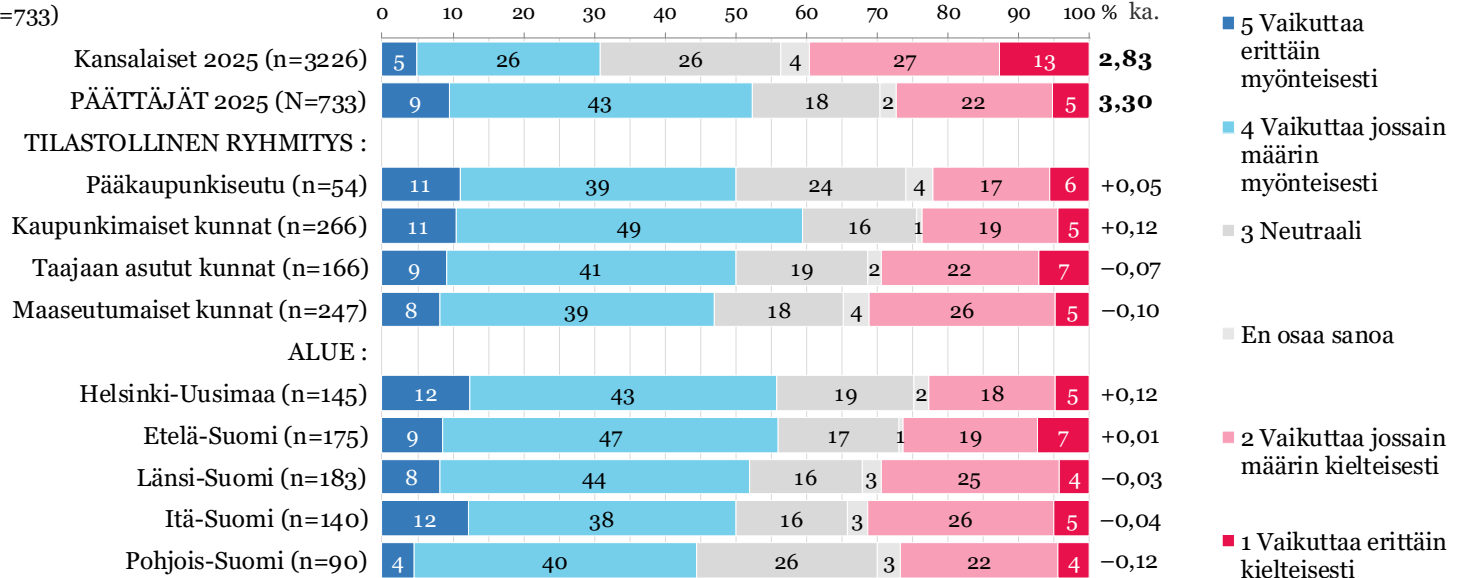
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TEKNOLOGIAN KEHITYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Tekoälystä tulee osa arkea

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Teknologian kehitys (2/4)

- Tekoäly muuttaa osaamistarpeita työelämässä

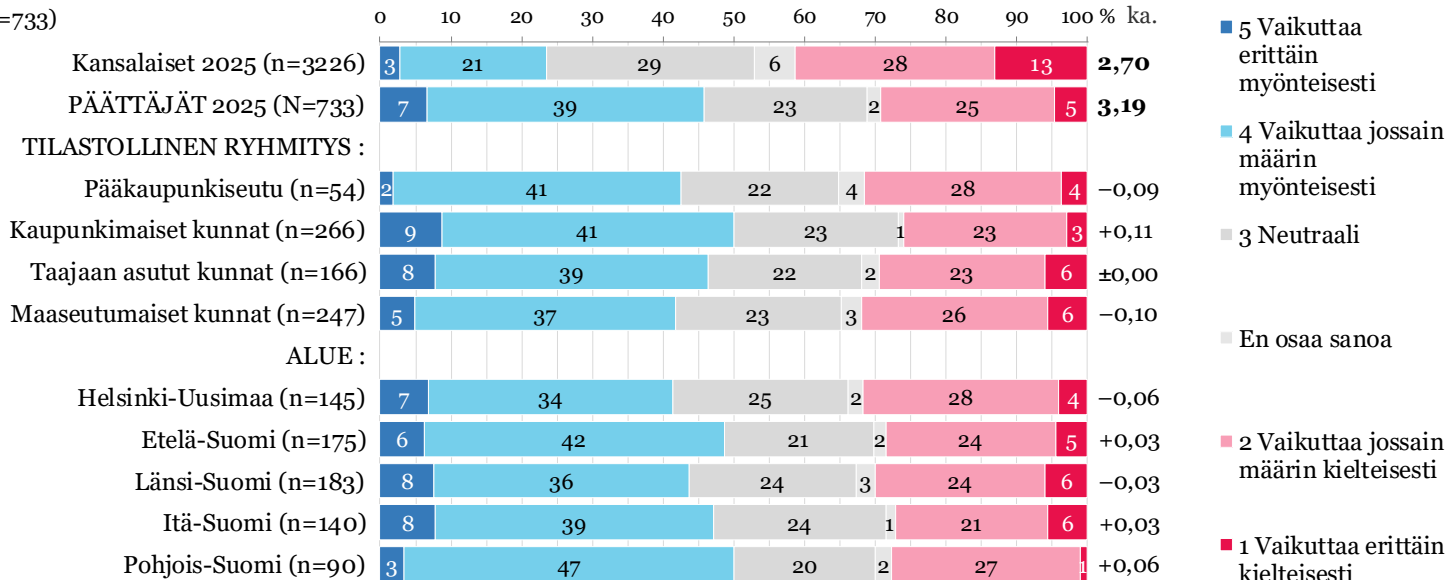
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TEKNOLOGIAN KEHITYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Tekoäly muuttaa osaamistarpeita työelämässä

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Teknologian kehitys (3/4)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

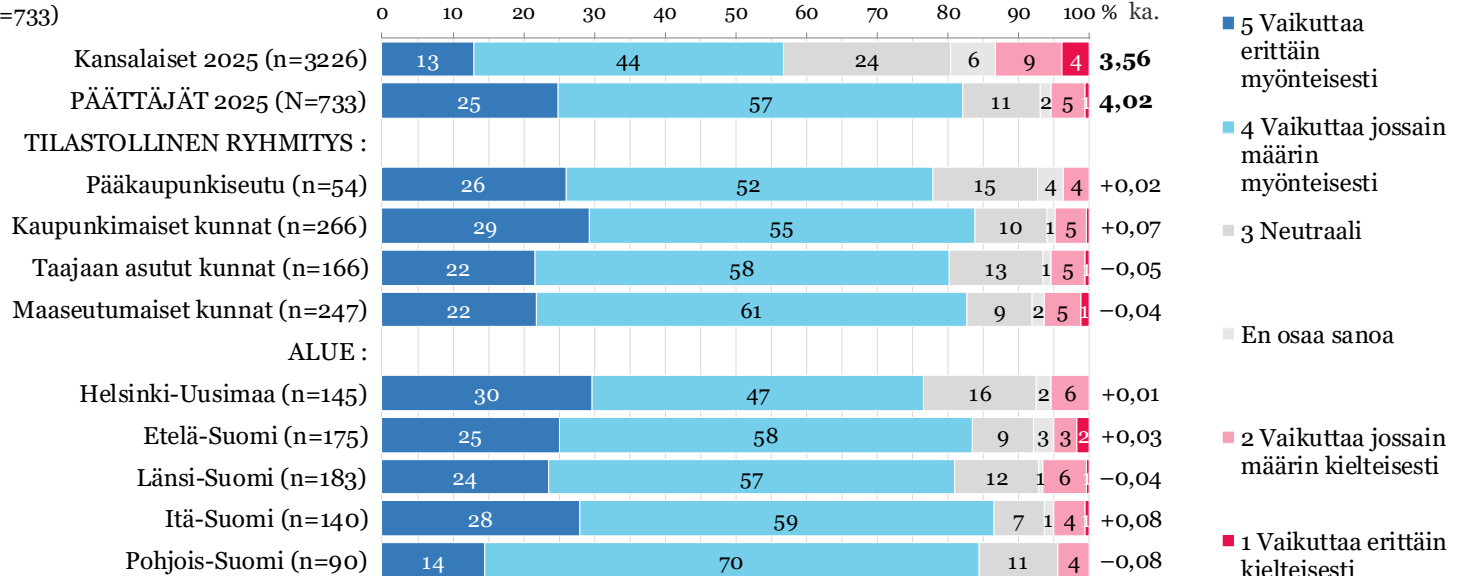
- Terveysteknologiat tukevat ennakoivaa terveydenhoitoa

TEKNOLOGIAN KEHITYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Terveysteknologiat tukevat ennakoivaa terveydenhoitoa

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Teknologian kehitys (4/4)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

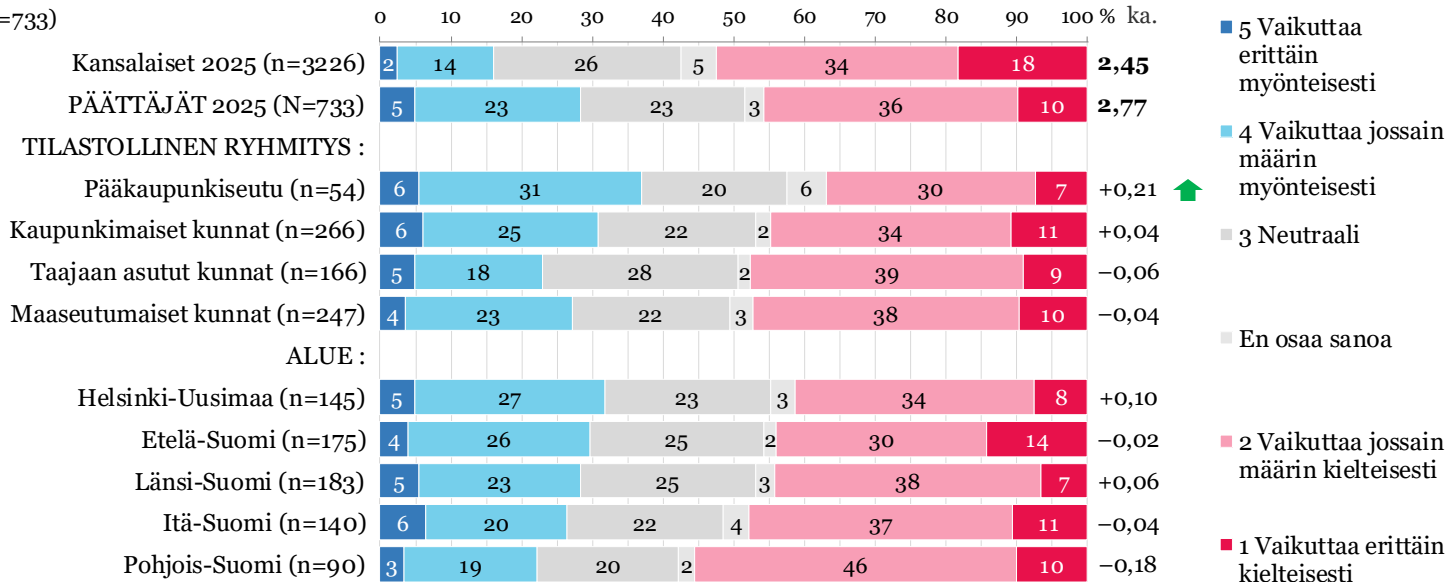
- Ihmisistä kerätään entistä enemmän dataa

TEKNOLOGIAN KEHITYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Ihmisistä kerätään entistä enemmän dataa

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

8. Talouden kestävyuden vaikutus oman kunnan/ alueen hyvinvoinnin edellytyksiin 10 vuoden aikajänteellä

**YHTEENVETO
TULOKSISTA**

Päätäjät arvioivat Suomen talouskasvun heikkona jatkumisen oman kuntansa/alueensa kannalta kriittisimmäksi kehityskuluksi.

Peräti 92 % arvioi asian vaikuttavan erittäin tai jossain määrin kielteisesti hyvinvoinnin edellytyksiin. Käytännössä kukaan päättäjistä ei ajattele asiasta vastakkaisesti.

Myönteisin arvio alueen hyvinvoinnin edellytysten kannalta saadaan päättäjiltä suomalaisten innovaatioiden luomasta kasvusta, 89 % arvioi tämän vaikutuksen erittäin tai jossain määrin myönteiseksi.

Seuraavaksi myönteisemmin vaikuttaa päättäjien arvioiden perusteella Suomessa olevat hyvät edellytykset yrittää ja tehdä töitä (81 %) ja se, että työelämä edellyttää jatkuvaa uusien asioiden oppimista. Selvä enemmistö (77 %) arvioi tämän vaikutuksen erittäin tai melko myönteiseksi.

Päättäjien arviot ovat talouden kestävyuden kehityskulkujen osalta pääosin selvästi positiivisemmat kuin kansalaisten arviot. Ero arvioissa on suuri. Sen sijaan heikon talouskasvun vaikutusten osalta päättäjien arviot ovat vielä askelta negatiivisempää kuin kansalaisten antamat arviot.

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

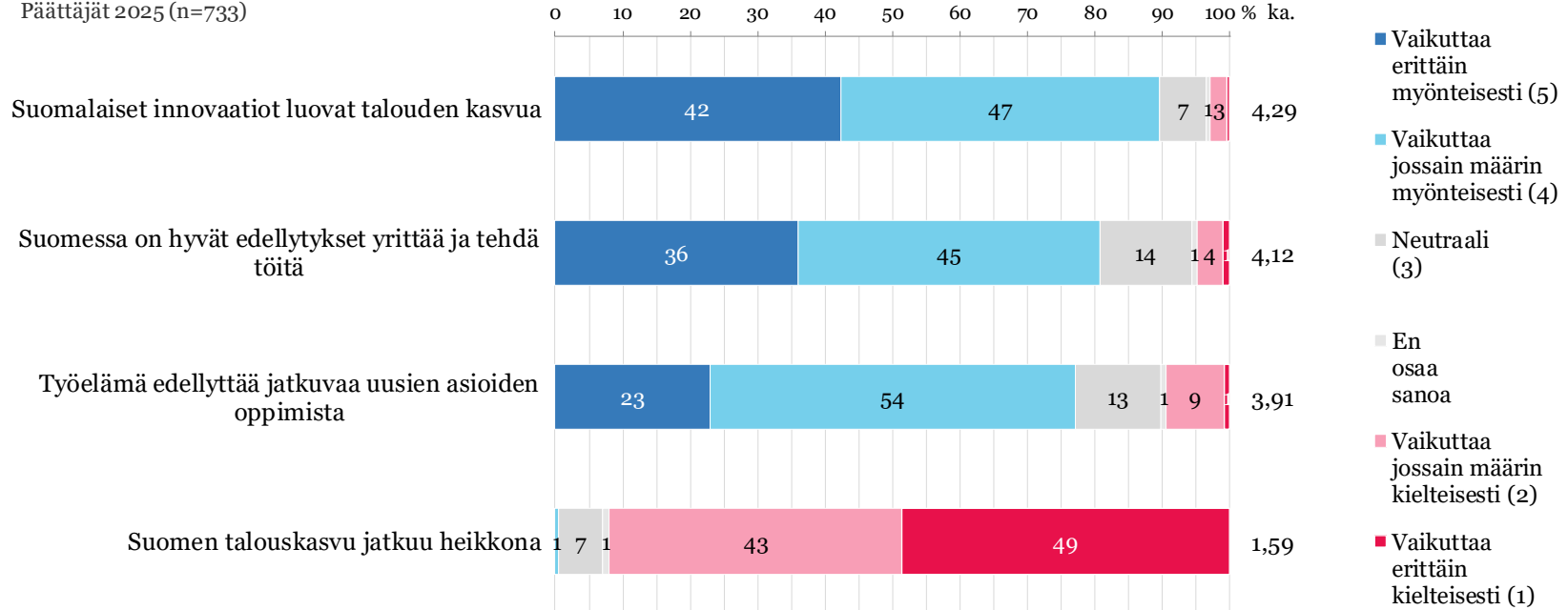
Talouden kestävyys (1/2)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TALOUDEN KESTÄVYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä?

Päättäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Talouden kestävyys (2/2)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TALOUDEN KESTÄVYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Päättäjät 2025 (n=733)

SUOMALAISET INNOVAATIOT LUOVAT TALOUDEN KASVUA

Päättäjät 2025 (n=733)

Kansalaiset 2025 (n=3226)

SUOMESSA ON HYVÄT EDELLYTYKSET YRITTÄÄ JA TEHDÄ TÖITÄ

Päättäjät 2025 (n=733)

Kansalaiset 2025 (n=3226)

TYÖELÄMÄ EDELLYTTÄÄ JATKUVAA UUSIEN ASIOIDEN OPPIMISTA

Päättäjät 2025 (n=733)

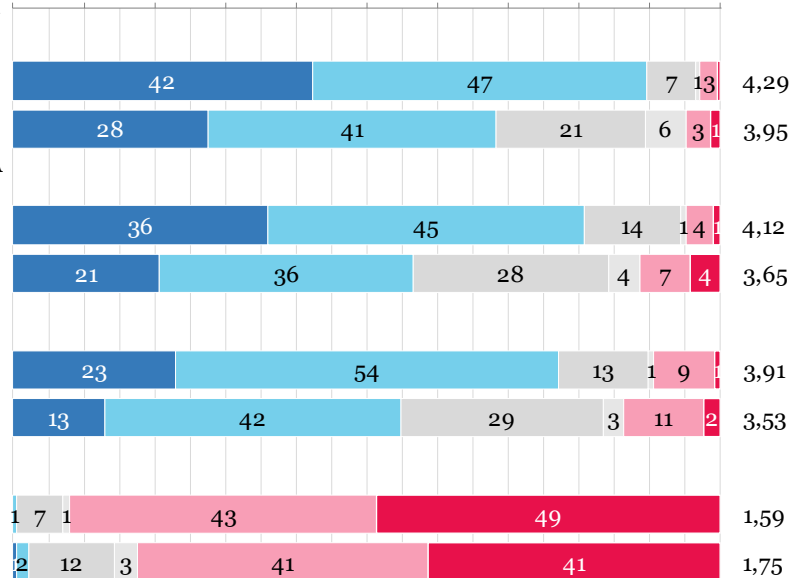
Kansalaiset 2025 (n=3226)

SUOMEN TALOUSKASVU JATKUU HEIKKONA

Päättäjät 2025 (n=733)

Kansalaiset 2025 (n=3226)

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 % ka.

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Talouden kestävyys (1/4)

- Suomen talouskasvu jatkuu heikkona

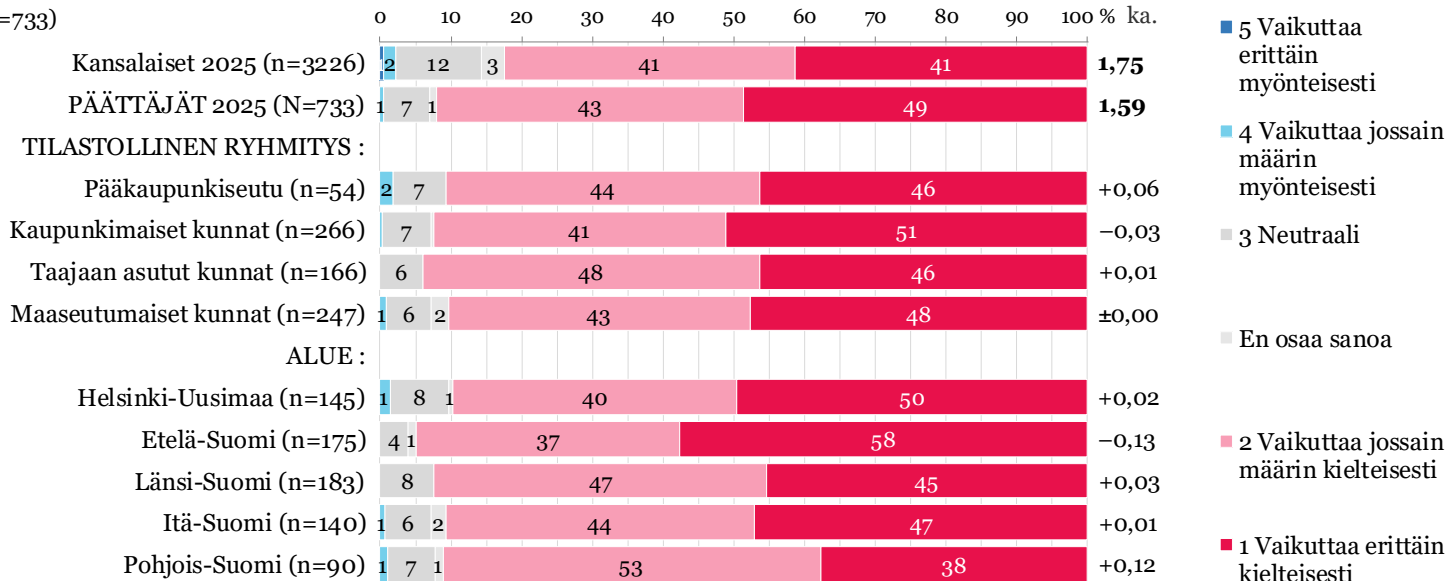
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TALOUDEN KESTÄVYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Suomen talouskasvu jatkuu heikkona

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Talouden kestävyys (2/4)

- Suomalaiset innovaatiot luovat talouden kasvua

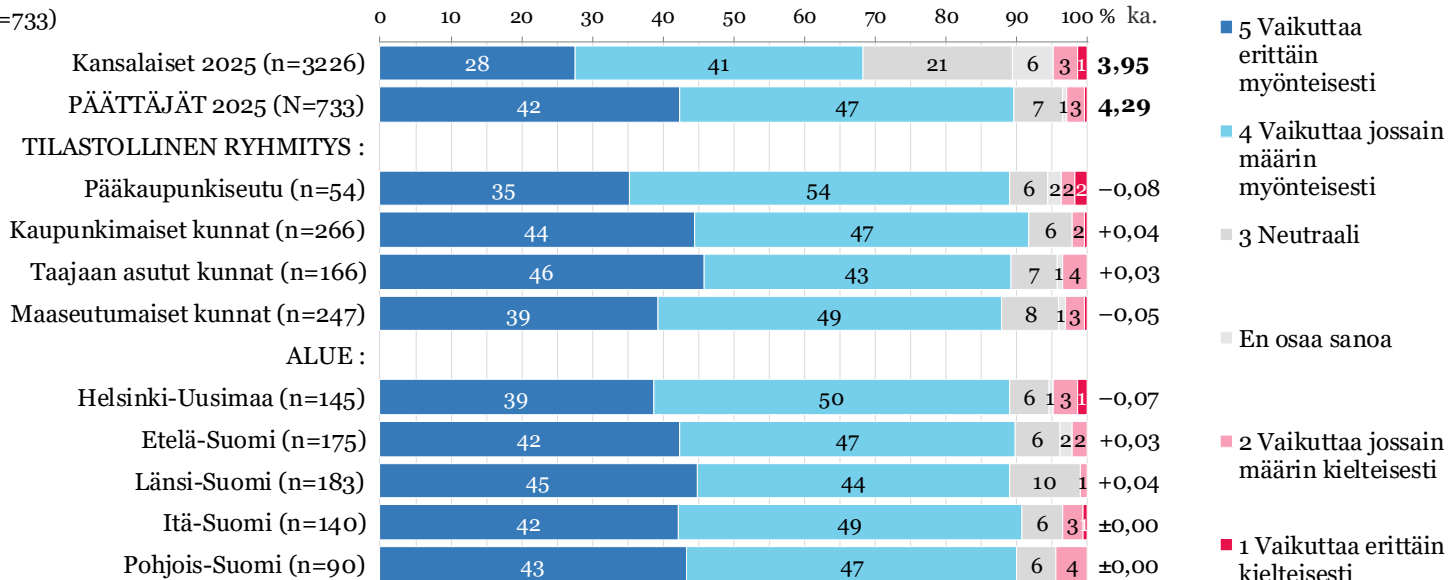
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TALOUDEN KESTÄVYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Suomalaiset innovaatiot luovat talouden kasvua

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Talouden kestävyys (3/4)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

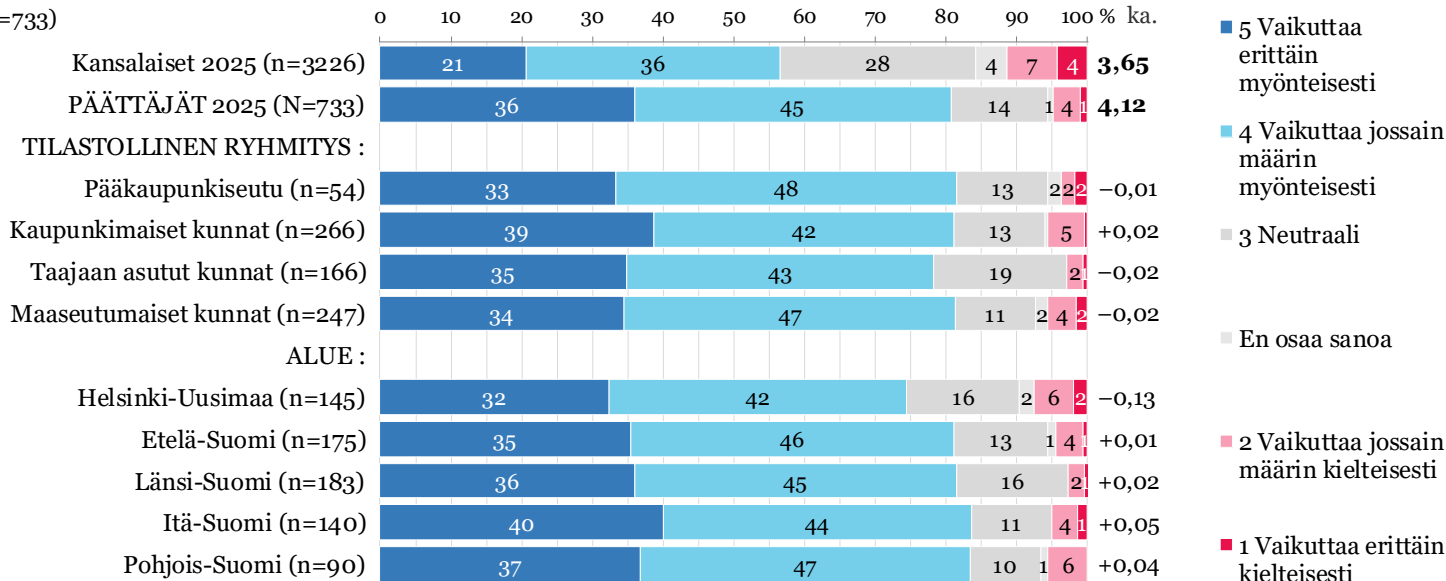
- Suomessa on hyvät edellytykset yrittää ja tehdä töitä

TALOUDEN KESTÄVYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Suomessa on hyvät edellytykset yrittää ja tehdä töitä

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Talouden kestävyys (4/4)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

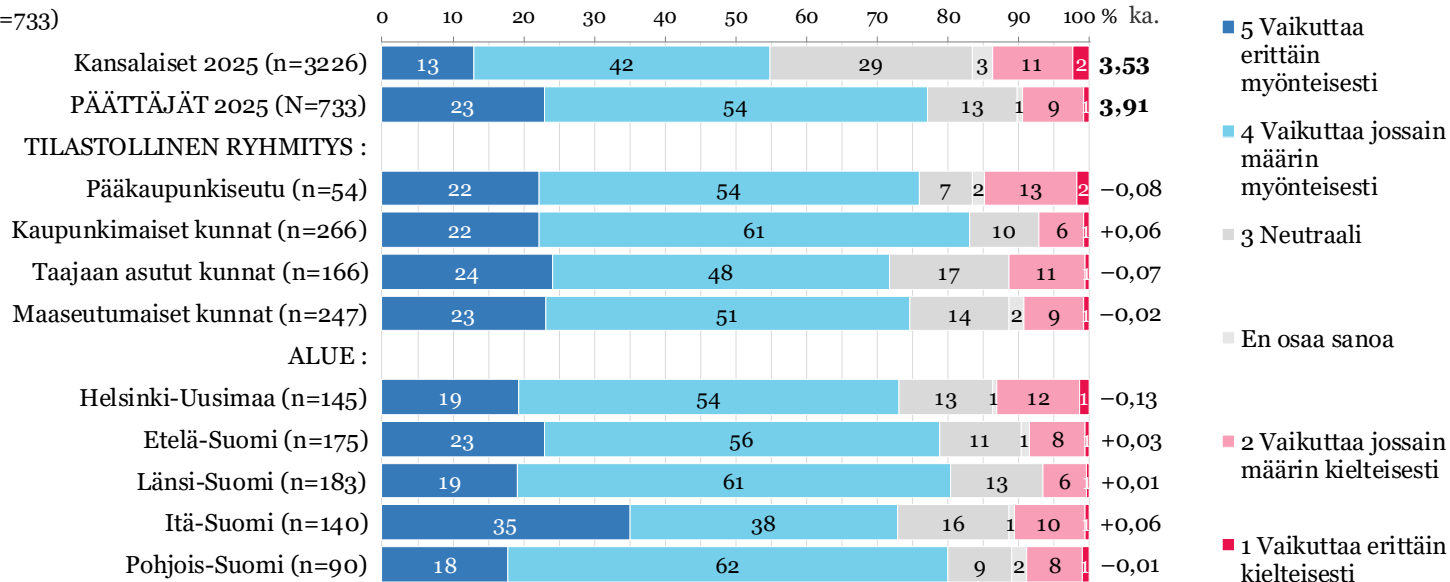
- Työelämä edellyttää jatkuvaa uusien asioiden oppimista

TALouden KESTÄVYYs

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Työelämä edellyttää jatkuvaa uusien asioiden oppimista

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

8. Demokratian tilan vaikutus oman kunnan/alueen hyvinvoinnin edellytyksiin 10 vuoden aikajänteellä

Luottamuksen heikkeneminen päätöksentekoon arvioidaan oman kunnan / alueen kannalta kriittisimmäksi kehityskuluksi. Peräti 94 % päättäjistä arvioi sen vaikuttavan erittäin tai jossain määrin kielteisesti.

Yhtä kielteiseksi arvioidaan tunnepohjaisen vastakkainasettelun lisääntyminen politiikassa (93 %) sekä se, että demokratian asema länsimaissa on koetuksella (82 %).

Kaikissa edellä olevissa asioissa päättäjät ovat hyvin yksimielisiä.

Myönteisin arvio oman kunnan/alueen kannalta saadaan datan käyttämisestä enemmän päätöksenteon tukena, peräti 80 % päättäjistä arvioi tämän vaikutuksen erittäin tai jossain määrin myönteiseksi, kielteiseksi asian arvioi vain 7 % päättäjistä

Kansalaisten arviot asiasta ovat selkeästi kriittisemmät kuin päättäjillä.

Sen sijaan muita demokratian tilaa kuvaavia kehityskulkuja kansalaiset pitävät jonkin verran pienempänä uhkana itselleen ja hyvinvoinnilleen kuin mitä päättäjät arvioivat.

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

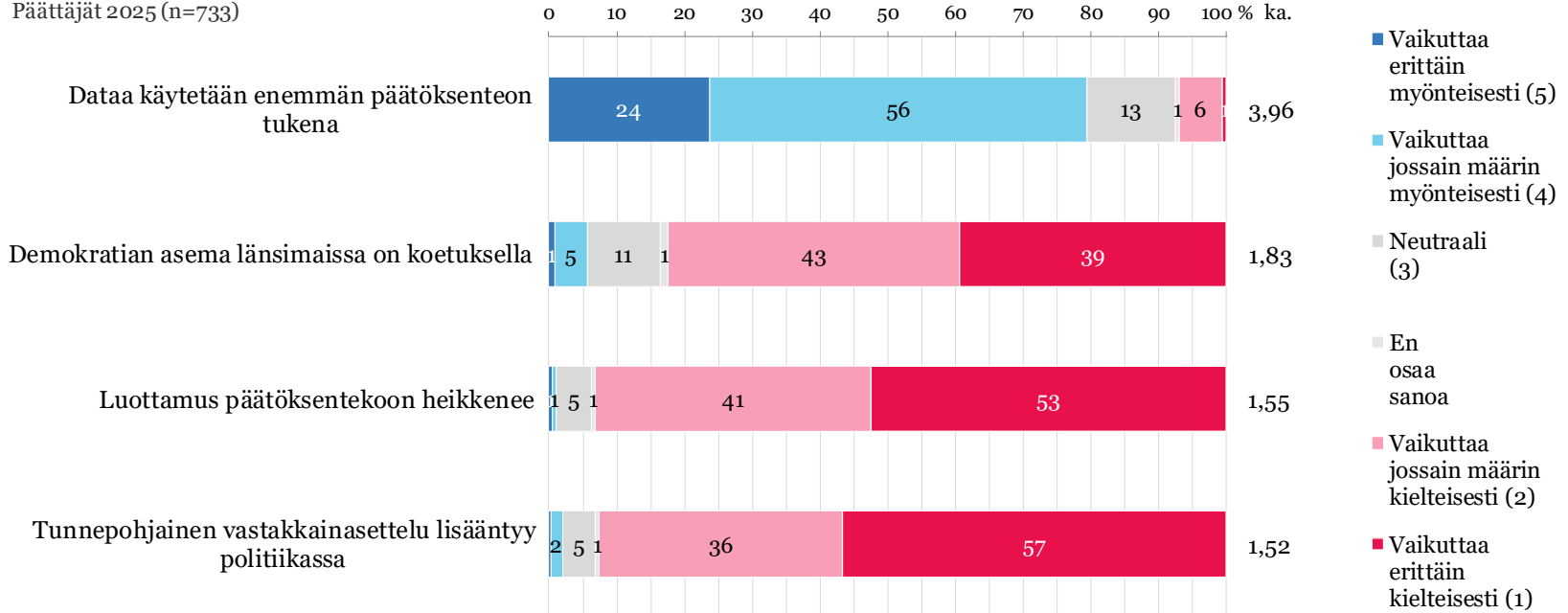
Demokratian tila (1/2)

TULEVAISUUDEN MAHDOLLISET KEHITYSKULUT

DEMOKRATIAN TILA

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä?

Päättäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Demokratian tila (2/2)

TULEVAISUUDEN MAHDOLLISET KEHITYSKULUT

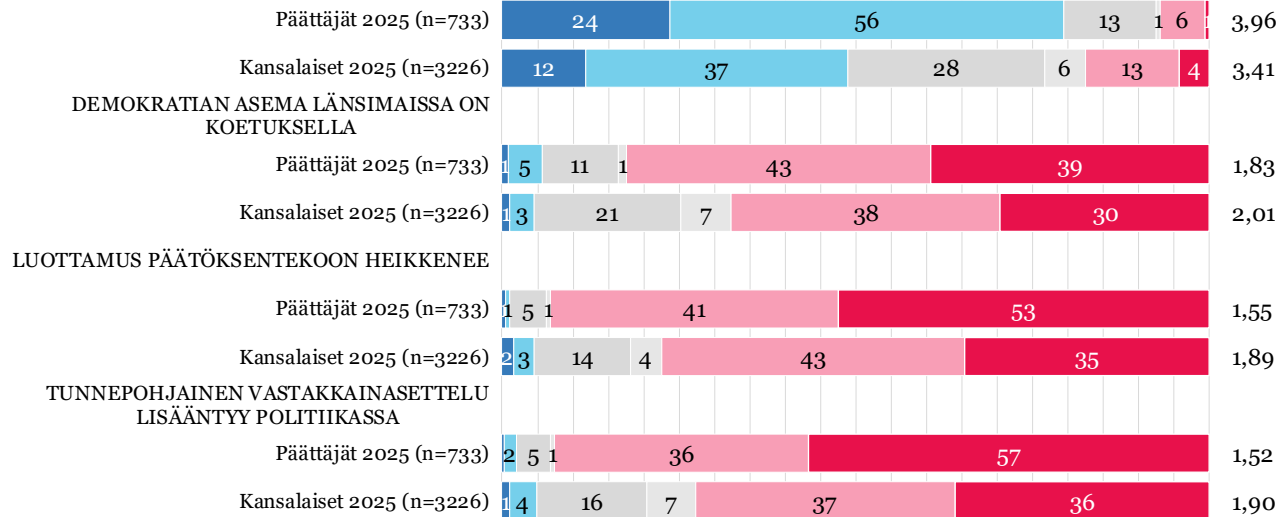
DEMOKRATIAN TILA

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Päättäjät 2025 (n=733)

DATAA KÄYTETÄÄN ENEMMÄN PÄÄTÖKSENTEON TUKENA

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 % ka.

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Demokratian tila (1/4)

TULEVAISUUDEN MAHDOLLISET KEHITYSKULUT

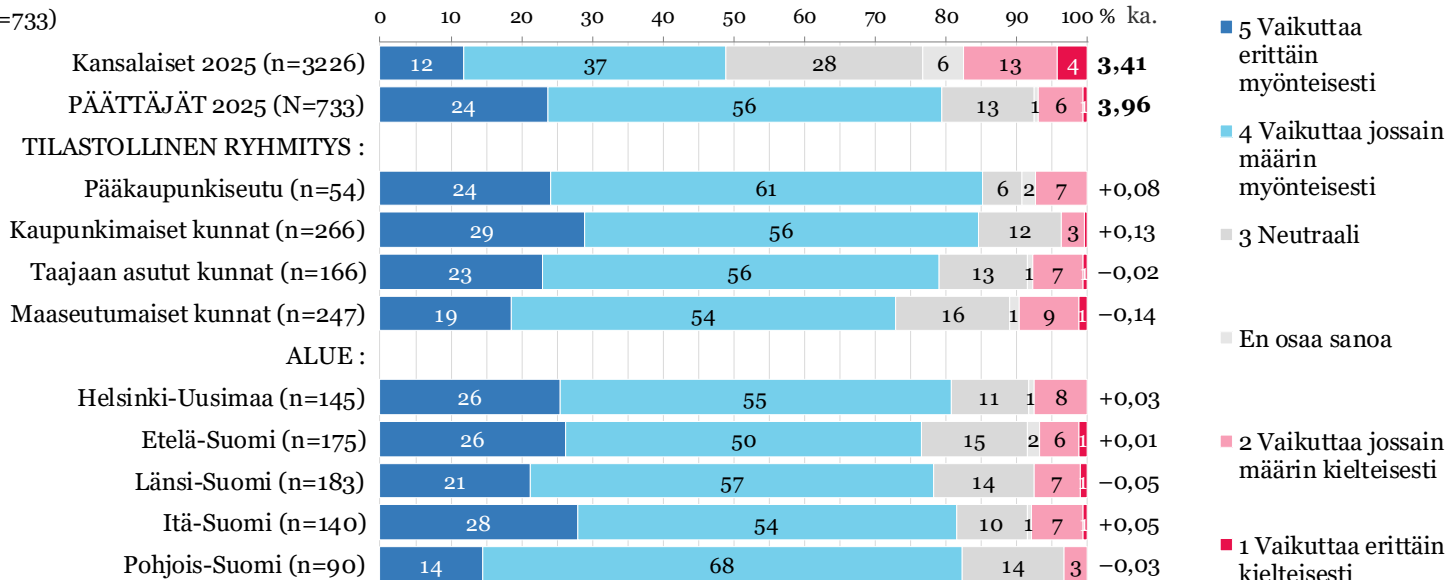
- Dataa käytetään enemmän päätöksenteon tukena

DEMOKRATIAN TILA

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Dataa käytetään enemmän päätöksenteon tukena

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Demokratian tila (2/4)

TULEVAISUUDEN MAHDOLLISET KEHITYSKULUT

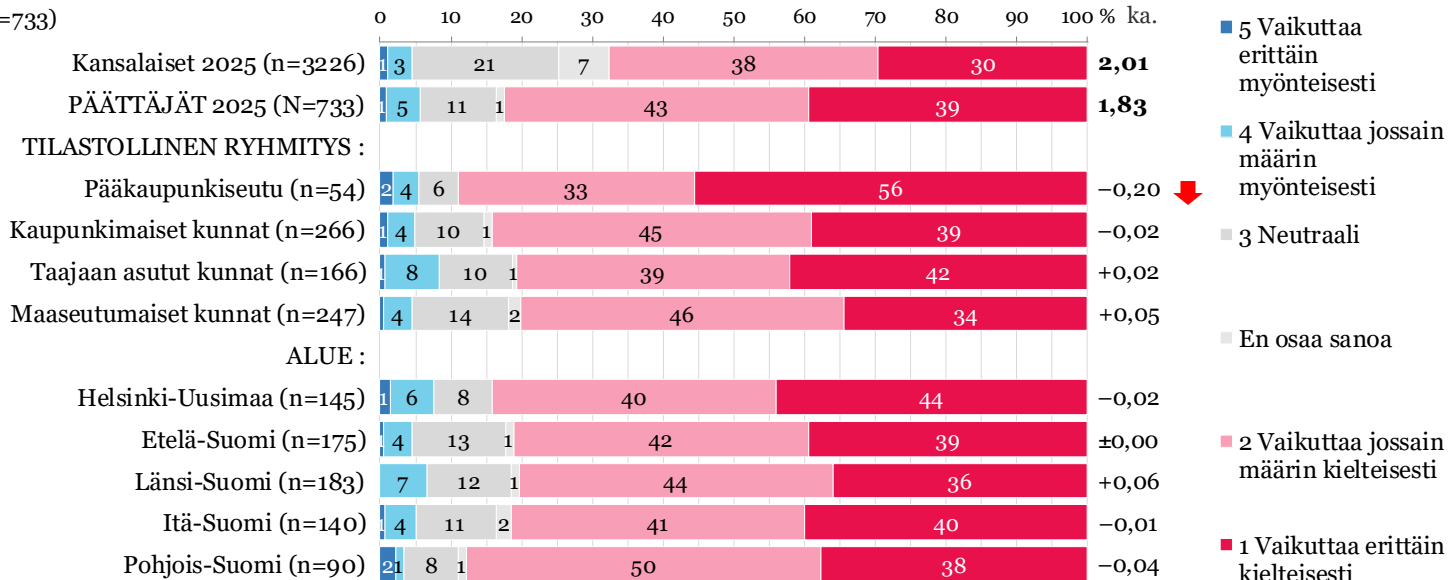
- Demokratian asema länsimaissa on koetuksella

DEMOKRATIAN TILA

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Demokratian asema länsimaissa on koetuksella

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Demokratian tila (3/4)

TULEVAISUUDEN MAHDOLLISET KEHITYSKULUT

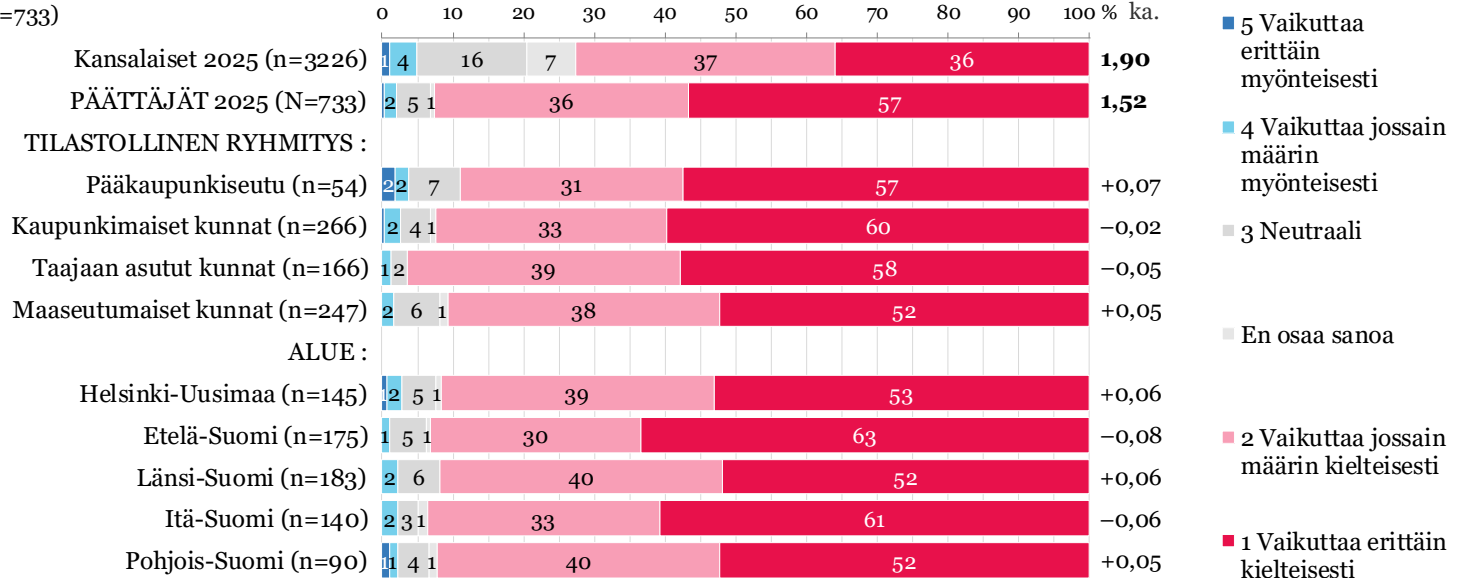
- Tunnepohjainen vastakkainasettelu lisääntyy politiikassa

DEMOKRATIAN TILA

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Tunnepohjainen vastakkainasettelu lisääntyy politiikassa

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Demokratian tila (4/4)

TULEVAISUUDEN MAHDOLLISET KEHITYSKULUT

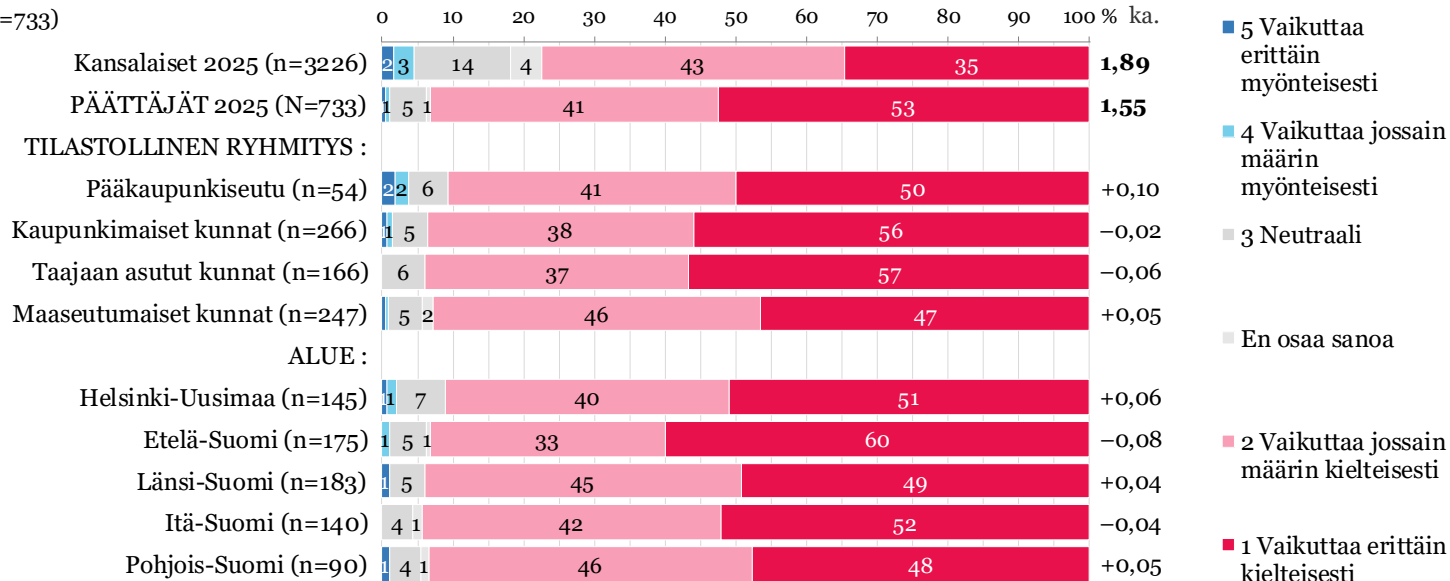
- Luottamus päätöksentekoon heikkenee

DEMOKRATIAN TILA

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Luottamus päätöksentekoon heikkenee

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

9. Suomen tulevaisuuden suunta

Kun päättäjät arvioivat eri tahojen vaikutusta Suomen tulevaisuuden suuntaan, selvästi tärkeimmiksi toimijoiksi (vaikuttaa erittäin paljon tai paljon) arvioitiin valtiohallinto (87 %) ja EU (85 %).

Näiden jälkeen vaikuttavuusarvioissa nousevat puolueet (72 %) ja yritykset (70 %).

Sen jälkeen tulevat tutkimus- ja oppilaitokset (60 %) ja kunnat- ja kaupungit (51 %). Kansalaisten arvioi vaikuttavan erittäin paljon tai paljon Suomen tulevaan suuntaan 43 % päättäjistä.

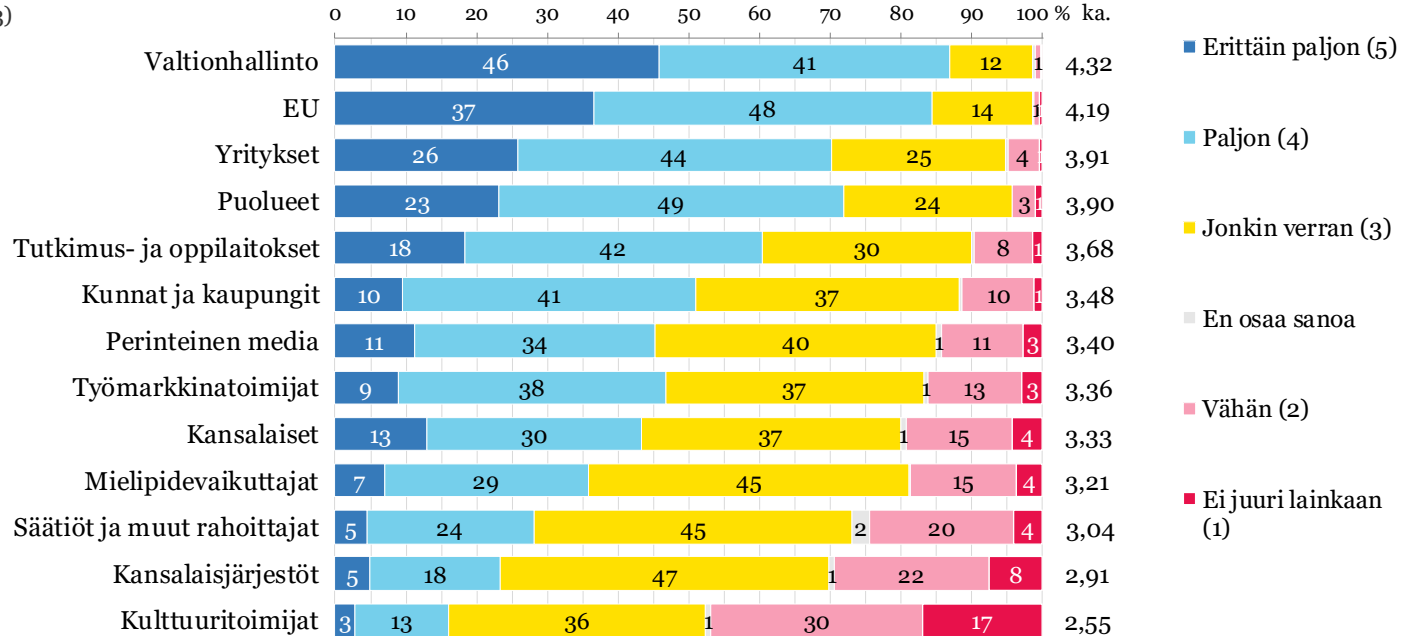
Selvästi vähiten vaikutusta arvioitiin olevan kulttuuritoimijoilla (16 %), kansalaisjärjestöillä (23 %) sekä säätiöillä ja muilla rahoittajilla (31 %).

Päättäjät arvioivat valtionhallinnon, EU:n, yritysten, puolueiden, tutkimus- ja oppilaitosten, kuntien ja kaupunkien perinteisen median sekä mielipidevaikuttajien vaikutuksen Suomen tulevaisuuteen selvästi suuremmaksi kuin kansalaiset.

Mitkä seuraavista tahoista vaikuttavat eniten Suomen tulevaisuuden suuntaan?

Mitkä seuraavista tahoista vaikuttavat eniten Suomen tulevaisuuden suuntaan?

Päättäjät 2025 (n=733)

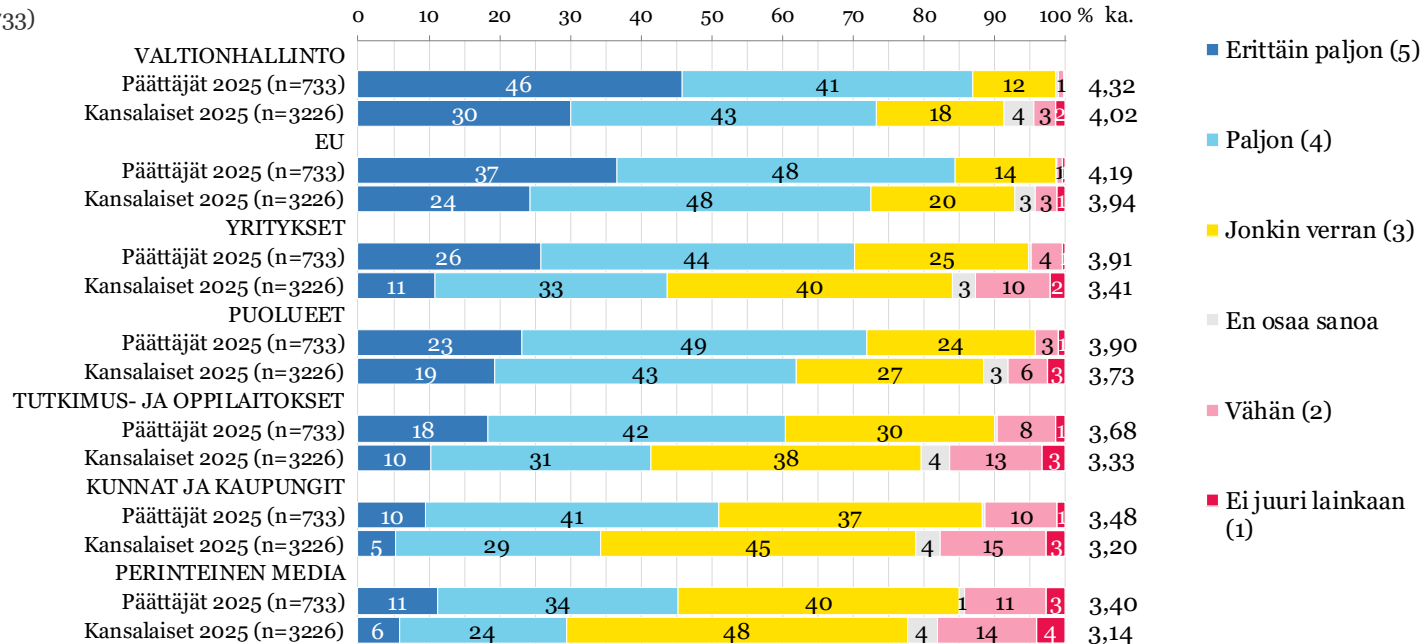
Kaikki vastaajat

Mitkä seuraavista tahoista vaikuttavat eniten Suomen tulevaisuuden suuntaan? (1/2)

**SUOMEN
TULEVAISUUDEN
SUUNTA**

Mitkä seuraavista tahoista vaikuttavat eniten Suomen tulevaisuuden suuntaan? (1/2)

Päättäjät 2025 (n=733)

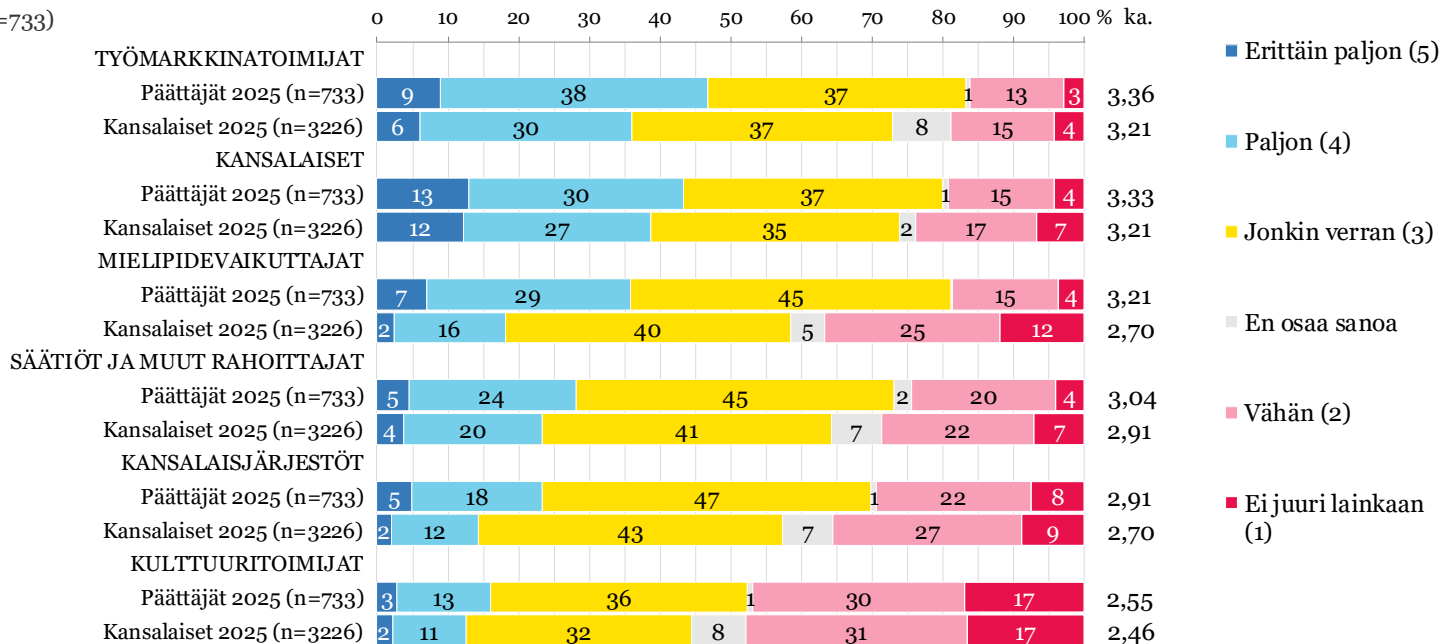
Kaikki vastaajat

Mitkä seuraavista tahoista vaikuttavat eniten Suomen tulevaisuuden suuntaan? (2/2)

Mitkä seuraavista tahoista vaikuttavat eniten Suomen tulevaisuuden suuntaan? (2/2)

Päättäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

10. Arjen hyvinvointiisi seuraavien kymmenen vuoden aikana vaikuttavat asiat

Vastaajat arvioivat, mitkä asiat vaikuttavat eniten arjen hyvinvointiin seuraavien 10 vuoden aikana.

Päättäjille kaikkein vaikuttavimpia asioita olivat oma/läheisten terveys, turvallisuus ja turvallisuuden tunteminen, merkityksellinen tekeminen ja sosiaaliset suhteet Vähintään 80 % päättäjistä arvioi näiden asioiden vaikuttavan oman arjen hyvinvointiin jokoerittäin paljon tai paljon.

Seuraavaksi nousivat tärkeysjärjestyksessä toimeentulo ja luottamus tulevaisuuteen. Näissä vastaavat arviot sijoittuivat yli 70 % tasolle.

Hieman yli kolmannes (34 %) päättäjistä arvioi kulttuuritarjonnan eri muodoissaan vaikuttavan oman arjen hyvinvointiin erittäin paljon tai paljon seuraavien 10 vuoden aikana.

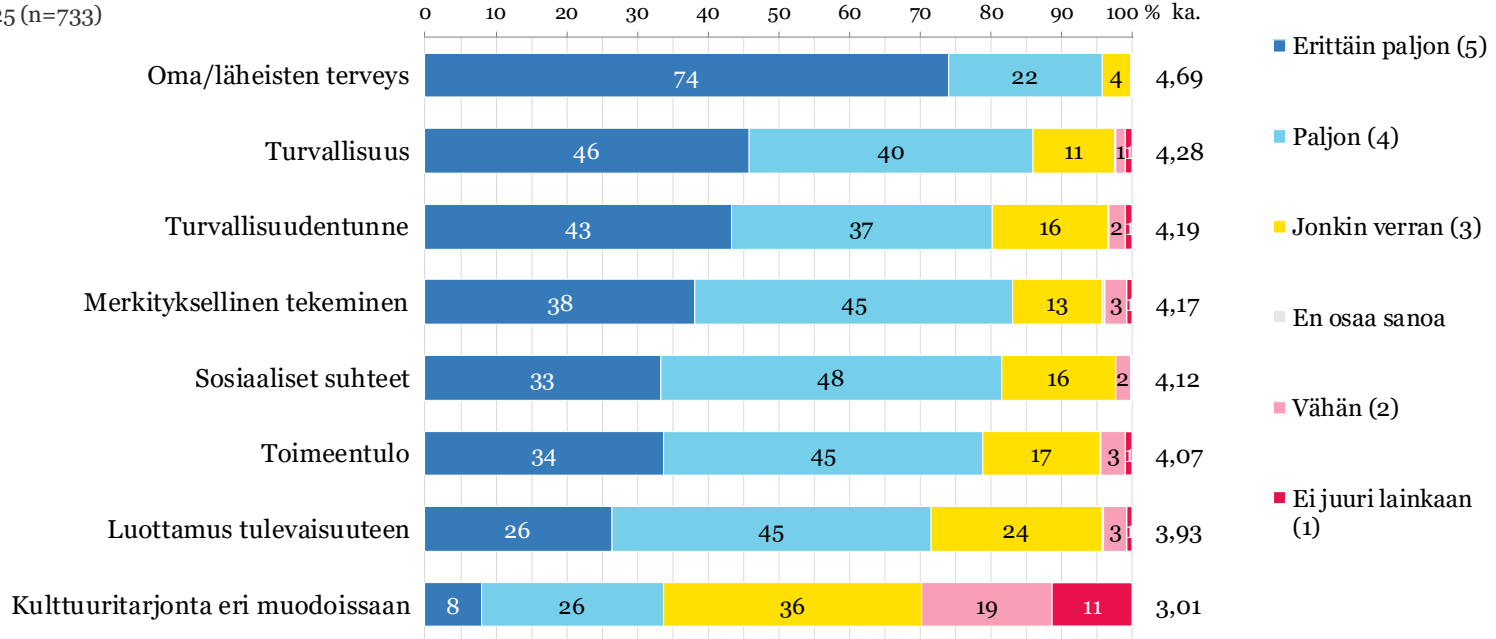
Päättäjät arvioivat lähes kaikkien asioiden vaikutuksen tulevaan arjen hyvinvointiinsa suuremmaksi kuin kansalaiset. Ero olisi suurin oman/läheisten terveyden, sosiaalisten suhteiden, merkityksellisen tekemisen sekä kulttuuritarjonnan osalta.

Mitkä asiat vaikuttavat eniten arjen hyvinvointiisi seuraavien 10 v. aikana? (1/2)

OMA ARJEN HYVINVOINTI TULEVAISUUDESSA

Mitkä seuraavista asioista vaikuttavat eniten arjen hyvinvointiisi seuraavien kymmenen vuoden aikana?

Päättäjät 2025 (n=733)

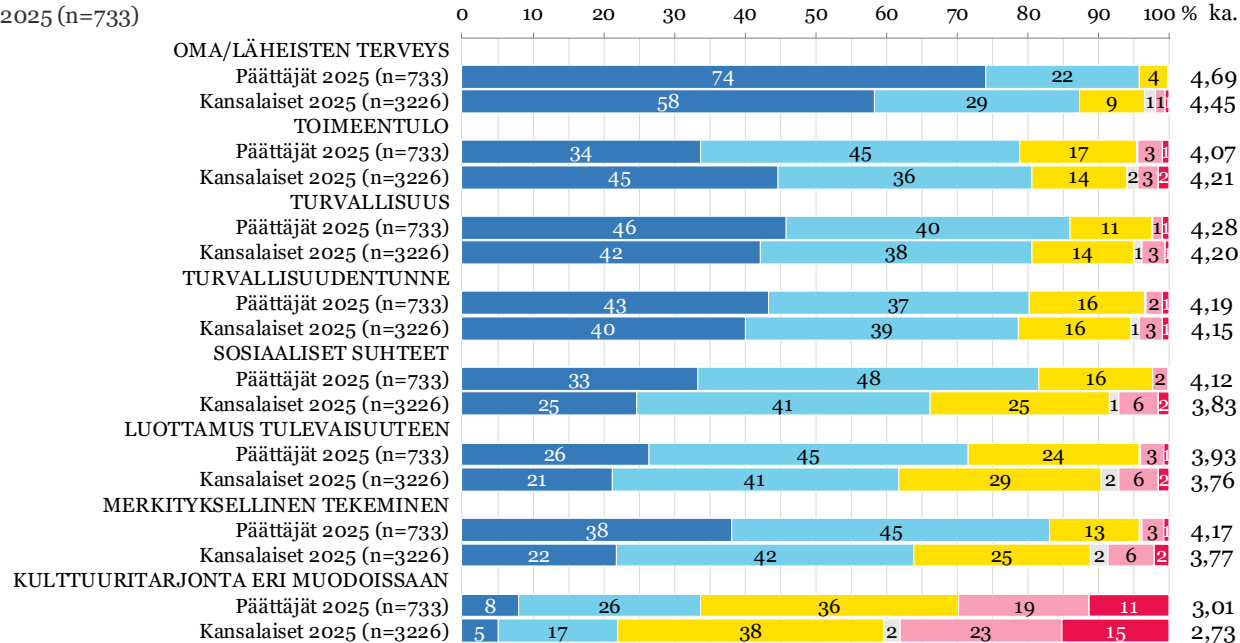

Kaikki vastaajat

Mitkä asiat vaikuttavat eniten arjen hyvinvointiisi seuraavien 10 v. aikana? (2/2)

Mitkä seuraavista asioista vaikuttavat eniten arjen hyvinvointiisi seuraavien kymmenen vuoden aikana?

Päättäjät 2025 (n=733)

- Erittäin paljon (5)
- Paljon (4)
- Jonkin verran (3)
- En osaa sanoa
- Vähän (2)
- Ei juuri lainkaan (1)

Kaikki vastaajat

11. Tärkeät asiat, jotka haluaisi nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana

Tärkeimmät asiat, joiden päättäjät haluaisivat nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana liittyvät lasten ja nuorten hyvinvoinnin paranemiseen (57 %), kansalaisten turvallisuuden säilymiseen korkealla tasolla (50 %) ja työpaikkojen syntymiseen (46 %) sekä hyvinvointivaltion säilymiseen Suomessa (46 %).

Kysytyistä asioista vähiten toivotuiksi arvioidaan jätteiden määrän kasvun pysäyttäminen (6 %), osaaminen pandemioihin varautumisessa (7 %) sekä uusien demokraattisten toimintatapojen löytäminen (7 %).

Päättäjien valinnoissa korostuvat kansalaisiin verrattuna lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantuminen, kansalaisten turvallisuuden säilyminen korkealla tasolla, vastakkainasettelun väheneminen suomalaisten parissa ja se, että ihmisten luottamus toisiinsa ja viranomaisiin olisi vahvaa.

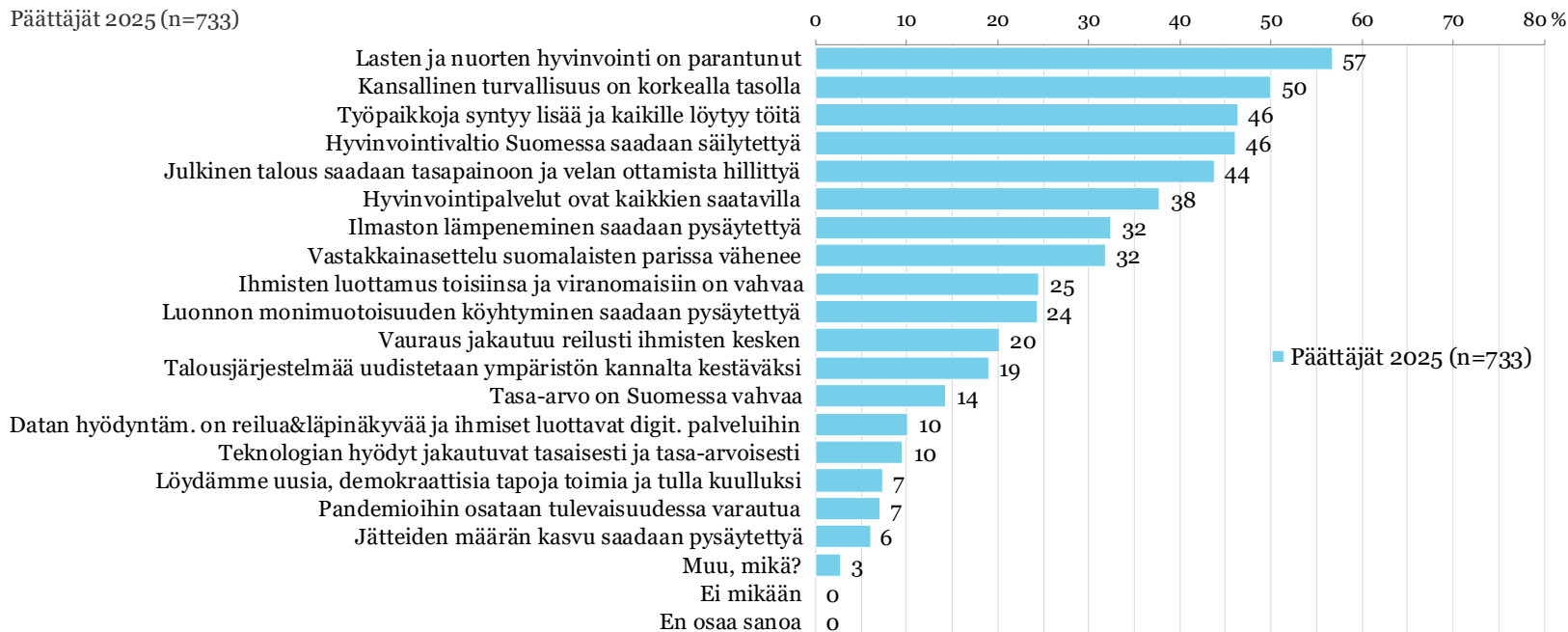
Kansalaisten arvioissa korostuu päättäjiin verrattaessa jätteiden määrän kasvun pysäyttäminen.

Tärkeät asiat, jotka haluaisi nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana

Mitkä seuraavista asioista haluaisit nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana?

Voit valita enintään viisi asiaa.

Päättäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

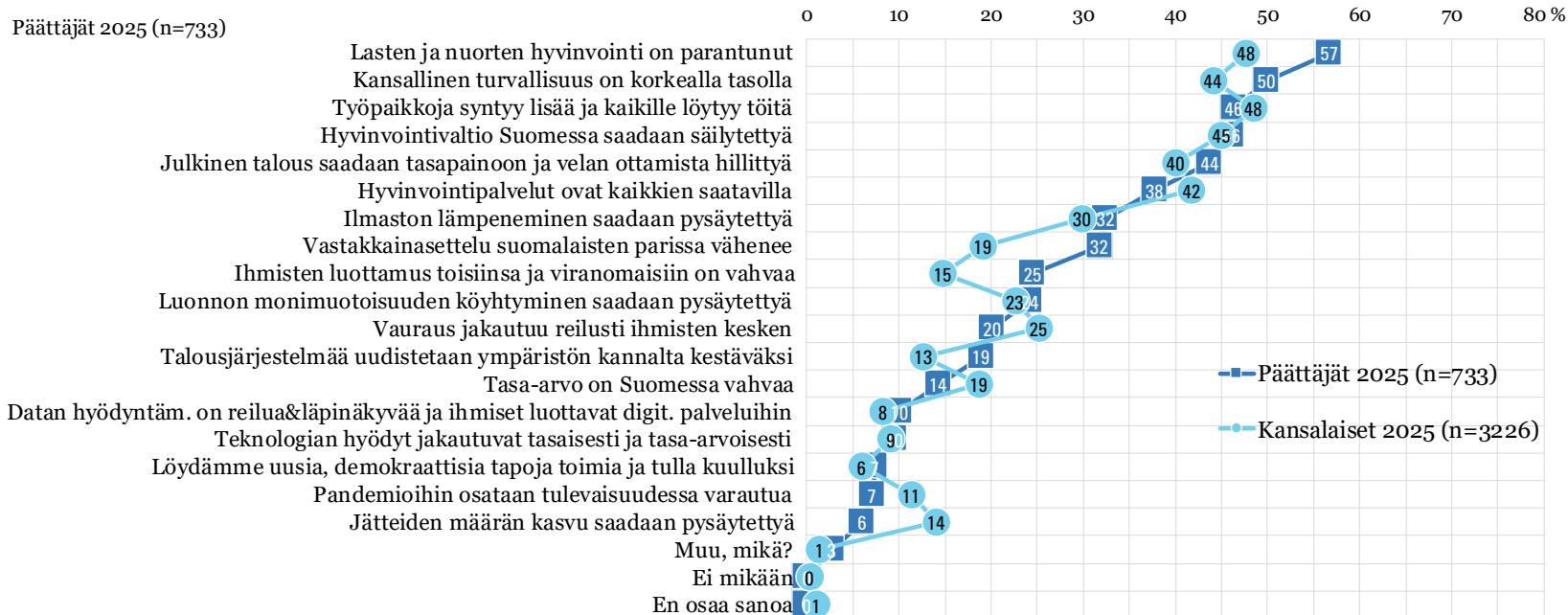
Tärkeät asiat, jotka haluaisi nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana

Vuosivertailu

YHTEISKUNNALLISET TAVOITTEET

Mitkä seuraavista asioista haluaisit nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana?
 Voit valita enintään viisi asiaa.

Päättäjät 2025 (n=733)

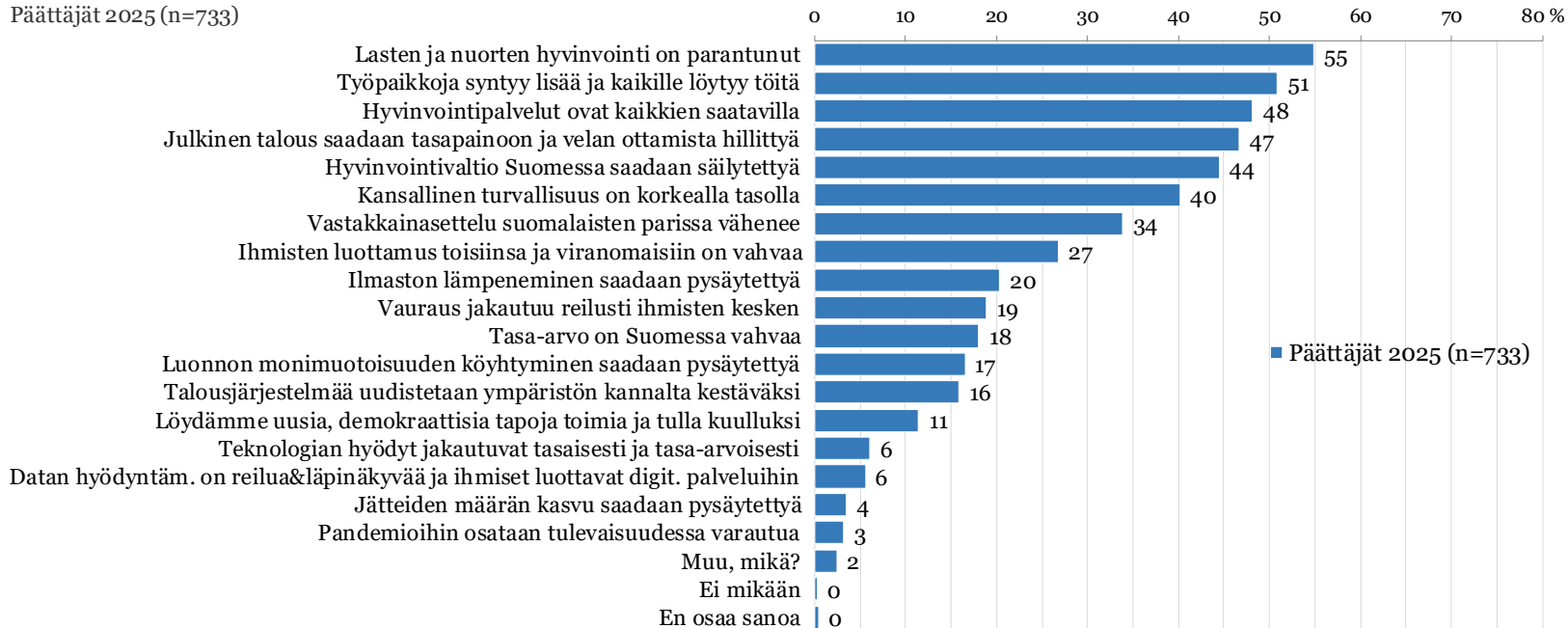
Kaikki vastaajat

Tärkeimmät asiat kun miettii ketä äänestää seuraavissa vaaleissa

Mitkä seuraavista asioista ovat tärkeimpiä miettiessäsi ketä äänestät SEURAAVISSA vaaleissa?

Voit valita enintään viisi asiaa.

Päättäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

- Tärkeät asiat, jotka haluaisi nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana

- Tärkeimmät asiat kun miettii ketä äänestää seuraavissa vaaleissa

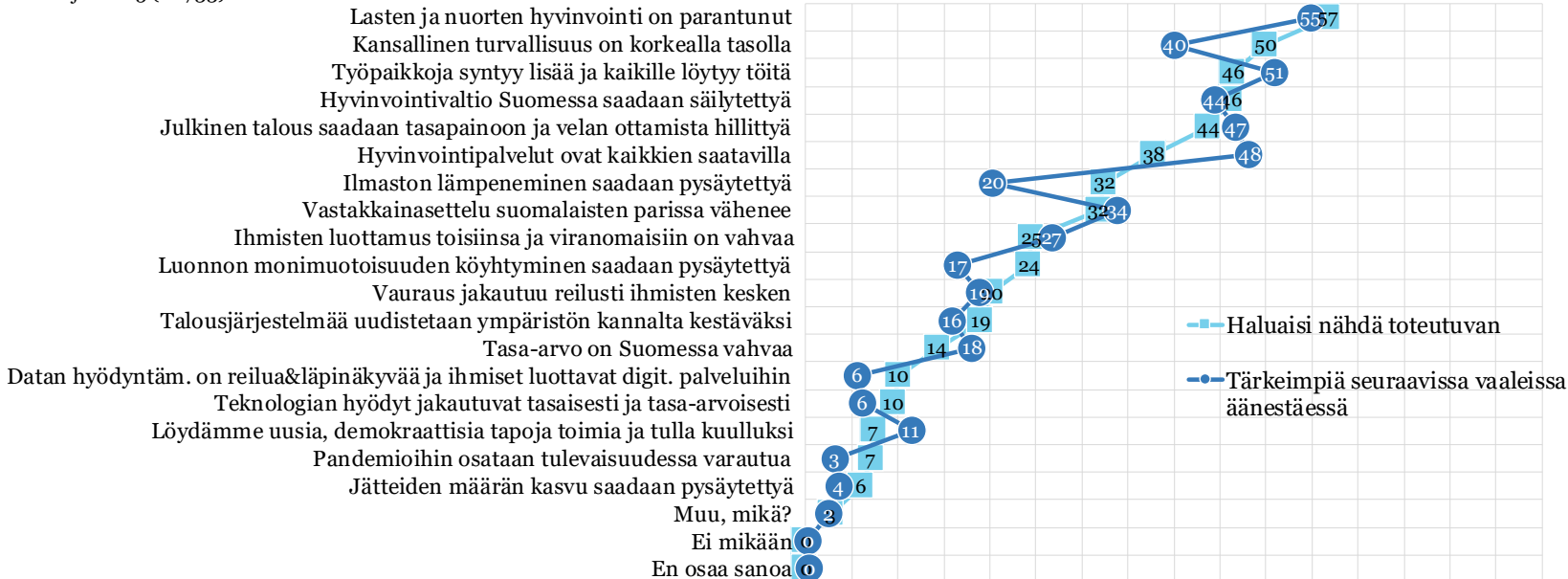
Mitkä seuraavista asioista haluaisit nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana?

Voit valita enintään viisi asiaa.

Päättäjät 2025 (n=733)

Mitkä seuraavista asioista ovat tärkeimpiä miettiessäsi ketä äänestät SEURAAVISSA vaaleissa?

Voit valita enintään viisi asiaa.

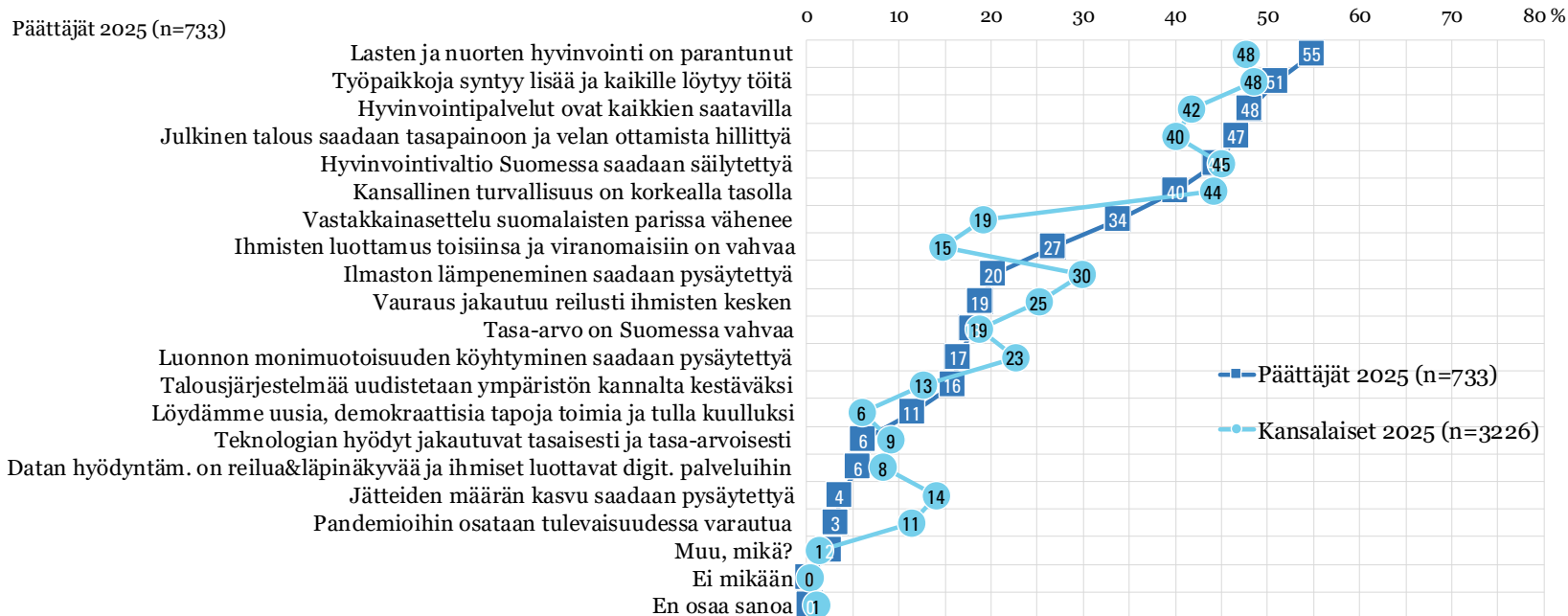
Tärkeimmät asiat kun mieltii ketä äänestää seuraavissa (eduskunta-/kunta)vaaleissa

Vuosivertailu

YHTEISKUNNALLISET
TAVOITTEET

Mitkä seuraavista asioista ovat tärkeimpiä mieltiessäsi ketä äänestät SEURAAVISSA vaaleissa?
Voit valita enintään viisi asiaa.

Päättäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

SITRA

Luottamusvälitaulukko

95 % LUOTTAMUSVÄLI, %-yksikköä

Tulokseksi saatu %-osuus	VASTAAJAMÄÄRÄ																	
	20	40	60	80	100	140	180	220	260	300	400	500	600	800	1000	2000	3000	5000
5 tai 95	± 13,2	± 8,5	± 6,5	± 5,5	± 4,8	± 3,9	± 3,4	± 3,1	± 2,8	± 2,6	± 2,2	± 2,0	± 1,8	± 1,5	± 1,4	± 1,0	± 0,8	± 0,6
10 tai 90	± 14,9	± 10,1	± 8,1	± 6,9	± 6,1	± 5,1	± 4,5	± 4,1	± 3,7	± 3,5	± 3,0	± 2,7	± 2,4	± 2,1	± 1,9	± 1,3	± 1,1	± 0,8
15 tai 85	± 16,3	± 11,4	± 9,2	± 8,0	± 7,1	± 6,0	± 5,3	± 4,8	± 4,4	± 4,1	± 3,5	± 3,1	± 2,9	± 2,5	± 2,2	± 1,6	± 1,3	± 1,0
20 tai 80	± 17,3	± 12,4	± 10,1	± 8,8	± 7,9	± 6,6	± 5,9	± 5,3	± 4,9	± 4,5	± 3,9	± 3,5	± 3,2	± 2,8	± 2,5	± 1,8	± 1,4	± 1,1
25 tai 75	± 18,2	± 13,2	± 10,8	± 9,4	± 8,4	± 7,1	± 6,3	± 5,7	± 5,3	± 4,9	± 4,2	± 3,8	± 3,5	± 3,0	± 2,7	± 1,9	± 1,6	± 1,2
30 tai 70	± 18,9	± 13,8	± 11,4	± 9,9	± 8,9	± 7,5	± 6,7	± 6,0	± 5,5	± 5,2	± 4,5	± 4,0	± 3,7	± 3,2	± 2,8	± 2,0	± 1,6	± 1,3
35 tai 65	± 19,4	± 14,2	± 11,8	± 10,3	± 9,2	± 7,8	± 6,9	± 6,3	± 5,8	± 5,4	± 4,7	± 4,2	± 3,8	± 3,3	± 3,0	± 2,1	± 1,7	± 1,3
40 tai 60	± 19,8	± 14,6	± 12,1	± 10,5	± 9,4	± 8,0	± 7,1	± 6,4	± 5,9	± 5,5	± 4,8	± 4,3	± 3,9	± 3,4	± 3,0	± 2,2	± 1,8	± 1,4
45 tai 55	± 20,0	± 14,7	± 12,2	± 10,7	± 9,6	± 8,1	± 7,2	± 6,5	± 6,0	± 5,6	± 4,9	± 4,3	± 4,0	± 3,4	± 3,1	± 2,2	± 1,8	± 1,4
50	± 20,1	± 14,8	± 12,3	± 10,7	± 9,6	± 8,2	± 7,2	± 6,6	± 6,0	± 5,6	± 4,9	± 4,4	± 4,0	± 3,5	± 3,1	± 2,2	± 1,8	± 1,4

Esimerkki tulkinna:

Tutkimuskysymykseen on vastannut 510 henkilöä. Vastajista 33 % vastasi "samaa mieltä". Taulukosta etsitään vastaajamäärä, joka on lähinnä tutkimuskysymyksen vastaajamäärää, sekä %-osuus, joka on lähinnä tutkimuskysymyksen tutkittavan vastausluokan %-osuutta. Taulukossa lähinnä vastaajamäärää 510 on vastaajamäärä 500 ja lähinnä %-osuutta 33 on %-osuus 35. Luottamusväli on vastaajamäärän 500 ja %-osuuden 35 leikkauskohdassa. Tutkimuskysymyksestä "samaa mieltä" olevien %-osuus koko väestössä on siis 95 % todennäköisyydellä välillä $33 \pm 4,2$ eli välillä 28,8 - 37,2